

קרן החיסכון לצבא הקבע - חברה לניהול קופות גמל בע"מ

דוח תקופתי לשנת 2023

קרון החיסכון לצבא הקבע - חברה לניהול קופות גמל בע"מ

דוח תקופתי לשנת 2023

פרק 1 דוח תיאור עסקי התאגיד

פרק 2 דוח הדירקטוריון

פרק 3 דוחות כספיים

קרון החיסכון לצבא הקבע - חברה לניהול קופות גמל בע"מ

פרק 1

דוח תיאור עסקי התאגיד

תיאור עסקי התאגיד

- חלק זה כולל את תיאור עסקי החברה נכון ליום 31 בדצמבר 2023 ואת השינויים שחלו בעסקי החברה בשנת 2023. הדוח נערך בהתאם לחוזר הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון במשרד האוצר, מיום 27 בדצמבר 2018. למעט אם צוין אחרת, המידע הכלול בדוח זה נכון ליום 31 בדצמבר 2023.
- פרק זה מהווה חלק בלתי נפרד מהדוח התקופתי ויש לקרוא את הדוח התקופתי כולו כמקשה אחת.
- פרק זה בדוח התקופתי, העוסק בתיאור החברה, התפתחותה, עסקיה ותחומי פעילותה, כולל גם מידע צופה פני עתיד, כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968. מידע צופה פני עתיד הינו מידע בלתי וודאי לגבי העתיד, המבוסס על אינפורמציה שקיימת בחברה במועד הדוח וכולל הערכות של החברה או כוונות שלה, נכון למועד הדוח. התוצאות בפועל עשויות להיות שונות באופן מהותי מן התוצאות המוערכות או המשתמעות ממידע זה. במקרים מסוימים, ניתן לזהות קטעים המכילים מידע צופה פני עתיד על ידי הופעת מילים כגון: "החברה / הקבוצה מעריכה"; "החברה/הקבוצה סבורה"; "החברה/הקבוצה צפויה" וכדו', אך ייתכן שמידע צופה פני עתיד יופיע גם בניסוחים אחרים. מידע צופה פני עתיד המופיע בדוח זה מתייחס אך ורק למועד בו הוא נכתב. החברה אינה מתחייבת לעדכן או לשנות מידע זה ככל שמידע נוסף או שונה בקשר למידע כאמור יגיע לידיעתה.
- להסרת ספק מובהר, כי התיאור המובא בדוח לגבי תנאי מוצרי הגמל השונים הינו תיאור תמציתי לצרכי הדוח בלבד, וכי תנאיהם המחייבים הם כנקבע בחוק קופות גמל, בתקנות קופות גמל ובתקנוני קופות הגמל.

תוכן

1.1	חלק א' - פעילות החברה ותיאור התפתחות עסקיה	6
1.1	פעילות החברה ותיאור התפתחות עסקיה	6
1.2	תחומי פעילות	7
1.3	השקעות בהון החברה ועסקאות במניותיה	7
1.4	חלוקת דיבידנדים	7
2.1	חלק ב' - תיאור עסקי החברה לפי תחומי פעילות	8
2.1	מוצרים ושירותים	8
2.2	מבנה הרווחיות בתחום	8
2.3	תקנון הקופה	8
2.4	מסלולי השקעה	8
2.5	תחליפיות	8
2.6	מגמות ושינויים בתחום הפעילות	8
2.7	שינויים מהותיים צפויים בחלקה של החברה	9
2.8	מוצרים חדשים	9
2.9	מידע מרוכז אודות הקרן	10
2.10	תחרות	12
2.11	לקוחות	13
3.1	חלק ג' - מידע נוסף ברמת כלל החברה	13
3.1	מגבלות ופיקוח החלים על פעילות החברה	13
3.2	חסמי כניסה ויציאה	16
3.3	גורמי הצלחה קריטיים	17
3.4	השקעות	17
3.5	הון אנושי	17
3.6	שיווק והפצה	19

19	ספקים ונותני שירותים	3.7
20	רכוש קבוע	3.8
20	עונתיות	3.9
20	נכסים בלתי מוחשיים	3.10
21	גורמי סיכון	3.11
22	הסכמים מהותיים והסכמי שיתוף פעולה	3.12
22	תחזיות אחרות והערכות לגבי עסקי החברה	3.13
23	חלק ד' - היבטי ממשל תאגידי4
23	הדירקטורים של החברה המנהלת	4.1
28	נושאי משרה	4.2
32	מדיניות תגמול של הראל השקעות ושל הגופים המוסדיים בקבוצת הראל	4.3
34	מבקר פנים	4.4
35	רואה חשבון מבקר	4.5
35	אפקטיביות הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי	4.6
36	החלטות החברה	4.7

הגדרות

לנוחיות הקורא מובאים להלן המונחים או הקיצורים הבאים, להם בפרק זה המשמעות המובאת לצדם, אלא אם כן נאמר אחרת.

כהגדרת מונח זה בחוק הפיקוח (מבטח או חברה מנהלת).	"גוף מוסדי"
הסכומים שמפקיד עמית (או שמופקדים עבורו) בקופת גמל.	"דמי גמולים"
קרן החסכון לצבא הקבע - חברה לניהול קופות גמל בע"מ.	"קחצ"ק" או "החברה"
הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון כמשמעותו בחוק הפיקוח, ובחוק קופות הגמל.	"הממונה"
הראל השקעות והחברות בשליטתה.	"הקבוצה"
הראל חברה לביטוח בע"מ.	"הראל ביטוח"
הראל פנסיה וגמל בע"מ.	"הראל פנסיה וגמל"
הראל השקעות בביטוח ושירותים פיננסיים בע"מ.	"הראל השקעות"
חברה שעיסוקה ניהול קופות גמל ואשר קיבלה רישיון לכך מאת הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון במשרד האוצר, בהתאם לסעיף 4 לחוק קופות גמל.	"חברה מנהלת"
חוק החברות, התשנ"ט-1999.	"חוק החברות"
חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981.	"חוק הפיקוח"
חוק הסדרת העיסוק ביעוץ השקעות, בשיווק השקעות ובניהול תיקי השקעות, התשנ"ה-1995.	"חוק ייעוץ השקעות"
חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ייעוץ, שיווק ומערכת סליקה פנסיוניים), התשס"ה-2005.	"חוק ייעוץ ושיווק פנסיוני"
חוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968.	"חוק ניירות ערך"
חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005.	"חוק קופות גמל"
לעמיד - חברה לניהול קרנות פנסיה בע"מ.	"לעמיד"
כמשמעותו בחוק ייעוץ ושיווק פנסיוני (קופות גמל, קרנות פנסיה, קרן השתלמות, פוליסות ביטוח שהינן קופות גמל להון או לקצבה, קופות גמל להשקעה, תכניות ביטוח מפני סיכון מוות או אובדן כושר עבודה הכלולות בתכניות דלעיל או נמכרות אגב אחת מהן).	"מוצר פנסיוני"

כמשמעותו בחוק ייעוץ השקעות (ניירות ערך, מוצרים מובנים ויחידות השתתפות בקרנות נאמנות).

"נכס פיננסי"

נכסים הכוללים את נכסי קופות הגמל וקרנות הפנסיה, למעט קרנות ותיקות, נכסים המוחזקים על ידי מבטחים לכיסוי התחייבויות תלויות תשואה בביטוח חיים, נכסים המוחזקים על ידי מבטחים לכיסוי התחייבויותיהם לפי תכניות ביטוח חיים המעניקות למבוטח תשואה מובטחת ושהמבטח אינו זכאי בשל הכספים המופקדים בהם או בשל חלק מהם לאגרות חוב מיועדות.

"נכסי החיסכון לטווח ארוך"

פקודת מס הכנסה [נוסח חדש].

"פקודת מס הכנסה"

הסכומים שנצברו לזכות העמיתים בקופת הגמל.

"צבירה"

קופת גמל כמשמעותה בחוק קופות גמל שאינה קרו פנסיה.

"קופת גמל"

תקנות מס הכנסה (כללים לאישור וניהול קופות גמל), התשכ"ד-1964.

"תקנות קופות הגמל"

בדוח "תיאור עסקי התאגיד" ובדוח "סקירת ההנהלה" עמית פעיל הינו עמית שבאחד מחשבונותיו הופקדו דמי גמולים ברבעון האחרון שקדם למועד הדוח ושקיימת בו יתרה נכון לאותו מועד (בהתאם להוראות החוזר המאוחד, שער 5, חלק 4, פרק 1 – דין וחשבון לציבור).

"עמית פעיל"

מי שאינו עמית פעיל.

"עמית לא פעיל"

1. חלק א' - פעילות החברה ותיאור התפתחות עסקיה

1.1 פעילות החברה ותיאור התפתחות עסקיה

1.1.1 שנת התאגדות החברה וצורת ההתאגדות

החברה התאגדה ביום 11 ביולי 1984 כחברה פרטית בישראל, בהתאם לפקודת החברות [נוסח חדש], התשמ"ג-1983, בשם קרן החיסכון לצבא הקבע בע"מ, אשר פעלה כ"קופת גמל תאגידית". ביום 31 במרס 2008, במסגרת רה ארגון שנדרש בהתאם להוראות הדין, הפכה החברה לחברה מנהלת של קרן ההשתלמות - קרן החיסכון לצבא קבע (להלן: "הקרן" או "הקופה"), ושינתה את שמה לשמה הנוכחי.

החברה הינה חברה שאושרה כחברה מנהלת של קופות גמל על ידי הממונה.

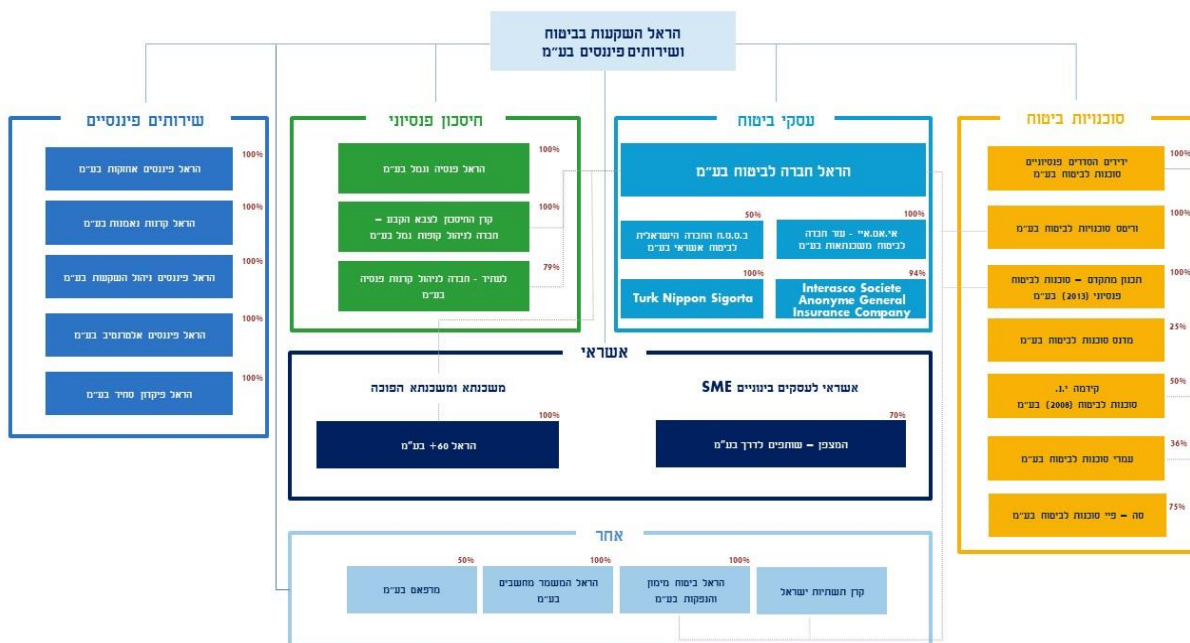
לחברה אין חברות מוחזקות.

החברה הינה בבעלות מלאה של הראל ביטוח אשר הינה חברה בת בבעלות מלאה של הראל השקעות, שהינה חברה ציבורית, אשר מניותיה נסחרות בבורסה לניירות ערך בתל אביב.

בעלי השליטה בהראל השקעות הינם ה"ה יאיר המבורגר, גדעון המבורגר ונורית מנור (בסעיף זה: "בעלי השליטה") המחזיקים, נכון למועד פרסום הדו"ח, בכ-48.47% מזכויות ההצבעה ומהון המניות המונפק של הראל השקעות.

ההחזקה של בעלי השליטה בהראל השקעות הינה בעיקר באמצעות ג.י.י. יעוץ כלכלי וניהול השקעות 2017, שותפות מוגבלת בשליטתם ובעלותם המלאה של בעלי השליטה, בה הם מחזיקים כשותפים מוגבלים, באמצעות חברות פרטיות בבעלותם המלאה ("השותפות ג.י.י.") וכן מחזיקים בשותף הכללי בשותפות ג.י.י.

1.1.2 תרשים מבנה האחזקות של הקבוצה

- 1.1.3 אופיו ותוצאותיו של שינוי מבני, מיזוג או רכישה מהותיים**
- החברה לא הייתה מעורבת בהליכי שינוי מבני, מיזוג או רכישה מהותיים אשר להם השפעה על פעילותה של החברה בשנת הדוח.
- 1.1.4 רכישה, מכירה או העברה של נכסים בהיקף מהותי שלא במהלך העסקים הרגיל**
- החברה לא הייתה מעורבת בהליכי רכישה, מכירה או העברה של נכסים בהיקף מהותי שלא במהלך העסקים הרגיל, אשר להם השפעה על פעילותה של החברה בשנת הדוח.
- 1.1.5 אופיים ותוצאותיהם של הליכי פירוק, כינוס נכסים, הסדר נושים וכיוצא בזה**
- החברה לא הייתה מעורבת בהליכי פירוק, כינוס נכסים, הסדר נושים וכיוצא בזה, אשר להם השפעה על פעילותה של החברה בשנת הדוח.
- 1.2 תחומי פעילות**
- החברה הינה חברה מנהלת של קופת גמל אחת שהינה קרן השתלמות, שמטרתה חיסכון לשם יציאה להשתלמות המיועדת לשמירת רמתו המקצועית של העובד כאשר סכומי החיסכון ניתנים למשיכה לכל מטרה לאחר צבירת ותק של 6 שנים.
- 1.3 השקעות בהון החברה ועסקאות במניותיה**
- לא בוצעו כל השקעות בהון החברה. כמו כן, אין לחברה התחייבויות להשקעות נוספות.
- 1.4 חלוקת דיבידנדים**
- לחברה אין מדיניות חלוקת דיבידנד.

2. חלק ב' - תיאור עסקי החברה לפי תחומי פעילות

2.1 מוצרים ושירותים

קרנות השתלמות

נכון למועד הדוח, החברה מנהלת קרן השתלמות אחת, קרן החיסכון לצבא הקבע. קרנות ההשתלמות מיועדות לשכירים ולעצמאיים.

קרנות ההשתלמות מוגדרות הן כמוצר פנסיוני (בחוק השיווק והייעוץ הפנסיוני) והן כנכס פיננסי (בחוק ייעוץ השקעות). הפקדה בקרן ההשתלמות מקנה הטבות מס שונות וניתן למשוך ממנה את היתרה הצבורה לאחר תקופת חיסכון של 6 שנים וליהנות מהטבות מס במשיכה.

הביקוש לקרנות ההשתלמות מושפע מגורמים כמו הטבות המס, הסדרי עבודה במשק, גובה השכר הממוצע במשק וגובה תקרת ההפקדה הזוכה להטבת מס בקרן ההשתלמות.

2.2 מבנה הרווחיות בתחום

רווחיות החברות המנהלות קרנות השתלמות נובעת מהמרווח בין דמי הניהול הנגבים מהעמיתים לבין הוצאות התפעול והשיווק של קרנות ההשתלמות.

2.3 תקנון הקופה

היחסים שבין החברה לעמיתים מעוגנים בתקנון, ובכפוף להוראות הדין החלות על היחסים שבין החברה לבין העמיתים. כאשר נדרשים שינויים בתקנון, החברה מתאימה את התקנון וכפועל יוצא מכך את זכויות העמיתים, וכל זאת בכפוף לאישור הממונה.

ביום 1 בינואר 2023 תוקן תקנון הקרן. במסגרת התיקון נוסף מסלול השקעה חדש מסלול "קיימות". המסלול נפתח בחודש ינואר 2023.

2.4 מסלולי השקעה

בקרן מנוהלים 5 מסלולי השקעה: קחצ"ק מסלול כללי (מסלול ברירת מחדל), קחצ"ק מסלול אג"ח ללא מניות, קחצ"ק מסלול מניות, קחצ"ק מסלול מחקה מדד S&P 500, וקחצ"ק מסלול קיימות (המסלול נפתח בחודש ינואר 2023).

2.5 תחליפיות

התחליפיות בין מוצרי תחום הפעילות של קרנות השתלמות למוצרים פיננסיים אחרים, כגון פיקדונות, או מוצרי חיסכון והשקעה לטווח בינוני קיימת אולם ברמה נמוכה, שכן מוצרים אלו אינם כוללים בדרך כלל את הטבות המס שהינו רכיב מהותי שקיים בקרנות ההשתלמות.

2.6 מגמות ושינויים בתחום הפעילות

תחום קרנות ההשתלמות מתאפיין בחוסכים לטווח הבינוני ובמובן זה מושפע רק באופן חלקי מהשינויים המקיפים שהתרחשו בתחום חיסכון ארוך טווח בשנים האחרונות. ההשפעה באה לידי ביטוי בעיקר בהגברת המודעות של הלקוחות והמעורבות שלהם בבחירת המוצרים וכן בהגברת התחרות, לרבות בדרך של ניווד בין קרנות השתלמות וכן צמצום ניגודי העניינים בן המעסיק לעובדים העמיתים בקופות הגמל. בנוסף, בשנים האחרונות תחום הפעילות

מתאים את עצמו באופן הדרגתי לביצוע תהליכים באופן דיגיטאלי ומקוון מול החוסכים, המעסיקים והגופים המוסדיים האחרים.

בחודש אוקטובר 2008 נכנסו לתוקף תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (העברת כספים בין קופות גמל), התשס"ח-2008, שמטרתן לאפשר לצרכן לנייד בכל עת את החיסכון הפנסיוני שלו בין מוצרי החיסכון הפנסיוני ובכך להביא להגברת התחרות. במסגרת ההסדרה האמורה התאפשר גם נייד בין קרנות השתלמות ונייד מקרנות השתלמות לקופות גמל לקצבה בתנאים מסוימים.

ביום 13 במרס 2016 פרסם הממונה חוזר הקובע הוראות לעניין בחירת קופת ברירת מחדל ואת התנאים הנדרשים מחברה מנהלת של קופת גמל המצרפת עמיתים בהתאם להוראות סעיף 20(ב) לחוק קופות הגמל. במסגרת החוזר נקבע כי צירוף לקופת גמל ייעשה בבחירה אקטיבית של העובד בקופת הגמל או באמצעות המעסיק לקופת גמל שנבחרה על-ידו. עוד נקבע כי בחירת קרבן השתלמות כקופת ברירת מחדל על ידי מעסיק תיעשה לפי הליך תחרותי בהתאם לקריטריונים שנקבעו על ידי הממונה בחוזר, לרבות קריטריון של שיעור דמי ניהול שמשקלו לא יפחת מ-50% ממשקל הקריטריונים הכולל, אלא בנסיבות שנקבעו בחוזר. הסדרי ברירת המחדל היו בתוקף עד מרס 2019.

בהמשך להקמת המסלוקה הפנסיונית, בהתאם להוראות הממונה וכחלק ממדיניות החברה, בוצעו בשנים האחרונות שורה של שינויים אשר מאפשרים ביצוע פעולות דיגיטאליות מול לקוחות החברה, גורמי ההפצה שלה וכן אל מול גופים מוסדיים אחרים. במסגרת זו, מוסדו תהליכי גבייה וניוד אוטומטיים, הוסדרו תהליכי משלוח דיווחים באופן דיגיטאלי למבוטחים ולעמיתים והוקמה תשתית לנטילת הלוואות באופן דיגיטאלי. בהתאם להערכת החברה, תהליכים אלה צפויים להתעצם בשנים הקרובות ולהתרחב לביצוע פעולות נוספות במסגרת תחום הפעילות, לרבות ביצוע תהליכי הצטרפות ופעולות נוספות באופן דיגיטאלי, דבר אשר צפוי להביא לשיפור השירות ללקוח ולהתייעלות תפעולית.

2.7 שינויים מהותיים צפויים בחלקה של החברה

ככלל, מתאפיין תחום הפעילות ברגולציה רבה, והוא מושפע מהחלטות הממונה. בתחום קיימת תחרות מתמדת ועזה מצד החברות המנהלות קרנות השתלמות. שוק ההון מתאפיין בתנודתיות גבוהה כתוצאה מאירועים פוליטיים וכלכליים בישראל ובעולם, המשפיעים על שערי ניירות ערך בבורסות ובשווקים המוסדרים, משפיעים על היקף הנכסים המנוהלים, וכתוצאה מכך משפיעים על תוצאות פעילות החברה, נכסיה, ותוצאותיה העסקיות. לפירוט אודות הוראות דין נוספות שעשויה להיות להם השפעה על תחום הפעילות ראו סעיף 3.

2.8 מוצרים חדשים

לא היו מוצרים חדשים במהלך שנת הדוח.

2.9 מידע מרוכז אודות הקרן

2.9.1 מידע מרוכז לקרן ההשתלמות*

להלן מידע ונתונים עבור קרן ההשתלמות המנוהלת על ידי החברה :

קרן השתלמות			
2021	2022	2023	
			נכסים מנוהלים, נטו (באלפי ש"ח):
3,158,101	2,669,814	2,862,788	פעילים
3,174,481	3,052,713	3,439,320	לא פעילים
6,332,582	5,722,527	6,302,108	סה"כ
			נתונים תוצאתיים (באלפי ש"ח):
36,278	45,699	66,239	דמי גמולים משונתים עבור מצטרפים חדשים
542,917	529,718	551,663	תקבולים מדמי גמולים
7,337	5,620	7,533	תקבולים מדמי גמולים חד פעמיים
21,046	68,590	173,380	העברות צבירה לקרן
546,220	273,201	216,148	העברות צבירה מהקרן
			תשלומים:
263,525	383,236	465,957	פדיונות
812,249	(551,926)	536,643	עודף הכנסות (הפסדים) על הוצאות לתקופה
			דמי ניהול שנגבו מנכסים (אלפי ש"ח):
17,469	16,931	12,545	פעילים ולא פעילים
			שיעור דמי ניהול ממוצע שנגבו מנכסים (באחוזים):
0.26	0.26	0.18	פעילים
0.32	0.30	0.23	לא פעילים
			שיעור הוצאות ישירות ממוצע (באחוזים):
0.017	0.012	0.010	עמלת קניה ומכירה של ניירות ערך
0.001	0.001	0.001	עמלות דמי שמירה של ניירות ערך
0.004	0.006	0.008	בגין השקעות לא סחירות
0.147	0.159	0.176	עמלות ניהול חיצוני
0.002	0.002	0.001	עמלות אחרות
0.153	0.166	0.175	הוצאות מוגבלות**

* המידע על מספר העמיתים בקרן חסוי.

** שיעור הוצאות מוגבלות הינו לידיעה בלבד, כולל בעמלות ניהול חיצוני ובעמלות בגין השקעות לא סחירות.

2.9.2 מידע בדבר עמיתים לא פעילים

להלן מידע לגבי חשבונות מנותקי קשר, כהגדרתם בתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (איתור עמיתים ומוטבים), התשע"ב-2012. הגדרת מנותק קשר הינה נכון לסוף תקופה.

חשבונות מנותקי קשר			קרן השתלמות
2021	2022	2023	
1,522	1,493	1,637	מספר חשבונות
20,337	14,040	21,796	נכסים מנוהלים, נטו (באלפי ש"ח)
74	60	64	דמי ניהול שנגבו מנכסים (באלפי ש"ח)
0.36	0.43	0.29	שיעור דמי ניהול ממוצע שנגבו מנכסים (באחוזים)*

* שיעור דמי הניהול מוצג במונחים שנתיים וכולל גם חלקים בשנה שבהם לא חלה על העמית ההגדרה "עמית שהקשר עמו נותק" (על פי תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (איתור עמיתים ומוטבים), התשע"ב-2012).

2.9.3 שיעורי דמי הניהול בהתאם להוראות הדין

להלן שיעורי דמי הניהול שרשאית החברה לגבות בהתאם להוראות הדין החלות עליה:

שנים 2021-2023	קרנות השתלמות
2% מנכסים	פעילים
	לא פעילים:
0.3% מנכסים	מנותקי קשר
2% מנכסים	אחר

2.9.4 ניתוח התפתחויות ושינויים שחלו בקרן

הנכסים המנוהלים עבור העמיתים הסתכמו בסוף שנת הדוח לסך של כ- 6,302 מיליוני ש"ח, לעומת סך של כ- 5,723 מיליוני ש"ח בשנת 2022 ו- 6,333 בשנת 2021. גידול של כ-10.1% בין השנים 2023 ו-2022 לעומת קיטון של כ-9.6% בין השנים 2022 ו-2021.

יחס נכסי העמיתים הפעילים מתוך סך נכסי העמיתים (הפעילים והלא פעילים) הינו כ-45% בשנים 2022 ו-2021 כ-47% ו-50% בהתאמה.

דמי הגמולים הסתכמו לסך של כ-552 מיליוני ש"ח בשנת הדוח, גידול של כ-4.1% לעומת שנת 2022 (בין השנים 2022 ו-2021 קיטון של כ-2.4%).

ניוד נטו לקרן שבניהול החברה בשנת הדוח היה שלילי והסתכם בכ-43 מיליוני ש"ח (בשנת 2022 ו-2021 ניוד נטו שלילי של כ-205 וכ-525 מיליוני ש"ח בהתאמה).

פדיונות בקרן שבניהול החברה הסתכמו בשנת הדוח לסך של כ-466 מיליוני ש"ח. גידול של כ-21.6% לעומת אשתקד. בין השנים 2022 ו-2021 גידול של כ-45% (בשנת 2022 כ-383 מיליוני ש"ח ובשנת 2021 כ-264 מיליוני ש"ח).

דמי הניהול שנגבו מהעמיתים בשנת הדוח הסתכמו לסך של כ-12.5 מיליוני ש"ח, קיטון של כ-25.9% לעומת אשתקד. בין השנים 2022 ו-2021 קיטון של כ-3.1% (בשנת 2022 כ-16.9 ובשנת 2021 כ-17.5 מיליוני ש"ח).

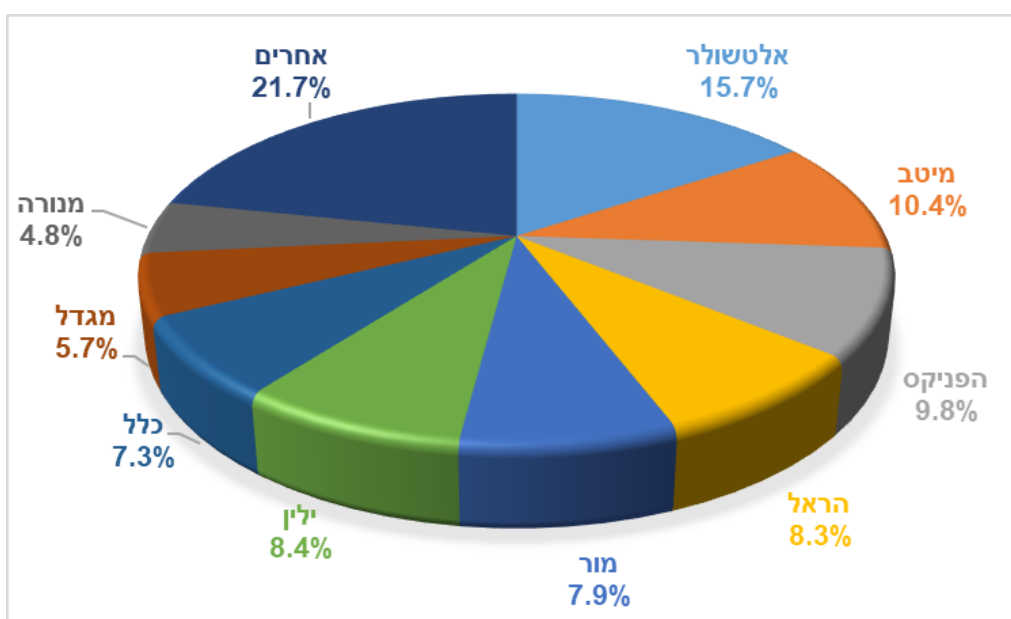
שיעור דמי הניהול שהקרן גבתה מהעמיתים הפעילים עמד על 0.18% בשנת 2023. בשנים 2022 ו-2021, עמד על 0.26%. שיעור דמי הניהול שהקרן גבתה מהעמיתים הלא פעילים קטן מ-0.30% בשנת 2022 לשיעור של 0.23% בשנת 2023. בשנת 2021 עמד שיעור דמי הניהול מהעמיתים הלא פעילים על 0.32%.

הקיטון בדמי הניהול בשנת 2023 לעומת אשתקד, נובע בעיקר מעדכון שיעור דמי הניהול השנתיים לעמיתי חבר ובני זוגם, משיעור של 0.26% לשיעור של 0.18%, החל מיום 1 בינואר 2023. ראה בנוסף באור 1א(1) בדוח הכספי של החברה.

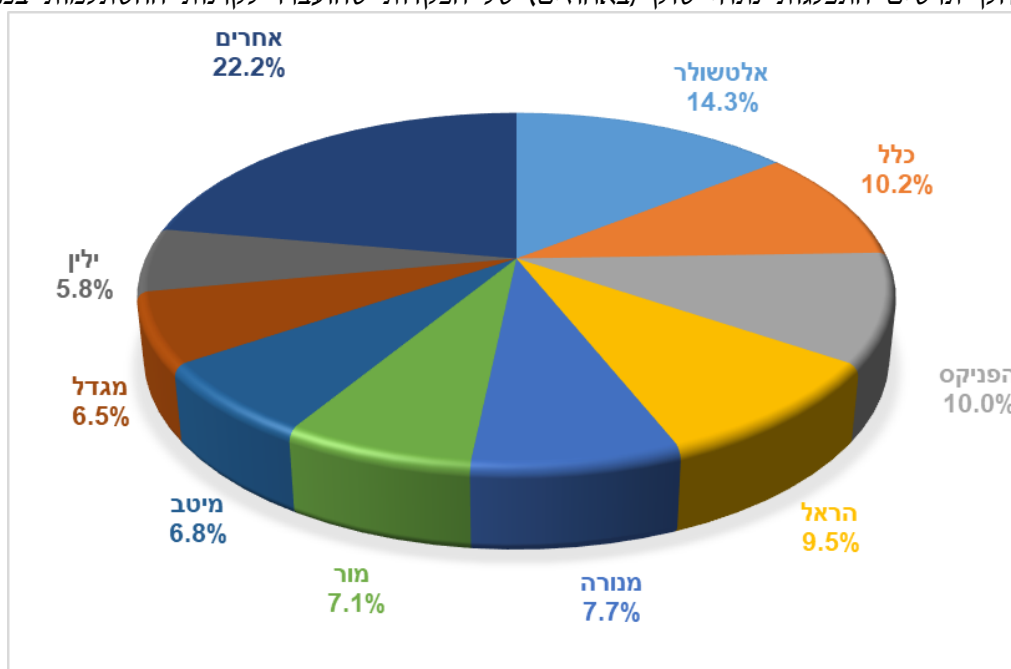
2.10 תחרות

קרנות ההשתלמות המנוהלות בקבוצה מתחרות בקרנות המנוהלות על ידי קבוצות הביטוח ובתי ההשקעות. התחרות העיקרית הינה, בין היתר, על רמת השירות לעמיתים, על מסלולי ההשקעה השונים, על התשואות המושגות על נכסי העמיתים בקרנות ועל דמי הניהול הנגבים מהעמיתים.

המתחרים העיקריים בשוק קופות הגמל הינם: אלטשולר שחם, מיטב דש, הפניקס, ילין לפידות ומור. להלן תרשימים התפלגות נכסי קרנות ההשתלמות המנוהלות על ידי החברות המנוהלות העיקריות הפועלות בתחום (נכון ליום 31 בדצמבר 2023, בהתאם לנתונים המפורסמים באתר משרד האוצר):

להלן תרשימים התפלגות נתחי שוק (באחוזים) של הפקדות שהועברו לקרנות ההשתלמות במהלך שנת 2023:

גורמים המשפיעים על מעמדה התחרותי של החברה

הגורמים המשפיעים על מעמדה התחרותי של החברה בתחום ניהול קרנות השתלמות הינם, בעיקר: המוניטין של הקבוצה, הניסיון בתחום הפעילות, החוסן הפיננסי, תשואות הקופות ורמת השירות ללקוחות.

דרכי התמודדות החברה עם התחרותיות

ההתמודדות עם התחרות בתחום ניהול קרנות השתלמות נעשית במספר רבדים:

- פעילות לשימור לקוחות בתיק הקיים - החברה עושה מאמצים לשימור לקוחות קיימים באמצעות מערך שימור לקוחות ייעודי המטפל בלקוחות החברה בהתאם לפרמטרים שנקבעו על ידי החברה.
- התייעלות תפעולית - באמצעות שיפור תהליכי ושיטות עבודה, מערכות מחשוב ומיכון, איחוד יחידות מטה ומערכות מטה במסגרת חטיבת החיסכון ארוך הטווח תוך מיקוד בשיפור השירות, השקיפות וזמן התגובה ביחד עם חסכון בעלויות.
- שיפור השירות והקשר עם הלקוח לרבות באמצעות ממשקים דיגיטליים ואתר האינטרנט, מוקד שירות לקוחות יעיל ומהימן וכן סניפי קבלת קהל העומדים לשירות הלקוח.

2.11 לקוחות

רוב העמיתים בקרבן הינם משרתים בצבא הקבע בישראל, ומהווים כ- 96% מנכסי הקרבן. לעניין ההסכם בין החברה לבין חבר משרתי הקבע בצה"ל, ראה סעיף 0 להלן. להלן מספר מדדים הנוגעים לעניין:

שנת 2022	שנת 2023	
11.1%	11.4%	שיעור פדיונות (כולל ניווד החוצה)
34	34	גיל ממוצע של העמיתים (בשנים)
7.4	7.3	וوتק ממוצע של העמיתים הפעילים (בשנים)

3. חלק ג' - מידע נוסף ברמת כלל החברה

3.1 מגבלות ופיקוח החלים על פעילות החברה

להלן תמצית ההסדרים החוקיים והוראות הדין העיקריים המשפיעים באופן מהותי על כלל פעילות הקבוצה. פעילות הקבוצה והגופים המוסדיים בקבוצה כפופה למספר חוקים שהעיקריים שבהם הם:

- חוק ניירות ערך - לרבות התקנות שהותקנו מכוחו והנחיות רשות ניירות ערך;
- חוק החברות - לרבות התקנות שהותקנו על פיו;
- חוק הפיקוח - לרבות התקנות שהותקנו מכוחו והחוזרים שמפרסם הממונה מכוח סמכותו על פי חוק הפיקוח;
- חוק קופות גמל - לרבות התקנות שהותקנו מכוחו והנחיות שמפרסם הממונה מכוח סמכותו על פי חוק קופות גמל;
- חוק חוזה הביטוח, התשמ"א-1981;
- בנוסף, פעילות החברות בקבוצה כפופה לחוקים נוספים שהעיקריים שבהם הם:

- חוק איסור הלבנת הון, התש"ס-2000 - לרבות הצווים שפורסמו מכוחו;
 - חוק תובענות ייצוגיות, התשס"ו-2006;
 - חוק הגנת השכר, התשי"ח-1958 - המעניק, במקרים המוגדרים בחוק, הגנה לעובד במקרה שהמעביד אינו מעביר את ההפרשות לקופת גמל כמשמעה בפקודת מס הכנסה;
 - חוק הגנת הפרטיות, תשמ"א-1981;
 - חוק החוזים האחידים, תשמ"ג-1982;
 - חוק ייעוץ ושיווק פנסיוני;
 - חוק ה-FATCA (Foreign Account Tax Compliance Act)
 - תקנות מס הכנסה (יישום תקן אחיד לדיווח לבדיקת נאותות של מידע על חשבונות פיננסיים), המסדירות את יישום האמנה המולטילטרלית לחילופי מידע אוטומטיים (Common Reporting Standard) CRS.
- להלן תמצית ההסדרים החוקיים והוראות הדין העיקריים בעלי השלכה על הדוחות הכספיים של החברה שפורסמו בשנת הדוח או אחריה - עד למועד פרסום דוח זה. להוראות אלו עשויה להיות השלכה על פעילות החברה מבחינה עסקית, מיכונית ותפעולית.
- במהלך שנת הדוח ולאחריה פורסמו הסדרים חוקיים והוראות דין שנועדו להתאים את עבודתם של הגופים המוסדיים למצב הביטחוני, בשל מלחמת "חרבות ברזל" והמצב המיוחד בעורף, כמפורט להלן.

3.1.1 הוראות דין

3.1.1.1 ביום 18 באוקטובר 2023 פורסם חוק דחיית מועדים (הוראות שעה- חרבות ברזל) (חוזה, פסק-

דין או תשלום לרשות) התשפ"ד-2023 (להלן: "החוק") הקובע הוראת שעה המאפשרת לקבוצת זכאים מוגדרת, ובהם חיילים, חטופים ונעדרים, שוטרים ותושבי יישובים מפונים, לדחות ב-30 ימים מועדים לביצוע פעולות שנקבעו בחוזה או בפסק דין, אם מועד כאמור חל בתקופה שהחל מיום 7 באוקטובר 2023 ועד יום 7 בנובמבר 2023. הדחייה כאמור היא נוכח מצב המלחמה ובשל כך שמצב חריג זה השפיע באופן משמעותי על מספר קבוצות אוכלוסיות אשר אין ביכולתן לקיים את התחייבויותיהן המשפטיות.

ביום 20 באוקטובר 2023 פורסם צו דחיית מועדים (הוראת שעה - חרבות ברזל) (חוזה, פסק דין או תשלום לרשות) (תיקון התוספת לחוק), התשפ"ד-2023, אשר תיקן את התוספת לחוק כך שההסדר הקבוע בו יחול גם על תושבי 15 יישובים נוספים שנאלצו להתפנות מביתם בשל המצב הביטחוני.

ביום 7 בנובמבר 2023 פורסם צו דחיית מועדים (הוראת שעה - חרבות ברזל) (חוזה, פסק דין או תשלום לרשות) (הארכת התקופה הקובעת ותקופת הדחייה), התשפ"ד-2023, במסגרתו הוארכה תקופת הדחייה לביצוע פעולות שנקבעו בחוזה או בפסק דין, לתקופה של 60 ימים, או עד ליום 31 בדצמבר 2023, לפי המוקדם. כמו כן, נקבע כי הדחייה כאמור תתאפשר רק אם המועד לביצוע פעולות חל בתקופה שבין 7 באוקטובר 2023 ועד יום 7 בדצמבר 2023.

ביום 7 בדצמבר 2023 פורסם צו דחיית מועדים (הוראת שעה - חרבות ברזל) (חוזה, פסק דין או תשלום לרשות) (הארכת התקופה הקובעת ותקופת הדחייה) (מס' 2), התשפ"ד-2023, במסגרתו הוארכה תקופת הדחייה לביצוע פעולות שנקבעו בחוזה או בפסק דין, לתקופה של 85 ימים או עד ליום 31 בדצמבר 2023, לפי המוקדם. כמו כן, נקבע כי הדחייה כאמור תתאפשר רק אם המועד לביצוע פעולות חל בתקופה שבין 7 באוקטובר 2023 ועד ליום 31 בדצמבר 2023.

ביום 31 בדצמבר 2023 פורסם חוק דחיית מועדים (הוראת שעה - חרבות ברזל) (חוזה, פסק דין או תשלום לרשות) (תיקון) (דחיית מועדים בתקופה הקובעת השנייה), התשפ"ד-2023 (להלן: "החוק החדש"), במסגרתו נקבע הסדר המשך לחוק הקובע, בין השאר, שלקבוצת הזכאים

המוגדרת בהסדר החדש יש אפשרות לדחות ב-31 ימים מועד לביצוע פעולות שנקבעו בחוזה, בפסק דין או תשלום לרשות, אם המועד חל בתקופה שהחל מיום 1 בינואר 2024 ועד 29 בפברואר 2024 (להלן: "התקופה הקובעת השנייה"). הוראות הסדר ההמשך לא יחולו, בין השאר, במקרה של "עסקת תשלומים" שנעשתה באמצעות "אמצעי תשלום" כהגדרתו בחוק שירותי תשלום, התשע"ט-2019, אשר משולמת על-ידי המשלם לשיעורין ואשר הנכס או השירות סופקו במלואם למשלם טרם מועד התשלום בתקופה הקובעת השנייה. עם זאת, ובהתאם להוראות החוק החדש, לקוח שהיה זכאי לדחיית תשלומים בתקופה שבין יום 7 באוקטובר 2023 ל-31 בדצמבר 2023 זכאי לדחות את מועד החיוב ב-145 ימים או עד ליום 29 בפברואר 2024, לפי המוקדם.

3.1.2 חוזרים

3.1.2.1 ביום 3 בדצמבר 2023 פורסם תיקון לחוזר ייפוי כוח לבעל רישיון, הקובע הוראת שעה לפיה ייפוי כוח מתמשך, שניתן ל-10 שנים לבעל רישיון לפי נספח ב' לחוזר (הרשאה מתמשכת לבעל רישיון לקבלת מידע או לביצוע פעולות), שתוקפו מסתיים בתקופה שבין 1 באוקטובר 2023 ועד ליום 1 בינואר 2024, יוארך באופן אוטומטי עד לתום חודשיים ממועד סיום ההכרזה על מצב מיוחד בעורף או עד לשישה חודשים מיום סיום תוקף ייפוי הכוח המקורי, המוקדם מבניהם. בעל הרישיון יידרש להודיע ללקוח על דבר הארכת ייפוי הכוח ולציין בפניו כי באפשרותו לבטל את ייפוי הכוח ולתעד זאת. תיקון זה יחול מיום 1 באוקטובר 2023 ועד ליום 1 ביולי 2024. העדכון כאמור הינו נוכח הכרזת המלחמה, ומתוך ראיית הצורך של העמיתים לקבל שירותים מבעלי רישיונות במצב שבו פג ייפוי הכוח ואין להם את הזמינות או היכולת לחתום על ייפוי כוח חדש.

3.1.2.2 ביום 23 באוקטובר 2023 פורסם חוזר לעניין הוראות הממונה לשעת חירום, הקובע כהוראת שעה שורה של הוראות המתקנות חוזרים קיימים או דוחות את מועד תחילתם, בנושאים הנוגעים למתן שירות ללקוחות, גמישות ברכישת אג"ח, הקלה בתשלומי הלוואות, דחיית הגשת של דוחות והארכת מועדים להגשת דיווחים תקופתיים לממונה.

3.1.2.3 ביום 20 ביולי 2023 פורסם חוזר אופן הצגת העלות השנתית הצפויה לעמית או למבוטח, החוזר קובע את התחשיב לפיו ייקבע שיעור העלות השנתית הצפויה וכן מסדיר את אופן הצגת העלות השנתית הצפויה על-ידי הגופים המוסדיים. הוראות כאמור נקבעו בהמשך לפרסום תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופת גמל) (הוצאות ישירות בשל ביצוע עסקאות) (תיקון), התשפ"ג-2022, מיום 30 באוקטובר 2022. במסגרת התקנות, בין היתר, נקבע כי גוף מוסדי יידע אדם המעוניין להצטרף לקופת גמל, כי בנוסף לדמי הניהול, ייגבו הוצאות ישירות וכן את שיעור ההוצאות הישירות שנגבו בשנה החולפת בנכסי הקופה ואת העלות הכוללת הצפויה אותה יישא אדם בשנה הצפויה בשל דמי ניהול והוצאות ישירות.

3.1.2.4 ביום 21 במרץ 2023 פורסם חוזר שעניינו תיקון הוראות החוזר המאוחד לעניין ניהול נכסי השקעה (פרסום מגבלת עלות ניהול חיצוני במסגרת הצהרה מראש של משקיע מוסדי על מדיניות ההשקעה שלו, הקמת סל השקעה עוקב מדדים ודיווחים לוועדת השקעות אודות דמי ניהול משתנים שנגבו), הקובע, בין היתר, פורמט אחיד לפיו יפורסם שיעור מגבלת עמלת הניהול החיצוני באתר האינטרנט של המשקיע המוסדי.

3.1.2.5 ביום 28 בספטמבר 2022 פורסם חוזר שעניינו מסלולי השקעה בקופות גמל - תיקון, הקובע כללים לעניין מסלולי השקעה שגוף מוסדי רשאי לנהל בקופות גמל ובפוליסות ביטוח חיים שאינן קופות ביטוח שבניהולו. בין היתר, נקבעה רשימה של מסלולי השקעה מתמחים שניתן לנהל במוצרי חיסכון, ובכלל זה מסלולי השקעה בניהול אקטיבי (בדמי ניהול קבועים או משתנים), מסלולי השקעה המתמחים בנכסים סחירים, מסלולי השקעה עוקבי מדדים ומסלולי השקעה המנוהלים בהתאם לכללי אמונה או קיימות. בנוסף, במסגרת החוזר נקבע כי, גופים המוסדיים יחויבו להציע מסלול השקעה משולב סחיר ומסלול השקעה עוקב מדדים גמיש בקופות הגמל למעט קרבן השתלמות וקופות גמל להשקעה.

ביום 20 בדצמבר 2022 פורסם תיקון לחוזר מסלולי השקעה בקופות גמל, הקובע כי הוראות החוזר יכנסו לתוקף ביום 1 בינואר 2024, למעט ההוראות המחייבות ניהול מסלול השקעה משולב סחיר

ומסלול השקעה עוקב מדדים אשר נכנסו לתוקף ביום 1 בינואר 2023 וכן ניתנה אפשרות לגוף מוסדי להקים מסלולי השקעה קיימות וסביבתי החל מיום 1 בינואר 2023. כמו כן, נוספה הוראה המאפשרת לגופיים המוסדיים להמשיך לנהל את המסלולים הכלליים, כשבקופות גמל לקצבה הם ימשיכו להיות סגורים למצטרפים.

ביום 23 באוקטובר 2023 פורסם תיקון לחוזר מסלולי השקעה בקופות גמל, הקובע כי מועד תחילתו של חוזר מסלולי השקעה יידחה ליום 1 ביולי 2024 (במקום 1 בינואר 2024). הדחייה כאמור הנה נוכח הכרזת המלחמה, ומתוך הבנה שהגופים המוסדיים פועלים במתכונת חירום וכן נוכח הקושי של ציבור החוסכים לקבל החלטות בנוגע לחיסכון הפנסיוני שלהם בעת הזו.

3.1.3 טיוטת חוזרים

3.1.3.1 ביום 19 במרס 2024 פורסמה טיוטה שעניינה רשימת מסלולי השקעה, המציעה, בין היתר, לתקן את רשימת מסלולי ההשקעה שגוף מוסדי רשאי לנהל ולהוסיף מסלולי השקעה משולבי אג"ח עם חשיפה מוגבלת למניות - עד 25% מנכסי המסלול. בכך יורחב היצע מסלולי ההשקעה במוצרי חיסכון שהכספים בהם אינם מחויבים להשתלם כקצבה. בנוסף, מוצע לעדכן את מדיניות ההשקעה של מסלולים עוקבי מדדים כך, שבין השאר, נכסי המסלול יעקבו באמצעות מכשירים עוקבי מדד, ולכל הפחות בשלושה מדדים שאינם דומים, כאשר שיעור המעקב אחר כל אחד מהמדדים לא יפחת מ-10% ולא יעלה על 50% מנכסי המסלול. כמו כן, במסגרת הטיוטה מוצע לבטל את מסלול מתמחה גמיש ולעדכן את מדיניות ההשקעה התקנונית במסלול אשראי ואג"ח.

3.1.4 הנחיות והבהרות

3.1.4.1 ביום 17 באוקטובר 2023 פורסם מכתב למנהלי גופים מוסדיים שעניינו הנחיות לגופים מוסדיים על רקע מלחמת "חרבות ברזל", הכולל הנחיות ודגשים ביחס לאופן פעולתם בתקופה זו, בהתייחס לאופן מתן השירות הניתן ללקוחות, לממשל תאגידי ולניהול סיכונים.

ביום 30 בנובמבר 2023 פורסם מכתב למנהלי גופים מוסדיים שעניינו הנחיות נוספות לגופים מוסדיים על רקע מלחמת "חרבות ברזל" הכולל, בין השאר, הנחיות ודגשים ביחס לטיפול בפניות נפגעי מלחמה וקרוביהם, לשליחת מכתבים והודעות לעמיתים, ולהתאמת פעולות איתור עמיתים ומוטבים לזיהוי מקרי פטירה שאירעו במסגרת המלחמה.

3.1.4.2 ביום 28 בספטמבר 2023 פורסם מכתב למנהלי הגופים המוסדיים שעניינו היערכות ליישום חוזר מסלולי השקעה, המפרט מספר דגשים שעל הגופים המוסדיים ליישם בעת התאמת מסלולי ההשקעה במוצרי החיסכון שבניהולם, לרשימת מסלולי ההשקעה שפורסמו במסגרת חוזר מסלולי השקעה בקופות גמל, מיום 20 בדצמבר 2022 ("חוזר מסלולי השקעה"), במסגרתו הורחבו מגוון מסלולי ההשקעה שגוף מוסדי רשאי לנהל. כמפורט בסעיף 3.1.2.4 לעיל, נוכח הכרזת המלחמה, נדחה מועד תחילתו של חוזר מסלולי השקעה ליום 1 ביולי 2024 (במקום 1 בינואר 2024).

3.2 חסמי כניסה ויציאה

3.2.1 חסמי כניסה

- קבלת רישיון חברה מנהלת (בהתאם לחוק קופות הגמל ולתקנות ניהול קופות גמל) - על החברה המבקשת לעמוד בדרישות של הון עצמי, מהימנות וניסיון.
- היקף נכסים מנוהלים מינימאלי - דרוש על מנת לכסות את עלויות התפעול של החברה המנהלת.
- הון עצמי מינימאלי שנקבע בדיון.

- הון אנושי בעל הכשרה, ידע, ניסיון ורישיונות מתאימים לפעילויות השונות.

3.2.2 חסמי יציאה

- קבלת אישור הממונה להעברת ניהול קופות הגמל לניהול חברות מנהלות אחרות. קבלת האישור כפוף לביצוע העברת הניהול בהתאם לנהלי הממונה ולהוראות הדין.
- קבלת אישור הממונה למיזוג, פיצול, הפסקת ניהול או פירוק מרצון של חברה מנהלת.

3.3 גורמי הצלחה קריטיים

קיימים מספר גורמי הצלחה קריטיים, ביניהם:

- יכולות שיווק ומכירות - לפרטים ראה סעיף 3.6 להלן.
- איכות ניהול ההשקעות - יכולת להשיג תשואות עודפות לאורך זמן ביחס למדדי ההשוואה וגופים מתחרים. לפרטים אודות מדיניות ההשקעות, ראה סעיף 3.4 להלן.
- איכות ניהול סיכונים פיננסיים. לפרטים נוספים אודות גורמי סיכון ראה סעיף 3.11 להלן.
- מצב המשק, שוק ההון, תשואות ורמת התעסוקה. לפרטים ראה סעיף 3 בדוח הדירקטוריון.
- תמהיל ומגוון מוצרים - התאמת סל המוצרים של החברה לטעמי הציבור. לפרטים ראה סעיף 2 לעיל.
- צמיחה הנובעת מגידול בלקוחות חדשים.
- איכות השירות ללקוח (מענה למגוון צרכים).
- יכולת שימור לקוחות - הצלחה בשימור תיק לקוח.
- שיעור דמי ניהול. לפרטים ראה סעיף 2.9.3 לעיל.
- מיתוג ופרסום.
- הוראות הרגולציה בקשר עם מאפייני וסוגי המוצרים בתחום. לפרטים ראה סעיף 3 לעיל.

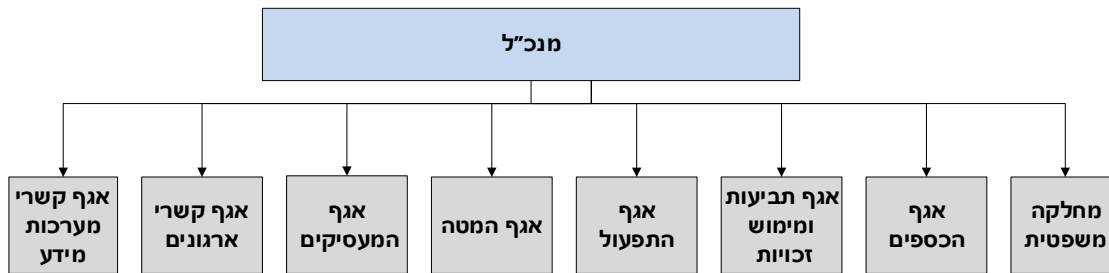
3.4 השקעות

דירקטוריון החברה מתווה את מדיניות ההשקעה הכללית של החברה, במסגרתה נקבע, בין היתר מדרג הסמכויות בקבלת החלטות בין חטיבת ההשקעות, ועדות השקעות וועדת אשראי והדירקטוריון. חטיבת ההשקעות של הראל ביטוח מבצעת את פעילות ההשקעות עבור גופי החיסכון ארוך הטווח - ביטוח, פנסיה וגמל ועבור תיקי הנוסטרו של חברות הביטוח והחברות המנהלות בקבוצה. השקעות הגופים המוסדיים בקבוצה, כפופים, בין היתר לחוק הפיקוח ו/או לחוק קופות גמל, והתקנות שמכוחם, קודקס הרגולציה וחוזרי רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון.

3.5 הון אנושי

בהתאם לפירוט בסעיף 3.12 החברה מקבלת את רוב שירותיה מהראל פנסיה וגמל ולפיכך הפירוט להלן מתייחס לחברת הראל פנסיה וגמל. העובדים מועסקים במישרין על ידי הראל ביטוח או חברות אחרות בקבוצה. לכן, הכוונה במונח עובדים הינה למעשה לעובדים שמועסקים כאמור לעיל ואשר מספקים את מירב שירותיהם לחברה ולחברות המנהלות האחרות של הפנסיה והגמל בקבוצה.

תיאור המבנה הארגוני נכון ליום 31.12.2023 :

הנהלות החברה והקבוצה מאמינות, כי עובדיהן הינם הנכס האסטרטגי העיקרי שלהן. למרות גודלה של הקבוצה, הנהלות החברה והקבוצה עושות כל שביכולתן על מנת להקנות בקרב עובדיהן אורה של חברה משפחתית. החברה והקבוצה משקיעות רבות בהון האנושי שלהן ודואגות ליצירת בית חם לעובדיהן.

בסוף שנת 2023 הועסקו 377 עובדים לעומת כ-338 עובדים בסוף שנת 2022. לחברה אין תלות בעובד מסוים. העובדים אינם מחולקים לפי תחומי פעילות. כמו כן, נכון למועד הדוח, לא צפויים קיצוצים במצבת העובדים. כל העובדים מועסקים על בסיס הסכם עבודה אישי לתקופה בלתי קצובה ולא בהסכמי עבודה קיבוציים. משכורתו של כל עובד נקבעת בהסכם ההעסקה האישי שלו.

תנאי ההתקשרות עם העובדים

התגמול על-פי הסכמי ההעסקה הינו, בעיקרו, על בסיס משכורת קבועה ובתפקידי השייווק והשימור קיים, לעיתים, רכיב של תגמול על בסיס הצלחה. בתחום שוק ההון והשירותים הפיננסיים שכן חלק מהעובדים נקבע כשכר בסיס בתוספת תגמול הנגזר מפעילות תחום עיסוקם. בהתאם להסכמי ההעסקה, העובדים זכאים לביטוח פנסיוני, במסלול שנבחר על ידם (ביטוח, קרן פנסיה, שילוב של ביטוח ופנסיה וכיוצא"ב). בנוסף, מרבית העובדים זכאים לכך שהחברה תפריש עבורם לקרן השתלמות. תקופת ההודעה המוקדמת בפטורים או התפטרות אינה עולה בדרך כלל על 30 ימים, אולם ביחס להנהלה הבכירה נקבעה תקופת הודעה מוקדמת ארוכה יותר.

הסכם העבודה האישי קובע, בין היתר, את מספר ימי החופשה להם זכאי כל עובד (בכל מקרה, מספר הימים אינו פחות מהמינימום הקבוע בחוק). העובדים זכאים לתנאים סוציאליים נוספים, בהתאם לחוק הישראלי: דמי הבראה וחופשת מחלה.

בנוסף לתנאים המפורטים לעיל, עובדי הקבוצה נהנים ממספר הטבות נוספות: (1) ביטוח בריאות קולקטיבי לעובדי הקבוצה, ללא תשלום פרמיה (העובד משלם רק את המס בגין שווי ההטבה); (2) אפשרות לצרף לביטוח הבריאות הקולקטיבי את בני משפחתו של העובד; (3) ביטוח שיניים קולקטיבי לעובדי הקבוצה (לעובד ובני משפחתו) במימון העובד; (4) דמי ניהול מופחתים בקרן הפנסיה בהראל (לעובד ובני משפחתו).

עובדים בכירים זכאים לשכר בסיס בתוספת תנאים נלווים כגון רכב צמוד, החזר הוצאות, אש"ל וכד', ובנוסף זכאים לבונוס שנתי, בהתאם למדיניות שאושרה על ידי דירקטוריון החברה בנוגע לתגמול נושאי משרה בכירה ולנושאי משרה שעוסקים בתחום ניהול ההשקעות כמפורט בסעיף 4.3 להלן.

הדרכות לעובדים

הראל ביטוח מפעילה עבור החברות בקבוצה מערך הדרכה המקיים תכניות הדרכה חוצות ארגון לצד פתרונות למידה מותאמים לצרכי היחידות העסקיות. מדי שנה נקבעת על-ידי הראל ביטוח תכנית הדרכה שנתית, הנגזרת מתכניות העבודה ומן היעדים העסקיים שהתוותה הנהלת החברה. תכנית זו כוללת פעילויות למידה לפיתוח העובדים בתחומים, כגון: היכרות עם מוצרים חדשים, הוראות רגולטוריות בתחומים השונים, התמצאות בתהליכי עבודה חדשים/משתנים, הדרכות לשימוש במערכות ליבה, סדנאות לשיפור מיומנויות הנדרשות לביצוע התפקיד, סדנאות לפיתוח מנהלים וכד'. בנוסף מבוצע פיתוח כלים להכשרה ולחניכת עובדים חדשים, הכוללים לומדות וקורסים להגברת אוריינטציה עם הארגון.

במקביל לפעילויות ההדרכה הנגזרות מצרכים עסקיים כאמור, מקיימת החברה פעילויות רוחב המוצעות לעובדים לטובת העשרה ולפיתוח אישי. כמו כן, הראל ביטוח מקיימת שיתופי פעולה עם מכללות ועם מוסדות אקדמיים לצורך הכשרת עובדים במסגרת קורסים והשתלמויות בתחום הביטוח וכן לימודי BA בביטוח.

בעקבות משבר הקורונה העולמי, הותאם מערך הלמידה הארגוני לשם מתן מענה מהיר לאתגרים החדשים. בתוך כך נערכו המרות של הכשרות פרונטליות למרחב הווירטואלי, התקיימו סדנאות להכשרת עובדים ומנהלים ללמידה ולהדרכה און ליין והוגברו פתרונות למידה דיגיטליים המאפשרים למידה מרחוק. כמו כן, נערכה התאמה בתכנים ובשיטות ההדרכה של תכניות ארגוניות לפיתוח אישי.

התאמות אלה, ושיטות הלמידה החדשות, נמצאות בשימוש עד היום ומאפשרות פיתוח וגיוון של תהליכי הלמידה. בעקבות מלחמת חרבות ברזל, התקיימו מפגשי מנהלים מסוגים שונים כגון: מפגשים פרונטאליים עם ההנהלה המורחבת, מפגשי איתור צרכים, פיתוח עזרים ניהוליים דיגיטליים כמעטפת פרקטית תומכת ורלוונטית לשגרות היומיום, קיימה מפגשי מנהלים קבוצתיים בנושא התמודדות ניהולית בתקופה זו.

קוד אתי לעובדי הקבוצה

הנהלת הקבוצה דוגלת בתרבות עסקית נאותה של עובדיה ומנהליה (כולל דירקטורים) במסגרת מילוי תפקידם בחברה. בהתאם לכך אימצה החברה קוד אתי. כל עובד המתקבל לחברה מאשר בחתימתו, כי קרא את הקוד האתי וכי הוא מתחייב לפעול לפיו.

3.6 שיווק והפצה

חוק הייעוץ והשיווק הפנסיוני, מסדיר את נושא השיווק וההפצה של מוצרים פנסיוניים. בהתאם לחוק, הגופים שיעסקו בהפצה ושיווק של מוצרים פנסיוניים יהיו: (א) סוכני ביטוח פנסיוני - סוכני ביטוח בענף ביטוח פנסיוני; (ב) סוכני שיווק פנסיוני - עובדים של גופים מוסדיים לגבי מוצרים פנסיוניים של הגוף המוסדי; (ג) יועצים פנסיוניים - בעיקר התאגידים הבנקאיים.

הייעוץ והמשווק יהיו רשאים לבצע עסקה במוצר פנסיוני. ההבחנה בין יועץ למשווק הינה קיומה או היעדר קיומה של "זיקה" למוצר פנסיוני. לאור הבחנה זו נקבע, כי סוכנות ביטוח המוחזקת על-ידי גוף מוסדי אינה רשאית לעסוק בייעוץ פנסיוני אלא בשיווק פנסיוני. בהתאם לכך, על כלל סוכנויות הביטוח בקבוצה ועובדי הקבוצה, אשר יעסקו בשיווק מוצרים פנסיוניים, יחולו החובות המוטלות מכוח חוק הייעוץ והשיווק הפנסיוני על משווק פנסיוני.

הקופה הינה יעודית למשרתי צבא הקבע ויכולים להצטרף אליה רק משרתי צבא הקבע וגמלאי צבא הקבע. בעקבות תיקון תקנון הקופה החל מחודש אוקטובר 2013 יכולים להצטרף לקופה גם בני זוג של עמיתי חבר. לאור כך ערוץ ההפצה העיקרי של החברה הינו באמצעות הפצה ישירה.

כמו כן, בהתאם להוראות הסכם רכישת מניות החברה, הראל ביטוח התחייבה שלא לחתום על הסכמי הפצה עם סוכנים פנסיוניים או עם יועצים פנסיוניים, אלא בכפוף לקבלת אישור חבר. נכון למועד הדוח, לחברה אין הסכמי הפצה עם סוכנים פנסיוניים או עם יועצים פנסיוניים כאמור.

3.7 ספקים ונותני שירותים

החברות המנהלות בקבוצה קשורות ביניהן בהסכמים למתן שירותי תפעול שונים, תוך ניצול יתרון לגודל של חלק מן החברות המנהלות. בנוסף, הראל ביטוח מעניקה שירותים לחברות המנהלות, בעיקר בתחום ההשקעות, מערכות מידע, לוגיסטיקה, משאבי אנוש ועוד.

בנוסף, לצורך פעילותה השוטפת החברה קשורה בהסכמים עם ספקים שונים. ספקי השירותים הינם, בעיקר, בתחומים הבאים: עו"ד, יועצי מס, בתי דפוס ודיור לצורך משלוח דברי דואר הנדרשים על-פי דין, שירותי מחשב, באמצעות הראל המשמר מחשבים בע"מ, חברה בת בבעלות מלאה של הראל השקעות, ובאמצעות חברות נוספות עמן התקשרה הראל המשמר מחשבים בע"מ.

בנוסף, קיים לחברה הסכם בנוגע לשירותי ברוקראזי - החברה משתמשת בשירותי המסחר של מספר רב של חברי בורסה. הבחירה אצל איזה חבר בורסה לבצע את הפעילות נעשית על בסיס מספר פרמטרים ובהם: איכות הביצוע, עלות הפעולה, איכות המחקר, רעיונות ההשקעה שמציע הברוקר ואיכות ההצעה לפעולה הסטנדרטית). בכדי

ליהנות מהיתרונות לגודל שיש לפעילות כלל הגופים בקבוצת הראל, הוחל בשנת 2007 בביצוע של הליך תחרותי משותף לשירותי ברוקראז' לכל גופי החיסכון ארוך הטווח בקבוצת הראל. במסגרת זאת נעשתה פניה למרבית הבנקים והברוקרים הפעילים בישראל, התקבלו מהם הצעות מחיר ונחתמו הסכמי ברוקראז' בהתאם להצעות שהתקבלו.

לחברות אין תלות במי מספקי השירותים. לגבי מרבית השירותים להם זקוקה החברה בתחום הפעילות, החברה קשורה בהסכמים עם מספר ספקים, באופן שמאפשר לה גמישות תפעולית. קיומם של ספקים תחליפיים זמינים עבור מרבית השירותים המנויים לעיל מונעת תלות של החברה בספק זה או אחר.

3.8 רכוש קבוע

משרדים ונכסי מקרקעין

משרדיה הראשיים של הקבוצה ממוקמים ב"בית הראל" וב"בית המ.א.ה", הנמצאים במתחם הבורסה על גבול רמת-גן תל-אביב. כמו כן לקבוצה משרדים (בנכסי מקרקעין אשר בבעלותה ובעלות חברות בנות בבעלות מלאה שלה) ב"בית הראל" בירושלים, בתל-אביב, בחיפה, בפתח-תקווה (שם גם ממוקם מרכז לוגיסטי של חברות הביטוח בקבוצה), ובמקומות נוספים ברחבי הארץ.

מערכות המיכון וניהול המידע

הראל המשמר מחשבים בע"מ, חברת בת של חברת השקעות, אחראית על מתן שרותי המיכון השונים לרוב חברות הקבוצה, והיא אשר מפעילה במידת הצורך, ספקים וחברות תוכנה לצורך שרותי המחשוב אותם היא מספקת לחברות הקבוצה.

הקבוצה והחברה רואה חשיבות רבה ביכולת הטכנולוגית שלה, כך שתוכל לתמוך ביעדי הקבוצה, והיא שמה לעצמה מטרה להוביל את השימוש במערכות מתקדמות בתחומי פעילותה השונים.

3.9 עונתיות

ענף ניהול קופות הגמל מתאפיין בעונתיות מסוימת, שכן חלק גדול מהפקדות העמיתים לקרנות השתלמות ולקופות גמל (עצמאים בעיקר) מתבצע לקראת סוף השנה.

להלן הצגה רבעונית של דמי הגמולים והפדיונות בקרן בשנת הדוח ובשנה שקדמה לה:

ינואר - מרס		אפריל - יוני		יולי - ספטמבר		אוקטובר - דצמבר		נתונים באלפי ש"ח
2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	
135,131	135,624	129,662	132,020	130,002	136,241	134,923	147,778	דמי גמולים
104,493	162,514	80,907	133,456	84,656	98,052	113,180	71,935	פדיונות

3.10 נכסים בלתי מוחשיים

החברה משתמשת לצורך פעילותה בלוגו, שלא נרשם כסימן מסחרי. בנוסף משתמשת החברה במוניטין שנצבר במהלך השנים.

החברה הינה בעלת רישיון שימוש (באופן ישיר או באמצעות הראל המשמר מחשבים בע"מ), שאמונה על פעילות המחשוב של החברות בקבוצת הראל בתוכנות שונות, המשמשות לפעילותה ע"פ הפירוט הבא:

- מערכת "מניפה" - מערכת לניהול זכויות עמיתים.
- מערכת "בנפיטי" - מערכת CRM לטיפול בלקוחות החברה (שירות, שימור, שיווק).
- מערכת "סאפ" - מערכת ERP כוללת, המשמשת בעיקר לניהול הנהלת חשבונות.
- מערכת דנאל - מערכת ניהול נכסים.

- מערכת דימות - ארכיון ממוחשב וניהול תורי עבודה.
- מערכת ניווד - ניהול תהליך העברות (פנימה והחוצה).
- מערכת קופה - תהליך קליטה ופיזור כספים.
- מערכת נפטרים - מערכת שמטפלת בנושא איתור מוטבים ונפטרים.

בשל ההיקף הגדול של פעילות החברה וכמות הלקוחות הגדולה, שמהם נגזרת כמות גדולה של פניות, ולנוכח החובות הרבות המוטלות על החברה מכוח הוראות רגולטוריות, ישנה חשיבות רבה לקיומן של מערכות ותוכנות מחשוב מתקדמות לטובת מענה ללקוחות. החברה עושה שימוש במספר מאגרי מידע בהם נשמר מידע אודות עמיתי הקרן. כמו כן, חלקן מן המאגרים מוחזקים בנוסף על ידי צדדים שלישיים אשר נותנים לחברה שירותי תפעול וניהול זכויות עמיתים ביחס לקרן. מאגרים אלו מאפשרים לחברה, בין היתר, תמחור נכון יותר של המוצרים ומאפשרים טיפול טוב יותר בלקוחותיה.

3.11 גורמי סיכון

להלן גורמי סיכון המשפיעים על רווחיות החברה ויציבותה וכן גורמי סיכון במוצרים שבניהולה של החברה בעלי השלכה מהותית על תוצאות החברה:

דרכי התמודדות	מידת השפעה של גורם הסיכון על החברה המנהלת			גורם הסיכון	סוג הסיכון
	השפעה קטנה	השפעה בינונית	השפעה גדולה		
ראה ביאור 17 ניהול סיכונים סעיף ב' - תיאור הליכי ושיטות ניהול הסיכונים בדוח הכספי של החברה		✓		סיכוני שוק	סיכוני מאקרו
			✓	האטה כלכלית בישראל	
	✓			סיכוני אשראי	
			✓	שינויים רגולטוריים	סיכונים ענפיים
			✓	ניוד הסיכון הפנסיוני/ סיכון ביטולים	
			✓	סיכונים אסטרטגיים	
	✓			סיכון נזילות	
		✓		תקדימים משפטיים	סיכונים מיוחדים לחברה המנהלת
		✓		סיכונים תפעוליים	
			✓	סיכוני סייבר ואבטחת מידע	
			✓	סיכוני טכנולוגיות מידע	
		✓		סיכון מיקור חוץ והתקשרויות עם ספקים	
			✓	תובענות ייצוגיות והליכים משפטיים מהותיים	
		✓		סיכון ציות	
		✓		סיכון מוניטין	
			✓	סיכוני השקעות	סיכונים של הקופות בעלי השפעה מהותית על החברה

3.12 הסכמים מהותיים והסכמי שיתוף פעולה

הסכם בין הראל השקעות לבין החברה

על פי הסכם בין החברה להראל השקעות, משלמת החברה סך של 3% מדמי הניהול שגובה החברה מקופות הגמל שבניהולה, וזאת בתמורה לשירותי ניהול וייעוץ בתחומי שיווק פיננסיים, תכנון עסקי, השתתפות בדירקטוריונים ותחומי ניהול נוספים. תוקף ההסכם מיום 1 בינואר 2009, והוא ניתן לביטול בתום כל שנה קלנדרית, על ידי כל אחד מהצדדים, בהודעה שתימסר 60 יום לפני תום השנה הקלנדרית.

הסכם בין הראל פנסיה וגמל לבין החברה

לחברה הסכם עם הראל פנסיה וגמל (לשעבר הראל גמל והשתלמות בע"מ) בדבר קבלת שירותי תפעול וניהול. עם מיזוג "הראל גמל והשתלמות בע"מ" לתוך "הראל ניהול קרנות פנסיה בע"מ" (היום הראל פנסיה וגמל), קיבלה על עצמה הראל פנסיה וגמל את הזכויות וההתחייבויות של "הראל גמל והשתלמות בע"מ" על פי הסכם זה.

שירותים אלו כוללים, בין היתר, שירותי מחשוב, ניהול סיכונים, ניהול השקעות וביטוח דירקטורים. מטרתו של הסכם זה הינה ליצור שיטת חיוב עבור שירותים שונים שמעניקה הראל פנסיה וגמל לחברה, תוך שהחברה מנצלת את היתרון לגודל של הראל פנסיה וגמל ובכך חוסכת בעלויות התפעול והניהול. בהתאם להוראות הסכם זה, החברה משלמת להראל פנסיה וגמל דמי תפעול וניהול בשיעור של 95% מדמי הניהול נטו שמקבלת החברה מהקופה שבניהולה. התמורה דלעיל כוללת תשלום עבור שירותים שונים שרוכשת הראל פנסיה וגמל עבור הקופה שמנוהלת על ידה והחברה לא תחויב בתשלום נוסף בקשר עם השירותים כאמור. בחודש נובמבר 2013 נחתמה תוספת להסכם אשר במסגרתה נקבע כי ההסכם יוארך באופן אוטומטי לתקופה של 3 שנים בכל פעם אלא אם תינתן על ידי אחד מהצדדים הודעה בדבר אי חידוש.

הסכם משנת 2008 בין הראל ביטוח לארגון חבר משרתי הקבע והגמלאים בע"מ

ביום 28 ביולי 2008 הושלמה עסקה במסגרתה רכשה הראל ביטוח, מאת חבר משרתי הקבע והגמלאים בע"מ (להלן: "חבר") תמורת סך של 10 מיליון ש"ח, את מלוא הון המניות המונפק של החברה. בהתאם להוראות ההסכם, הראל ביטוח התחייבה, כי דמי הניהול השנתיים, במשך חמש שנים מיום הרכישה, יהיו בשיעור של 0.26% מהצבירות בקרבן. בהסכם נקבע, כי חבר תהיה רשאית, בתום 5 שנים ממועד חתימת ההסכם, להורות להראל ביטוח להעביר את הממכר לצד ג', ללא תמורה, למעט החזר השקעת ההון העצמי המזערי הנדרש.

ביום 25 באפריל 2013, נחתמה תוספת להסכם מיום 28 ביולי 2008, לפיה הוארכה, ללא תמורה, תקופת הזמן שלאחריה תהא חבר משרתי הקבע והגמלאים בע"מ רשאית להורות להראל ביטוח להעביר לצד ג' את מלוא הון המניות המונפק של החברה מחמש שנים לעשר שנים.

ביום 30 בינואר 2022 פנתה חבר בהזמנה לקבלת הצעות לרכישת החברה על סך נכסיה וניהולה השוטף בהתאם למפורט בהצעה. כמענה להצעה, הציעה הראל ביטוח להמשיך ולנהל את קרבן ההשתלמות תמורת גביית דמי ניהול שנתיים מעמיתיה חבר ובני זוגם בשיעור של 0.18% מיתרתם הצבורה בקרבן. במהלך חודש מאי 2022 הודיעה חבר להראל ביטוח על זכייתה במכרז כך שהקרבן שבניהול החברה תשמש כקרבן ברירת מחדל בדמי הניהול האמורים החל מיום ה-1 בינואר 2023. תוקף ההסכם הינו לחמש שנים.

3.13 תחזיות אחרות והערכות לגבי עסקי החברה

כחלק מתפיסתה בדבר חשיבות השירות ללקוחות החברה ולנוכח השינויים הרגולטוריים, כפי שפורטו לעיל, תמשיך החברה להשקיע במערכות המיכון ובמתן מענה דיגיטאלי כדי לשפר את השירות הניתן לגורמים אלה ועל מנת לעמוד בדרישות הרגולטוריות החלות עליה.

בכלל זה תוסיף החברה להשקיע בהרחבת מעגל המשתמשים בכלים הדיגיטליים שהיא מספקת בקרב העמיתים והמעסיקים ולפעול להעניק להם שירות טוב יותר ורחב יותר באמצעות אתר החברה.

לעניין המשך ההתעצמות של התהליכים הדיגיטאליים כחלק מתפיסת השירות והשיווק של החברה ראה סעיף 2.6.

במהלך השנה הקרובה צפויה החברה להשלים את השלב האחרון ביישום תקנות התשלומים לקופות גמל.

החברה ממשיכה ליישם את תכנית האכיפה שאושרה על ידי דירקטוריון החברה בהתאם להוראות חוק הגברת האכיפה בשוק ההון (תיקוני חקיקה), התשע"א - 2011.

4. חלק ד' - היבטי ממשל תאגידי

4.1 הדירקטורים של החברה המנהלת

שם:	ניר כהן
מספר ת.ז.:	27969484
תאריך לידה:	17.3.1971
מען להמצאת כתבי בי-דין:	רח' יהלום 94, מודיעין-מכבים
נתינות:	ישראלית
חברות בוועדת דירקטוריון:	לא
דירקטור בלתי תלוי:	לא
בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית:	לא
האם עובד של התאגיד, חברה בת חברה קשורה או של בעל עניין:	יו"ר דירקטוריון הראל פנסיה וגמל בע"מ, יו"ר דירקטוריון החברה ומנכ"ל הראל ביטוח. החל מיום 1.2.2024 מכהן גם כמנכ"ל הראל השקעות.
מועד תחילת כהונה:	18.5.2022
השכלה:	תואר ראשון בכלכלה וניהול מהמוסד האקדמאי המכללה למנהל, תואר שני בכלכלה מהאוניברסיטה העברית בירושלים
עיסוקים בחמש שנים אחרונות:	מנכ"ל הראל ביטוח, משנה למנכ"ל ומנהל חטיבת מטה בהראל ביטוח (עד 7/2021), יו"ר דירקטוריון לעתיד (עד 7/2021) ודירקטור בחברות מקבוצת הראל.
האם בן משפחה של בעל עניין אחר בתאגיד:	לא

שם:	מירי לנט שריר
מספר ת.ז.:	54075239
תאריך לידה:	28.8.1956
מען להמצאת כתבי בי-דין:	אפרים קציר 2, הוד השרון
נתינות:	ישראלית
חברות בוועדת דירקטוריון:	כן, מכהנת כיו"ר ועדת ביקורת, חברה בוועדה לניהול סיכונים של החברה, וועדת תגמול משותפת של הגופים המוסדיים בקבוצת הראל.
דירקטורית בלתי תלויה:	כן
בעלת מומחיות חשבונאית ופיננסית:	כן
האם עובד של התאגיד, חברה בת חברה קשורה או של בעל ענין:	לא.
מועד תחילת כהונה:	7.4.2022
השכלה:	תואר ראשון בכלכלה, ותואר שני במנהל עסקים עם התמחות במימון וחשבונאות מאוניברסיטת תל אביב
עיסוקים בחמש שנים אחרונות:	דירקטורית בלתי תלויה בחברה, דירקטורית חיצונית בהראל השקעות (עד 12/2020), דירקטורית בלתי תלויה בהראל ביטוח, פנסיה וגמל ולעתיד, חברה בוועדה מייעצת בפריזמה קפיטל בע"מ, דירקטורית בגולד בונד בע"מ, דירקטורית באינטרגאמא חברה להשקעות בע"מ (עד 10/2020), דירקטורית במגה אור החזקות בע"מ (עד 11/2021).
האם בת משפחה של בעל עניין אחר בתאגיד:	לא
דירקטוריון החברה קבע, כי מירי לנט שריר הינה בעלת מומחיות חשבונאית ופיננסית, וזאת לאור השכלתה וניסיונה המקצועיים.	

שם:	ליאורה קבורס הדר
מספר ת.ז.:	55600159
תאריך לידה:	18.12.1958
מען להמצאת כתבי בי-דין:	האשל 8 א', הרצליה
נתינות:	ישראלית
חברות בוועדת דירקטוריון:	לא
דירקטורית בלתי תלויה:	לא
בעלת מומחיות חשבונאית ופיננסית:	כן
האם עובדת של התאגיד, חברה בת חברה קשורה או של בעל ענין:	לא
מועד תחילת כהונה:	19.11.2007
השכלה:	בוגרת הפקולטה למשפטים (LLB) באוניברסיטה העברית בירושלים.
עיסוקים בחמש שנים אחרונות:	דירקטורית בהראל פנסיה וגמל בע"מ, דירקטורית בהראל ביטוח, דירקטורית בחברה, דירקטורית בענטל חברה לניהול וסחר בע"מ.
האם בת משפחה של בעל עניין אחר בתאגיד:	לא

שם:	מרים מילה
מספר ת.ז.:	3419488
תאריך לידה:	17.2.1942
מען להמצאת כתבי בי-דין:	רחוב כרמל 31, ראש העין
נתינות:	ישראלית
חברות בוועדת דירקטוריון:	כן, חברת ועדת ביקורת והוועדה לניהול סיכונים.
דירקטורית בלתי תלויה:	לא
בעלת מומחיות חשבונאית ופיננסית:	לא
האם עובדת של התאגיד, חברה בת, חברה קשורה או של בעל עניין:	לא
מועד תחילת כהונה:	19.11.2007
השכלה:	ניהול בביטוח, אוניברסיטת תל-אביב.
עיסוקים בחמש שנים אחרונות:	דירקטורית בהראל פנסיה וגמל בע"מ, דירקטורית בהראל ביטוח (עד 3/2021), דירקטורית בחברה, דירקטורית בלעתיד, דירקטורית אי.אם.איי - עזר חברה לביטוח משכנתאות בע"מ.
האם בת משפחה של בעל עניין אחר בתאגיד:	לא

שם:	אופיר רוטשילד
מספר ת.ז.:	031837990
תאריך לידה:	12.12.1974
מען להמצאת כתבי בי-דין:	רחל 1א, גבעתיים
נתינות:	ישראלית
חברות בוועדת דירקטוריון:	כן. ועדת איתור
דירקטור בלתי תלוי:	לא
בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית:	כן
האם עובד של התאגיד, חברה בת, חברה קשורה או בעל עניין:	כן, יועץ משפטי להראל פיננסים אחזקות בע"מ וחברותיה הבנות, דירקטור בקחצ"ק.
מועד תחילת כהונה:	2.8.2021 (מכהן בקבוצת הראל משנת 2007)
השכלה:	תואר ראשון במשפטים (L.L.B) וכלכלה, האוניברסיטה העברית בירושלים ובעל תואר שני (M.A) בהיסטוריה ופילוסופיה של מדעים והרעיונות מאוניברסיטת תל אביב.
עיסוקים בחמש שנים אחרונות:	יועמ"ש של החברה, תחת חטיבת חיסכון ארוך טווח בהראל ביטוח; מנהל מטה חטיבת חיסכון ארוך טווח (עד שנת 2020); מנהל אגף ביטוח חיים בהראל ביטוח (עד 8/2022).
האם בן משפחה של בעל עניין אחר בתאגיד:	לא
דירקטוריון החברה קבע, כי אופיר רוטשילד הינו בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית, וזאת לאור השכלתו וניסיונו המקצועיים.	

שם:	נורית אחיטוב
מספר ת.ז.:	008198656
תאריך לידה:	9.9.1944
מען להמצאת כתבי בי-דין:	דרזנר 33 תל-אביב
נתינות:	ישראלית
חברות בוועדת דירקטוריון:	כן, ועדת ביקורת, ועדה לניהול סיכונים וועדת איתור.
דירקטורית בלתי תלויה:	כן
האם עובדת של התאגיד, חברה בת, חברה קשורה או של בעל עניין:	לא
בעלת מומחיות חשבונאית ופיננסית:	לא
מועד תחילת כהונה:	1.4.2019
השכלה:	תואר ראשון במשפטים מהאוניברסיטה העברית בירושלים.
עיסוקים בחמש שנים אחרונות:	דירקטורית בלתי תלויה בהראל פנסיה וגמל בע"מ, דירקטורית בלתי תלויה בחברה, דירקטורית בלתי

תלויה בלתייד, חברת ועד מנהל בעמותת "והדרת" - המועצה הלאומית לקידום מעמד הזקן (עד 12/2022), יו"ר ועדת השגה ויו"ר ועדת ערר במשרד הביטחון (עד 3/2023), יו"ר ועדות למ"ד לנכי צה"ל ולמשפחות שכולות במשרד הביטחון, אגף השיקום, יו"ר הוועדה להעברת זכויות בהתאחדות הכדורגל (עד 4/2022), חברת ועד מנהל בעמותת "שקיפות בינלאומית".

לא האם בת משפחה של בעל עניין אחר בתאגיד :

שם :	רמי ארמון
מספר ת.ז. :	027943976
תאריך לידה :	14.3.1971
מען להמצאת כתבי בי-דין :	יוני נתניהו 6, גבעת שמואל
נתינות :	ישראלית
חברות בוועדת דירקטוריון :	כן, חבר ועדת ביקורת, וועדת ניהול סיכונים, וועדת איתור וועדת תגמול משותפת של הגופים המוסדיים של קבוצת הראל.
דירקטור בלתי תלוי :	כן
האם עובדת של התאגיד, חברה בת, חברה קשורה או של בעל עניין :	לא
בעלת מומחיות חשבונאית ופיננסית :	כן
מועד תחילת כהונה :	7.4.2022
השכלה :	תואר ראשון בכלכלה וניהול מהאוניברסיטה הפתוחה
עיסוקים בחמש שנים אחרונות :	דירקטור בלתי תלוי באינרום תעשיות בנייה בע"מ (עד 5/2023), דח"צ, יו"ר ועדת ביקורת ותגמול במניף שירותים פיננסיים בע"מ, דירקטור חיצוני בפסגות תעודות סל וקרנות סל בע"מ (עד 8/2019), דירקטור חיצוני בתומר תמלוגי אנרגיה (2012) בע"מ (עד 5/2021)..
האם בן משפחה של בעל עניין אחר בתאגיד :	לא

דירקטוריון החברה קבע, כי רמי ארמון הינו בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית, וזאת לאור השכלתו וניסיונו המקצועיים.

4.2 נושאי משרה

שם:	שם:
מספר תעודת זהות:	מספר תעודת זהות:
תאריך לידה:	תאריך לידה:
תאריך תחילת כהונה:	תאריך תחילת כהונה:
התפקיד בתאגיד בחברה בת של התאגיד או בבעל עניין בו:	התפקיד בתאגיד בחברה בת של התאגיד או בבעל עניין בו:
האם בן משפחה של נושא משרה בכירה בכירה אחר בתאגיד או בבעל עניין בו:	האם בן משפחה של נושא משרה בכירה בכירה אחר בתאגיד או בבעל עניין בו:
השכלה:	השכלה:
עיסוקים בחמש השנים האחרונות:	עיסוקים בחמש השנים האחרונות:
שם:	שם:
מספר תעודת זהות:	מספר תעודת זהות:
תאריך לידה:	תאריך לידה:
תאריך תחילת כהונה:	תאריך תחילת כהונה:
התפקיד בתאגיד בחברה בת של התאגיד או בבעל עניין בו:	התפקיד בתאגיד בחברה בת של התאגיד או בבעל עניין בו:
האם בן משפחה של נושא משרה בכירה בכירה אחר בתאגיד או בבעל עניין בו:	האם בן משפחה של נושא משרה בכירה בכירה אחר בתאגיד או בבעל עניין בו:
השכלה:	השכלה:
עיסוקים בחמש השנים האחרונות:	עיסוקים בחמש השנים האחרונות:
שם:	שם:
מספר תעודת זהות:	מספר תעודת זהות:
תאריך לידה:	תאריך לידה:
תאריך תחילת כהונה:	תאריך תחילת כהונה:
התפקיד בתאגיד בחברה בת של התאגיד או בבעל עניין בו:	התפקיד בתאגיד בחברה בת של התאגיד או בבעל עניין בו:
האם בת משפחה של נושא משרה בכירה בכירה אחר בתאגיד או בבעל עניין בו:	האם בת משפחה של נושא משרה בכירה בכירה אחר בתאגיד או בבעל עניין בו:
השכלה:	השכלה:
עיסוקים בחמש השנים האחרונות:	עיסוקים בחמש השנים האחרונות:
שם:	שם:
מספר תעודת זהות:	מספר תעודת זהות:
תאריך לידה:	תאריך לידה:
תאריך תחילת כהונה:	תאריך תחילת כהונה:
התפקיד בתאגיד בחברה בת של התאגיד או בבעל עניין בו:	התפקיד בתאגיד בחברה בת של התאגיד או בבעל עניין בו:
האם בת משפחה של נושא משרה בכירה בכירה אחר בתאגיד או בבעל עניין בו:	האם בת משפחה של נושא משרה בכירה בכירה אחר בתאגיד או בבעל עניין בו:
השכלה:	השכלה:
עיסוקים בחמש השנים האחרונות:	עיסוקים בחמש השנים האחרונות:

<p>יונית שויד</p> <p>025386392</p> <p>29.8.1973</p> <p>1.9.2012</p> <p>סמנכ"ל בכיר ומנהלת מטה בחברה, בהראל פנסיה וגמל בע"מ ובלעתיד.</p> <p>לא</p> <p>תואר ראשון בניהול וביטוח במסלול האקדמי של המכללה לביטוח, MBA במנהל עסקים, התמחות בשיווק.</p> <p>סמנכ"ל ומנהלת מטה בחברה, ובחברות הראל פנסיה וגמל בע"מ ולעתיד</p>	<p>שם:</p> <p>מספר תעודת זהות:</p> <p>תאריך לידה:</p> <p>תאריך תחילת כהונה:</p> <p>התפקיד בתאגיד בחברה בת של התאגיד או בבעל עניין בו:</p> <p>האם בת משפחה של נושא משרה בכירה אחר בתאגיד או בבעל עניין בו:</p> <p>השכלה:</p> <p>עיסוקים בחמש השנים האחרונות:</p>
<p>מירב יצחקוב</p> <p>301138251</p> <p>8.9.1987</p> <p>1.11.2021</p> <p>סמנכ"ל תפעול בחברה, ובחברות הראל פנסיה וגמל בע"מ ולעתיד.</p> <p>לא</p> <p>תואר ראשון ושני במנהל עסקים.</p> <p>סגנית מנהלת התפעול ומנהלת צוות בתחום מימוש זכויות פנסיה וגמל</p>	<p>שם:</p> <p>מספר תעודת זהות:</p> <p>תאריך לידה:</p> <p>תאריך תחילת כהונה:</p> <p>התפקיד בתאגיד בחברה בת של התאגיד או בבעל עניין בו:</p> <p>האם בת משפחה של נושא משרה בכירה אחר בתאגיד או בבעל עניין בו:</p> <p>השכלה:</p> <p>עיסוקים בחמש השנים האחרונות:</p>
<p>חנית בורה</p> <p>039344437</p> <p>23.3.1984</p> <p>5.2019</p> <p>סמנכ"ל, מנהלת אגף תביעות ומימוש זכויות בחברה ובחברות הראל פנסיה וגמל בע"מ ולעתיד.</p> <p>לא</p> <p>תואר ראשון בכלכלה ומנהל עסקים מאוניברסיטת בר אילן ותואר שני בלימודי משפט מאוניברסיטת בר אילן.</p> <p>מנהלת מח' מידע והתקשרות עסקית בחברה, בהראל פנסיה וגמל ובלעתיד.</p>	<p>שם:</p> <p>מספר תעודת זהות:</p> <p>תאריך לידה:</p> <p>תאריך תחילת כהונה:</p> <p>התפקיד בתאגיד, בחברה בת של התאגיד או בבעל עניין בו:</p> <p>האם בת משפחה של נושא משרה בכירה אחר בתאגיד או בבעל עניין בו:</p> <p>השכלה:</p> <p>עיסוקים בחמש השנים האחרונות:</p>

שם:	סמי בבקוב
מספר תעודת זהות:	58378985
תאריך לידה:	10.9.1963
תאריך תחילת כהונה:	2007
התפקיד בתאגיד בחברה בת של התאגיד או בבעל עניין בו:	מנהל תחום השקעות בקבוצת הראל, משנה למנכ"ל ומנהל חטיבת השקעות בהראל ביטוח (החל מיום 1.12.2016).
האם בן משפחה של נושא משרה בכירה אחר בתאגיד או בבעל עניין בו: השכלה:	לא
עיסוקים בחמש השנים האחרונות:	מוסמך מנהל עסקים אוניברסיטת בר אילן. בוגר כלכלה אוניברסיטת תל אביב.
עיסוקים בחמש השנים האחרונות:	מנהל תחום השקעות בקבוצת הראל, משנה למנכ"ל ומנהל חטיבת ההשקעות - הראל חברה לביטוח בע"מ

שם:	אפרת אולברג - גרטל
מספר תעודת זהות:	28727600
תאריך לידה:	30.6.1971
תאריך תחילת כהונה:	1.12.2006
התפקיד בתאגיד בחברה בת של התאגיד או בבעל עניין בו:	ממונה על פניות הציבור בחברה ובחברות בקבוצת הראל.
האם בת משפחה של נושא משרה בכירה אחר בתאגיד או בבעל עניין בו: השכלה:	לא
עיסוקים בחמש השנים האחרונות:	תואר ראשון במשפטים מאוניברסיטת תל אביב.
עיסוקים בחמש השנים האחרונות:	ממונה על פניות הציבור, ממונה על מניעת הטרדה מינית, ממונת אכיפת הקוד האתי בחברה ובחברות בקבוצת הראל.

שם:	אדוה ענבר
מספר תעודת זהות:	22167530
תאריך לידה:	23.2.1966
תאריך תחילת כהונה:	1.1.2008
התפקיד בתאגיד בחברה בת של התאגיד או בבעל עניין בו:	מנהלת הסיכונים בחברה ובחברות אחרות בקבוצת הראל.
האם בת משפחה של נושא משרה בכירה אחר בתאגיד או בבעל עניין בו: השכלה:	לא
עיסוקים בחמש השנים האחרונות:	תואר ראשון ושני בכלכלה מאוניברסיטת תל אביב.
עיסוקים בחמש השנים האחרונות:	מנהלת הסיכונים בחברות בקבוצת הראל.

שם:	מספר תעודת זהות:	שי גלילה
	תאריך לידה:	031689516
	תאריך תחילת כהונה:	10.11.1978
	התפקיד בתאגיד בחברה בת של התאגיד או בבעל עניין בו:	1.10.2021
	האם בן משפחה של נושא משרה בכירה אחר בתאגיד או בבעל עניין בו:	מנכ"ל הראל משמר המחשבים.
	השכלה:	לא
	עיסוקים בחמש השנים האחרונות:	תואר ראשון בהנדסת תוכנה ובמנהל עסקים המרכז האקדמי רופין. סמנכ"ל בכיר בחטיבה הטכנולוגית- קבוצת הראל.

נושאי משרה אשר סיימו את כהונתם נכון למועד פרסום הדוח:

שם:	מספר תעודת זהות:	אילנה בטאש רישרד
	תאריך לידה:	313969347
	תאריך תחילת כהונה:	6.4.1989
	התפקיד בתאגיד בחברה בת של התאגיד או בבעל עניין בו:	16.2.2020
	האם בת משפחה של נושא משרה בכירה אחר בתאגיד או בבעל עניין בו:	יועצת משפטית, סמנכ"ל, יועצת משפטית של חברות נוספות בחטיבת חסכון ארוך טווח בקבוצת הראל.
	השכלה:	לא
	מועד סיום הכהונה:	תואר ראשון במשפטים באוניברסיטה העברית 6.2023

שם:	מספר תעודת זהות:	מיטל בישיץ
	תאריך לידה:	28017226
	תאריך תחילת כהונה:	26.10.1970
	התפקיד בתאגיד, בחברה בת של התאגיד או בבעל עניין בו:	1.1.2010
	האם בת משפחה של נושא משרה בכירה אחר בתאגיד או בבעל עניין בו:	מנהלת אגף פרט בחטיבה לחיסכון ארוך טווח.
	השכלה:	לא
	מועד סיום הכהונה:	תואר ראשון בכלכלה וניהול, תואר שני במנהל עסקים מאוניברסיטת בר אילן, בעל רישיון לשיווק פנסיוני. 1.2023

4.3 מדיניות תגמול של הראל השקעות ושל הגופים המוסדיים בקבוצת הראל

לאור ניסיון צבור עם יישום מדיניות התגמול של הראל השקעות, ביום 30 בנובמבר 2023 אישרה האסיפה הכללית של הראל השקעות, לאחר שאישרו זאת ועדת התגמול והדירקטוריון של הראל השקעות, את מדיניות התגמול המעודכנת של הראל השקעות ("מדיניות תגמול"). מדיניות התגמול עומדת במגבלות שנקבעו בחוק תגמול לנושאי משרה בתאגידים פיננסיים (אישור מיוחד ואי-התרת הוצאה לצורכי מס בשל תגמול חריג), תשע"ו-2016 ("חוק הגבלת השכר").

מדיניות התגמול נועדה לשמש לצורך הנעת המנהלים הבכירים והכוונתם בהתאם ליעדי החברה ותכניתה האסטרטגית, מתוך דגש על הגברת התחרותיות בגיוס ובשימור כוח אדם איכותי בתפקידי ניהול בכירים בקבוצה. כל זאת, במטרה ליצור ערך כלכלי ארוך טווח לחברה ולבעלי מניותיה. מדיניות התגמול נערכה בהתחשב, בין היתר, בגודל החברה ואופי פעילותה, בקידום מטרות החברה, האסטרטגיה, תכנית העבודה לטווח הארוך ומדיניות ניהול הסיכונים, וכן בתנאי ההעסקה והמענקים שהיו נהוגים בחברה לנושאי המשרה בשנים קודמות, רמות שכר ותגמול מקובלות בתאגיד ביטוח ופיננסיים בישראל ובחברות גדולות אחרות במשק הישראלי, וכן על בסיס שיקולים ארגוניים נוספים.

מדיניות התגמול מתייחסת לסוגים שונים של נושאי משרה, ביניהם גם לאופן התגמול של הדירקטורים.

מדיניות התגמול עוסקת במכלול תנאי ההעסקה של נושאי המשרה שאינם דירקטורים ובכלל זה ברכיבים הבאים:

- (א) התגמול הקבוע שייקבע לגבי כל נושא משרה בהתאם לוותק, הידע, הניסיון, הכישורים שלו והתרומה שלו לתוצאות של הקבוצה, ובהתבסס על קבוצת ההשוואה שנקבעה; (ב) נקבע כי יישמר פער בין השכר של מנכ"ל הראל השקעות לשכר של יתר נושאי המשרה שכפופים למנכ"ל; (ג) נקבעו יחסים מינימאליים בין הרכיבים הקבועים בתנאי ההעסקה לבין סך תנאי ההעסקה; (ד) נקבע כי ניתן לשלם רכיב שכר קבוע שאינו מזכה בתנאים סוציאליים; (ה) נקבעו הוראות לעניין המענקים השנתיים מותני הביצועים, לרבות היקף מקסימאלי של מענקים לגבי המנכ"ל ולגבי נושאי המשרה הכפופים למנכ"ל; (ו) נקבעו הוראות לעניין אפשרות לתשלום של מענקים מיוחדים, שאינם קשורים למענקים השנתיים, וזאת עבור ביצועים יוצאים מן הכלל בפרויקטים ייחודיים; (ז) נקבעו הוראות לעניין מענק הוני, שנועד לעודד המשך עבודת נושאי המשרה וליצור זהות אינטרסים עם הראל השקעות; (ח) נקבעו הוראות לעניין ביטוח ושיפוי לנשאי משרה ודירקטורים; (ט) מדיניות התגמול כוללת מגבלת עלות העסקה מקסימלית של נושאי משרה בהראל השקעות. (י) נקבעו הוראות לעניין סיום תנאי העסקה, הכוללות התייחסות לרכיבים הבאים: (i) פיצויים, שיהיו בשיעור מקסימאלי של עד 200% (100% מעבר למתחייב על פי דין), בכפוף להשלמת ותק ותנאים נוספים. (ii) תקופת הודעה מוקדמת שלא תעלה על 6 חודשים. (iii) מענק הסתגלות של עד 6 משכורות. (iv) תגמול עבור התחייבות לאי תחרות. נקבע, כי התקשרות בהסכם אי תחרות תיעשה במקרים חריגים בלבד ובכפוף לתנאים שנקבעו במדיניות התגמול.

פרטים לגבי המענקים השנתיים: תכנית המענקים השנתיים מותני הביצועים תתחשב במצב הפיננסי של הראל השקעות. בהתאם, תשלום המענק השנתי יותנה בהתקיימותם של תנאי הסף המפורטים במדיניות התגמול. כמו כן, על מנת למנוע נטילת סיכונים קצרי טווח, הוגבל היקף המענקים מותני התוצאות, לפי מכפלה של משכורות. בנוסף נקבע, כי המענק השנתי מותנה הביצועים יתבסס, בין היתר, על מדידת ארוכת טווח. לשם כך נקבע במדיניות התגמול, כי המדידה בחלק מהפרמטרים, כפי שייקבע מראש, תיערך הן בגין שנת המענק השוטפת (50%) והן בגין השנתיים שקדמו לה (30% שנה קודמת ו-20% השנה שלפניה).

במסגרת המענק השנתי תלוי הביצועים, קיים רכיב של שיקול דעת, המאפשר תוספת של עד 20% מהסכום הנורמטיבי של המענק. סכומו של רכיב זה לא יעלה על 3 משכורות חודשיות וניתן יהיה לשלמו גם במקרה שבו לא יתקיימו תנאי הסף לתשלום המענק מותנה הביצועים.

במסגרת מדיניות התגמול נקבעה הוראה, לפיה ככלל, הראל השקעות תכבד הסכמים קיימים, אפילו במקום שבו הם סוטים ממדיניות התגמול, אלא אם כן נקבעה הוראה מפורשת שונה במדיניות התגמול.

במדיניות התגמול של הראל השקעות נקבע, כי היא תשמש כמדיניות מנחה (אך לא מחייבת) גם בחברות הבנות העיקריות בקבוצה.

מדיניות התגמול של הראל השקעות מפורסמת באתר האינטרנט של הראל:

<https://www.harel-group.co.il/about/harel-group/investor-relations/Pages/remuneration-policy.aspx>

מדיניות תגמול של הגופים המוסדיים בקבוצת הראל

החברות הבנות של הראל השקעות, שהינן גופים מוסדיים (להלן: "הגופים המוסדיים"), אימצו מדיניות תגמול המבוססת על מדיניות התגמול של הראל השקעות. מדיניות התגמול של הגופים המוסדיים בקבוצה עודכנה מספר פעמים לאורך השנים בהתאם להוראות רגולטוריות מעודכנות אשר פורסמו ביום 11 ביולי 2019 לרבות פרסומו של חוזר הממונה שעניינו "תיקון הוראות החוזר המאוחד חלק 1 שער 5, פרק 5 שכתרתו "תגמול" (להלן: "החוזר"), המעדכן ומבטל את חוזר "מדיניות תגמול בגופים מוסדיים" וחוזר "מדיניות תגמול בגופים מוסדיים-תיקון" (להלן: "חוזר מדיניות תגמול"), ומשלבם בחוזר המאוחד, בהתאם לאסדרה רלוונטית שהתגבשה בתחום ובכלל זה בהתאם להוראות חוק הגבלת השכר ובתקנות לפיו, והוראות המפקח על הבנקים שעודכנו על רקע זה.

להלן עיקרי מדיניות התגמול של הגופים המוסדיים:

מדיניות התגמול עוסקת במכלול תנאי ההעסקה של נושאי המשרה ובעלי תפקיד מרכזי ובכלל זה ברכיבים הבאים:

(א) התגמול הקבוע שייקבע לגבי כל נושא משרה ובעל תפקיד מרכזי יהיה בהתאם לוותק, הידע, הניסיון, הכישורים שלו והתרומה שלו לתוצאות של החברה, ובהתבסס על קבוצת ההשוואה שנקבעה; (ב) התגמול יכול שיהיה מורכב ממספר רכיבים עיקריים: שכר קבוע, מענק שנתי מותנה ביצועים, מענק מובטח, מענק הוני, מענקים מיוחדים וכן עלויות שיפוי וביטוח; (ג) נקבעו יחסים מינימאליים בין הרכיבים הקבועים בתנאי ההעסקה לבין סך תנאי ההעסקה; (ד) נקבעו הוראות לעניין הרכב המענק השנתי אשר מורכב מרכיב מבוסס מדידה וכן מרכיב של שיקול דעת המאפשר תוספת של עד 20% מהסכום הנורמטיבי של המענק; (ה) נקבעו הוראות לעניין אפשרות לתשלום של מענקים מיוחדים, שאינם קשורים למענקים השנתיים, וזאת עבור ביצועים יוצאים מן הכלל בפרויקטים ייחודיים; (ו) נקבעו הוראות לעניין מענק הוני, שנועד לעודד המשך עבודת נושאי המשרה וליצור זהות אינטרסים עם החברה; (ז) נקבעו הוראות לעניין ביטוח ושיפוי לנושאי משרה ודירקטורים; (ח) המדיניות כוללת הוראות לעניין אופן הפריסה והדחיה של המענק השנתי וכן הוראות לעניין השבה לחברה של סכומים ששולמו כמענקים שנתיים; (ט) מדיניות התגמול כוללת מגבלת עלות העסקה מקסימלית של נושאי משרה ובעלי תפקיד מרכזי בחברה; (י) נקבעו הוראות לעניין סיום תנאי העסקה, הכוללות התייחסות לרכיבים הבאים: (1) פיצויים- שיהיו בשיעור מקסימאלי של עד 200% (100% מעבר למתחייב על פי דין), בכפוף להשלמת ותק ותנאים נוספים (2) תקופת הודעה מוקדמת שלא תעלה על 6 חודשים (3) מענק הסתגלות של עד 6 משכורות ו- (4) תגמול עבור התחייבות לאי תחרות.

פרטים לגבי המענקים השנתיים: תכנית המענקים השנתיים מותני הביצועים תתחשב במצב הפיננסי של החברה. בהתאם, תשלום המענק השנתי יותנה בהתקיימותם של תנאי הסף המפורטים במדיניות התגמול. כמו כן, על מנת למנוע נטילת סיכונים קצרי טווח, הוגבל היקף המענקים מותני התוצאות, לפי מכפלה של משכורות. בנוסף נקבע, כי המענק השנתי מותנה הביצועים יתבסס, בין היתר, על מדידת ארוכת טווח. לשם כך נקבע במדיניות התגמול, כי המדידה בחלק מהפרמטרים, כפי שייקבע מראש, תיערך הן בגין שנת המענק השוטפת (50%) והן בגין השנתיים שקדמו לה (30% שנה קודמת ו-20% השנה שלפניה).

בנוסף, המדיניות כוללת הוראות גם לעניין תגמול הדירקטורים בחברה וכן תגמול עובדים בחברה שאינם נושאי משרה או בעלי תפקיד מרכזי.

במסגרת מדיניות התגמול נקבעה הוראה, לפיה ככלל החברה תכבד הסכמים ותנאי העסקה קיימים, אפילו במקום שבו הם סוטים ממדיניות התגמול, אלא אם כן נקבעה הוראה מפורשת שונה במדיניות התגמול.

לאור ניסיון צבור עם יישום מדיניות התגמול של הגופים המוסדיים, במהלך שנת 2023 אישרו ועדת התגמול של הגופים המוסדיים והדירקטוריונים של הגופים המוסדיים עדכונים למדיניות התגמול של הגופים המוסדיים.

מדיניות התגמול המעודכנת של הגופים המוסדיים מפורסמת באתר האינטרנט של הראל:

<https://www.harel-group.co.il/about/harel-group/investor-relations/Pages/remuneration-policy.aspx#מדיניות-תגמול---גופים-מוסדיים-בקבוצת-הראל>

להלן פירוט חמשת מקבלי התגמולים הגבוהים ביותר מבין נושאי המשרה בחברה:

שם	תפקיד	היקף משרה	תגמולים בעבור שירותים (1) (2)				החלק המיוחס לחברה מתוך קבוצת שליטה (באחוזים)
			מענק	שכר	אחר (4)	תגמול מבוסס מניית (3)	
סמי בבקוב	מנהל תחום ההשקעות בקבוצה	100%	239	981	259	241	53%
דודי לייזנר	מנכ"ל החברה ומנהל חטיבת חסכון ארוך טווח בקבוצה	100%	281	1,325	134	284	75%
מוטי לוי	סמנכ"ל	100%	83	1,083	89	102	100%
אריה זהבי	סמנכ"ל	100%	122	923	91	61	100%
רם גבל	סמנכ"ל	100%	105	890	77	61	100%

1. מענקים מובטחים ורכיבי תגמול קבועים אחרים נכללים במסגרת השכר.
2. הנתונים דלעיל אינם כוללים מס שכר שמשולם על-ידי המוסדות הכספיים.
3. בחודש אוגוסט 2021 דירקטוריון הראל השקעות אישר תכניות אופציות אשר מכוחה פורסם דוח הצעה פרטית לא מהותית במסגרתו הקצתה הראל השקעות אופציות לניצעים שהם עובדים בקבוצה. בהתאם לתנאי התכנית, האופציות תשלנה בשלוש מנות שוות, בכפוף להמשך העסקתו של הניצע בקבוצה. התוכנית אושרה במסלול מיסוי הוני, לפי סעיף 102 לפקודת מס הכנסה. במועד המימוש תקצה הראל השקעות את מניות המימוש לפי מספר אופציות המימוש מוכפל בהפרש שבין מחיר המניה בבורסה במועד המימוש למחיר המימוש מחולק במחיר המניה בבורסה. האופציות כוללות מגבלות הטבה, על פיה ההטבה המקסימלית שתנבע לניצעים ממימוש כל אופציה לא יעלה על 180% ממחיר מניית הראל השקעות במועד כפי שהיה ביום המסחר שקדם למועד הענקה. השווי ההוגן למועד הענקה חושב על פי הערכת שווי שהתקבלה ממעריך שווי חיצוני אשר השתמש במודל הבינומי.
4. הסכום כולל הפרשות בגין דמי הסתגלות ופיצויי פיטורים.

4.4 מבקר פנים

פרטי המבקר הפנימי

החל מיום 31 במרס 2006, מכהן בתפקיד מבקר הפנים מר שי לוטרבך, רו"ח. מבקר הפנים אינו מחזיק בניירות ערך של החברה או של גוף קשור אליה וכן אינו בעל קשרים עסקיים מהותיים אחרים מלבד היותו מבקר הפנים של חברות אחרות בקבוצה. מבקר הפנים אינו עובד החברה ומעניק שירותי ביקורת פנים חיצוניים באמצעות עובדי משרדו. מבקר הפנים של החברה משמש גם כמבקר הפנים של החברות "הראל פנסיה וגמל" ו-" לעתיד חברה לניהול קרנות פנסיה בע"מ", חברות בתחום הפנסיה והגמל בקבוצה.

היקף הביקורת הפנימית נקבע בתחילת השנה במסגרת אישור תכנית הביקורת. בשנת 2023 בוצעו במסגרת פעילות הפנסיה והגמל בקבוצה 4,310 שעות ביקורת (בשנת 2022 בוצעו 3,250 שעות ביקורת). במסגרת שעות הביקורת נכללות גם שעות ביקורת בגין נושאים רוחביים הרלוונטיים לפעילות הפנסיה והגמל והמבוצעות באופן שוטף על ידי עובדי מערך הביקורת הפנימית בהראל חברה לביטוח בע"מ. סך היקף שעות הביקורת הסתכמו בשנת 2023 ל-5,310 שעות (בשנת 2022 ל-5,040).

היקף שעות הביקורת נקבע על בסיס תכנית ארבע שנתית שבמסגרתה אמורים להיות מבוקרים כל הנושאים הנוגעים לפעילותה של החברה. בהתאם לתכנית הרב שנתית נקבעת תכנית הביקורת השנתית ובהתאם נקבע היקף השעות הנדרשות לצורך ביצועה.

הצעת תכנית העבודה הרב שנתית של המבקר הפנימי נערכת על ידו תוך התייעצות עם הנהלת החברה, וזאת על מנת שהביקורת תקיף את כל המערך התפעולי שבאחריותם. הצעת התוכנית מוצגת גם למנכ"ל ויו"ר הדירקטוריון של החברה. התכנית כוללת את הנושאים הנבדקים ותדירות בדיקתם ובנוסף בדיקת מעקב אחר תיקון ליקויים שעלו

בדוחות ביקורת בתדירות שנתית. מהתכנית הרב שנתית נגזרת הצעה לתכנית העבודה השנתית שמובאת אף היא בפני הגורמים שצוינו לעיל.

הצעת תכנית הביקורת הרב שנתית מוגשת לוועדת הביקורת של החברה, אשר הינה הגורם הדן בתכנית הביקורת ומאשר אותה, כמתחייב מסעיף 149 לחוק החברות (או מהוראות המפקח, לפי העניין).

תכנית העבודה נקבעת באופן המאפשר למבקר הפנימי לסטות ממנה, בדרך של הרחבת או הוספת ביקורות, וזאת הן באמצעות קביעת נושאי ביקורת כלליים בתכנית הביקורת, הן בבדיקות אד הוק שנערכות על ידי המבקר הפנימי, והן בהפעלת שיקול דעת תוך עדכון הגורמים הרלוונטיים, כאשר אגב עריכת ביקורת המבקר הפנימי סבור כי יש לבקר נושאים שהתגלו במהלך ביצוע הביקורת.

תגמול והתייחסות הדירקטוריון

תגמול המבקר הפנימי נעשה בדרך של תעריף המורכב מעלות לשעת עבודה, מוכפל במספר השעות שהושקעו בפועל. לדעת הדירקטוריון, שיטת התגמול של מבקר הפנים, המבוססת על היקף שעות עבודה בפועל, מונעת חשש לפגיעה בשיקול הדעת המקצועי של מבקר הפנים או לפגיעה באי התלות. מסגרת שעות העבודה שמוקדשות לביצוע הביקורות מבוססת על תכנית הביקורת השנתית שמאושרת מראש על-ידי ועדת הביקורת והדירקטוריון וכך מובטח, כי עבודת הביקורת תיעשה במלואה ובהיקף שנקבע על ידי הדירקטוריון.

4.5 רואה חשבון מבקר

4.5.1 פרטי רואה חשבון מבקר

שם המשרד: משרד סומך חייקין KPMG.

מועד תחילת כהונה: 31 בינואר 2008.

שם שותף המטפל בחברה: גבי טלי ביסקר אבישר, רו"ח.

4.5.2 גילוי בדבר שכר רואה חשבון מבקר

להלן פירוט השכר לו זכאי רואה החשבון המבקר, באלפי ש"ח (כולל מע"מ), עבור שירותים שניתנו על ידו בשנים 2022-2023 (מייצג חלק המיוחס לחברה משכר טרחה כולל בגין פעילות הגמל בקבוצה):

שנת 2023				
שירותי ביקורת	שירותים לקשורים לביקורת	שירותי מס מיוחדים	אחר	סה"כ
104	-	-	-	104
שנת 2022				
שירותי ביקורת	שירותים לקשורים לביקורת	שירותי מס מיוחדים	אחר	סה"כ
89	-	-	-	89

רואה החשבון ציין בחוות דעתו על הדוחות הכספיים של החברה כי "מבלי לסייג את חוות דעתנו הנ"ל, אנו מפנים את תשומת הלב לאמור בביאור 18 לדוחות הכספיים בדבר "חשיפה להתחייבויות תלויות".

4.6 אפקטיביות הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי

4.6.1 בקורות ונהלים לגבי הגילוי:

הנהלת הגוף המוסדי, בשיתוף המנכ"ל וסמנכ"ל הכספים של הגוף המוסדי, העריכו לתום התקופה המכוסה בדוח זה את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הגוף המוסדי. על בסיס הערכה זו, מנכ"ל הגוף המוסדי וסמנכ"ל הכספים הסיקו כי לתום תקופה זו הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הגוף המוסדי הן אפקטיביות על מנת לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע שהגוף המוסדי נדרש לגלות בדוח השנתי בהתאם להוראות הדין והוראות הדיווח שקבע הממונה על שוק ההון ביטוח וחיסכון ובמועד שנקבע בהוראות אלו.

4.6.2 בקה פנימית על דיווח כספי:

במהלך התקופה המכוסה המסתיימת ביום 31 בדצמבר 2023 לא אירע כל שינוי בבקרה הפנימית של הגוף המוסדי על דיווח כספי אשר השפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הגוף המוסדי על דיווח כספי.

4.7 החלטות החברה

4.7.1 ביטוח אחריות דירקטורים ונושאי משרה

פוליסת ביטוח אחריות דירקטורים חלה על נושאי משרה ודירקטורים בהראל השקעות וביתר חברות בקבוצת הראל המכהנים כיום וכן שיכחנו בחברות בקבוצת הראל מעת לעת (לרבות נושאי משרה בהראל השקעות הנחשבים לבעלי שליטה או קרוביהם).

ועדת התגמול ודירקטוריון החברה אישרו, בהתאם להוראות מדיניות התגמול, את חידוש פוליסת ביטוח אחריות דירקטורים, החל מיום 31 באוקטובר 2023 למשך שנה, כך ששכום הביטוח יעמוד על 220 מיליוני דולר ארה"ב. עלות הפרמיה השנתית בגין הכיסוי כאמור וגובה ההשתתפות העצמית הינם בהתאם לתנאי השוק. עלות חלקה היחסי של החברה בפרמיה כאמור אינה מהותית לחברה.

הנימוקים העיקריים של ועדת התגמול והדירקטוריון היו: (א) הפרמיה נקבעה לפי עלות ביטוח המשנה של הראל ביטוח, אליה מועבר הסיכון הביטוחי, ולכן בהגדרה היא משקפת תנאי שוק; (ב) רכישת הפוליסה כאמור הינה לטובת חברות קבוצת הראל, שכן היא מצמצמת את החשיפה בשל כתבי השיפוי שניתנו לדירקטורים ולנושאי המשרה והיא מאפשרת לנושאי המשרה למלא את תפקידם כראוי ולטובת החברה, בהתחשב בסיכונים הכרוכים בכך ובאחריות המוטלת עליהם על פי דין; (ג) הפוליסה, מעניקה כיסוי סביר בנסיבות העניין, בהתחשב בגודלה של החברה, היקפי ותחומי פעילותה ותכניותיה העסקיות; (ד) כיסוי ביטוחי כאמור נעשה במהלך העסקים הרגיל של הראל השקעות והחברות הבנות שלה והינו מקובל בחברות ציבוריות בישראל בכלל ובחברות שעיסוקן בתחומי הביטוח והפיננסים בפרט; (ה) רכישת הפוליסה כאמור תואמת את מדיניות התגמול של החברה; (ו) הכיסוי יינתן לכל הדירקטורים ונושאי המשרה המכהנים בחברות הקבוצה בתנאים זהים, לרבות ביחס לבעלי השליטה וקרוביהם; (ז) ההתקשרות הינה בתנאי שוק ובהתאם לשינויים שחלו בשוק הביטוח ואינה עשויה להשפיע באופן מהותי על רווחיות החברה, רכושה או התחייבויותיה.

תאריך: 27 במרס, 2024

קרון החיסכון לצבא הקבע - חברה לניהול

קופות גמל בע"מ

על ידי:

ניר כהן, יו"ר הדירקטוריון
דודי לידנר, מנכ"ל

**קרן החיסכון לצבא הקבע - חברה לניהול
קופות גמל בע"מ**

פרק 2

דוח הדירקטוריון

תוכן עניינים

1. מצב עסקי החברה המנהלת, תוצאות פעילותה והונה העצמי 2.....
2. היקף הנכסים המנוהלים על ידי החברה המנהלת 2.....
3. התפתחויות בסביבה המקרו כלכלית של החברה 3.....
4. מגמות, אירועים והתפתחויות בפעילות החברה המנהלת ובסביבתה עסקית 6.....
5. אירועים החורגים ממהלך העסקים הרגיל של החברה 7.....
6. תיאור האסטרטגיה העסקית של החברה ויעדיה העיקריים 7.....

דוח דירקטוריון

קרן החיסכון לצבא הקבע - חברה לניהול קופות גמל בע"מ

דוח הדירקטוריון כולל גם מידע צופה פני עתיד, כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968. מידע צופה פני עתיד הינו מידע בלתי ודאי לגבי העתיד, המבוסס על אינפורמציה שקיימת בחברה במועד הדו"ח וכולל הערכות של החברה או כוונות שלה, נכון למועד הדוח. התוצאות בפועל עשויות להיות שונות באופן מהותי מן התוצאות המוערכות או המשתמעות ממידע זה. במקרים מסוימים, ניתן לזהות קטעים המכילים מידע צופה פני עתיד על ידי הופעת מילים כגון: "החברה/הקבוצה מעריכה", "החברה/הקבוצה סבורה", "החברה/הקבוצה צפויה" וכדו', אך ייתכן שמידע צופה פני עתיד יופיע גם בניסוחים אחרים.

1. מצב עסקי החברה המנהלת, תוצאות פעילותה והונה העצמי

דוח על המצב הכספי של החברה ליום 31 בדצמבר 2023 הסתכם בכ - 15,860 אלפי ש"ח, לעומת כ- 15,486 אלפי ש"ח ליום 31 בדצמבר 2022. גידול של כ- 2.4% הנובע בעיקר מגידול במזומנים ושווי מזומנים. ההון ליום 31 בדצמבר 2023 הסתכם ב- 14,878 אלפי ש"ח בהשוואה ל- 14,039 אלפי ש"ח ליום 31 בדצמבר 2022, גידול של כ- 6%. הגידול בהון בסך של 839 אלפי ש"ח, נובע מרווח לשנה בסך 700 אלפי ש"ח ומגידול בקרן הון, שמקורה מנכסים פיננסיים זמינים למכירה, בסך של 139 אלפי ש"ח. בשנת 2023 הסתכמו ההכנסות מדמי ניהול בסך של 12,485 אלפי ש"ח, בהשוואה ל- 16,811 אלפי ש"ח בשנת 2022, קיטון של כ- 26%. הקיטון בדמי הניהול נובע בעיקר מעדכון שיעור דמי הניהול השנתיים לעמיתי חבר ובני זוגם, משיעור של 0.26% לשיעור של 0.18%, החל מיום 1 בינואר 2023. ראה בנוסף באור 1א(1) בדוח הכספי של החברה.

בשנת הדוח לא חלו שינויים מבניים בחברה, ראה בנוסף סעיף 1.1.3 בפרק תיאור עסקי התאגיד בדוח התקופתי.

2. היקף הנכסים המנוהלים על ידי החברה המנהלת

2.1 להלן פירוט היקף הנכסים נטו המנוהלים על ידי החברה נכון ליום 31 בדצמבר 2023:

שם הקופה	היקף נכסים (אלפי ש"ח)
קרן החיסכון לצבא הקבע - מסלול כללי	4,803,032
קרן החיסכון לצבא הקבע - מסלול ללא מניות	202,180
קרן החיסכון לצבא הקבע - מסלול מנייתי	762,616
קרן החיסכון לצבא הקבע - מסלול מחקה מדד S&P	531,551
קרן החיסכון לצבא הקבע - מסלול קיימות	2,729
סה"כ	6,302,108

היקף הנכסים המנוהלים ליום 31 בדצמבר 2023 גדל בסך של כ- 579 מיליוני ש"ח, ביחס ליום 31 בדצמבר 2022, גידול של כ- 10.1%. הגידול בהיקף הנכסים נבע בעיקר מתשואה חיובית ומצבירה חיובית בקרן.

2.2 ניתוח התשואה שהשיגה קרן ההשתלמות בשנת הדוח

שם הקופה	תשואה נומינלית ברוטו לשנת 2023 באחוזים
קרן החיסכון לצבא הקבע - מסלול כללי	8.60
קרן החיסכון לצבא הקבע - מסלול ללא מניות	0.28
קרן החיסכון לצבא הקבע - מסלול מנייתי	13.09
קרן החיסכון לצבא הקבע - מסלול מחקה מדד S&P	29.97
קרן החיסכון לצבא הקבע - מסלול קיימות	0.29

התשואה בקופה נבעה בעיקר מתשואה חיובית בשוק המניות, בנכסי חוב סחירים ושאינם סחירים ומקרנות השקעה.

3. התפתחויות בסביבה המקרו כלכלית של החברה

תוצאות הפעילות של החברה מושפעות באופן מהותי מהתשואות המושגות בשוק ההון ומהמצב הכלכלי, הפוליטי והביטחוני בארץ ובעולם. להלן התייחסות לגורמים המרכזיים בסביבה המקרו-כלכלית, אשר משפיעים על פעילות החברה:

3.1 פללי

ברבעון הראשון של שנת 2023 נרשמה צמיחה חזקה במרבית השווקים המפותחים אולם קצב הפעילות הכלכלית בעולם התמתן ברבעונים העוקבים וזאת לאור הריבית הגבוהה, המלחמה המתמשכת באוקראינה, ההאטה בתעשייה ובסחר הגלובלי וההאטה בשוק הנדל"ן בסין. ארה"ב ויפן היו הכלכלות הגדולות היחידות שבהן הצמיחה האיצה בשנת 2023. מלחמת "חרבות ברזל" גרמה לעלייה נוספת במתיחות הגיאו-פוליטית במזרח התיכון, אך השפיעה באופן מתון על השווקים הפיננסיים הגלובליים.

סביבת האינפלציה בעולם התמתנה משמעותית בחלק ניכר מהמדינות, במיוחד במחצית הראשונה של השנה, אך היא עדיין נותרה מעל יעדי הבנקים המרכזיים. לאור זאת, העלאות הריבית בעולם נמשכו אך בקצב מתון יותר בהשוואה לשנת 2022. ברבעון האחרון של השנה מרבית הבנקים המרכזיים הותירו את הריבית על כנה.

3.2 התפתחויות במשק הישראלי

המשק הישראלי צמח ב-2% בלבד בשנת 2023 (על פי האומדנים הראשוניים), זאת לאחר שמלחמת חרבות ברזל הובילה להתכווצות חריגה בתוצר ברבעון האחרון של 2023.

חברות הדירוג הבינלאומיות S&P, Fitch ו-Moody's הודיעו על הורדת אופק הדירוג של ישראל לשלילי.

3.3 שוק המניות

שנת 2023 הייתה אחת מהשנים הטובות ביותר בשווקי המניות הגלובליים, אך זאת לאחר ששנת 2022 הייתה אחת מהשנים הגרועות ביותר מאז 2008. תרמו לכך העלייה בביקושים לטכנולוגיית בינה מלאכותית, הירידה באינפלציה בעולם וסיום תהליך עליית הריבית של הבנקים המרכזיים הגדולים. בישראל הביצועים היחסיים היו חלשים יותר גם בהשפעת המלחמה.

בסיכום שנתי מדד MSCI העולמי (ברוטו במונחים דולריים) עלה ב-24% בהובלת עלייה של כ-43% מדד הנאסד"ק בארה"ב (לאחר שבשנת 2022 המדד איבד כשליש מערכו). המדד המקביל של השווקים המתעוררים עלה ב-10%. בישראל מדד ת"א 125 עלה בשיעור מתון יותר של כ-4% בלבד, גם בהשפעת המלחמה.

3.4 שוק איגרות החוב

למרות המשך עליית הריבית במהלך שנת 2023 מדדי האג"ח המרכזיים בישראל רשמו תשואה חיובית, במיוחד אג"ח של חברות. בסיכום שנתי מדד אג"ח כללי עלה בכ-4%, כאשר מדד אג"ח ממשלתיות עלה ב-1% ומדד אג"ח הקונצרניות עלה ב-6%.

3.5 קרנות נאמנות

בסיכום שנת 2023 קרנות הנאמנות רשמו גיוסי נטו של כ-34 מיליארד ש"ח, בעיקר בשל גיוס שיא של כ-53 מיליארד ש"ח בקרנות הכספיות וגיוסים של כ-10 מיליארד ש"ח בקרנות המתמחות בחו"ל. הגיוסים פיצו על קרנות הנאמנות המתמחות באג"ח שפדו כ-25 מיליארד ש"ח.

3.6 קרנות סל

בסיכום שנת 2023 קרנות הסל רשמו גיוסים נטו של כ-16 מיליארד ש"ח. בהובלת גיוס של כ-11 מיליארד ש"ח בקרנות המתמחות במניות בחו"ל וכ-4 מיליארד ש"ח בקרנות המתמחות במניות בישראל.

3.7 שוק המט"ח

בסיכום שנת 2023 השקל נחלש ב-2 אחוזים מול סל המטבעות של בנק ישראל, עם פיחות של 3 אחוזים מול הדולר ו-7 אחוזים מול האירו. הפיחות המהיר בשקל שנרשם כתוצאה מפרוץ המלחמה באוקטובר נמחק כולו, גם לאור צעדי בנק ישראל שמכר דולרים מייתרות המט"ח. כך בסוף שנת 2023 ייתרות המט"ח של בנק ישראל גבוהות יותר מרמתן בתחילת המלחמה.

3.8 אינפלציה

במהלך שנת 2023 האינפלציה עמדה על 3.3 אחוזים (המדד הידוע האחרון בסוף שנת 2023), ירידה לעומת 5.3 אחוזים בסוף 2022. עליות בולטות במחירים נרשמו בסעיפי הדיור, התחבורה והמזון. ירידה נרשמה בסעיפי ההלבשה-הנעלה והריהוט-ציוד לבית.

3.9 ריבית בנק ישראל

תהליך עליית ריבית בנק ישראל נמשך גם בשנת 2023 והסתיים במאי כאשר הריבית עלתה ל-4.75 אחוזים, הרמה הגבוהה ביותר מאז סוף שנת 2006. מאז בנק ישראל הותיר את הריבית ללא שינוי עד לסוף השנה.

בתחילת אוקטובר, בעקבות מלחמת חרבות ברזל, בנק ישראל הודיע על מכירה של עד 30 מיליארד דולר מייתרות המט"ח שלו כדי למתן את הלחצים לפיחות השקל, לצד פעולות נוספות הכוללות גם סיוע ממוקד למשקי הבית ולעסקים שנפגעו וגיבוש מתווה הקלות ללווים ביחד עם הבנקים המסחריים.

3.10 אירועים מהותיים לאחר הדוח

בתחילת שנת 2024 בנק ישראל הפחית את הריבית ברבע נקודת אחוז ל-4.5 אחוזים. האינפלציה בשנת 2023, שהתפרסמה באמצע ינואר 2024, עמדה על 3.0 אחוזים. חברת הדירוג הבינלאומית Moody's הורידה את הדירוג האשראי של ישראל ל-A2 עם אופק שלילי.

לאור ההתפתחויות הכלכליות במשק ננקטו מצד החברה הפעולות הבאות:

נושא	תיאור פעולות החברה
השינוי במדד המחירים לצרכן, התפתחויות האינפלציה והגורמים להשפעה על עליית המדד	במהלך שנת 2023 האינפלציה עמדה על 3.3 אחוזים (המדד הידוע האחרון בסוף 2023), ירידה לעומת 5.3 אחוזים בסוף שנת 2022. במסגרת הירידה בציפיות האינפלציה בשוק העלתה חטיבת ההשקעות את שיעור החשיפה לנכסים צמודי מדד בשיעור קל.
שער החליפין של השקל	בסיכום שנת 2023 השקל נחלש ב-2 אחוזים מול סל המטבעות של בנק ישראל, עם פחות של 3 אחוזים מול הדולר ו-7 אחוזים מול האירו. לאור ההרעה במצב הביטחוני והגדלת החשיפה לחו"ל החטיבה העלתה מעט את שיעור החשיפה למט"ח.
התפתחות שעורי ריבית	תהליך עליית ריבית בנק ישראל נמשך גם בשנת 2023 והסתיים במאי כאשר הריבית עלתה ל-4.75 אחוזים, הרמה הגבוהה ביותר מאז סוף שנת 2006. לאור מבנה העקום והעלאות הריבית החטיבה האריכה מעט את מח"מ אגרות החוב בהם היא משקיעה.
שוק המניות	בסיכום שנתי מדד MSCI העולמי (ברוטו במונחים דולריים) עלה ב-24% בהובלת עלייה של כ-43% מדד הנאסד"ק בארה"ב (לאחר שבשנת 2022 המדד איבד כשליש מערכו). המדד המקביל של השווקים המתעוררים עלה ב-10%. בישראל מדד ת"א 125 עלה בשיעור מתון יותר של כ-4% בלבד, גם בהשפעת המלחמה. לאור השינויים בשווקים הבינלאומיים החטיבה שינתה בשלהי השנה את הרכב תיק המניות שלה בחו"ל עם דגש גבוה יותר על השקעות מחוץ לארה"ב ודגש נמוך יותר על השקעות בתחום הטכנולוגיה לאור רמות המחירים הגבוהות אשר שררו בשווקים.
אג"ח קונצרני ומוצרי חוב	למרות המשך עליית הריבית במהלך שנת 2023 מדדי האג"ח המרכזיים בישראל רשמו תשואה חיובית. בסיכום שנתי מדד אג"ח כללי עלה בכ-4%, כאשר מדד אג"ח ממשלתיות עלה ב-1% בלבד ומדד אג"ח הקונצרניות עלה ב-6%. חטיבת ההשקעות העלתה מעט את שיעור החשיפה לאג"ח קונצרני סחיר בישראל לאור אטרקטיביות שגדלה במרווחי הסיכון במקביל לתשואות אבסולוטיות אטרקטיביות הן בישראל והן בחו"ל.
מוצרי מדדים	חטיבת ההשקעות ממשיכה להשקיע במוצרי מדדים לצורך גיוון תיק ההשקעות ויעילות רבה ביכולת לשינוי הרכב ההשקעות באמצעות נכסים אלו.
נכסים נגזרים לרבות אופציות על מדד מעו"ף, שקל/דולר, חוזים עתידיים	חטיבת ההשקעות ממשיכה להשקיע באפיקים אלו לצורך פישוט, הגנה, נזילות וסחירות באפיקי מדד מחירים לצרכן אפיקי מניות והגנות מט"ח לפי הנחיות וועדת השקעות וכפוף ליתרונות למול עבודה בנכס הבסיס.
השקעות בנכסים אלטרנטיביים, לרבות נדל"ן, תשתיות והשקעות פרטיות	חטיבת ההשקעות ממשיכה להגדיל את החשיפה לאפיק זה הן באופן אבסולוטי והן כאחוז חשיפה מתיקי העמיתים במטרה לגוון את הרכב הנכסים של התיק להשיג תשואה גבוהה יותר למול נכסים סחירים באותה רמת סיכון תוך שימת דגש על ייזום נדלן למגורים בישראל וקרנות buy out בחו"ל.

4. מגמות, אירועים והתפתחויות בפעילות החברה המנהלת ובסביבתה עסקית

4.1 שינויים בנושאי משרה

4.1.1 בחודש ינואר 2023 סיימה גבי מיטל בשיץ את תפקידה כמנהלת אגף פרט בחטיבה לחיסכון ארוך טווח.

4.1.2 בחודש יוני 2023 סיימה הגבי אילנה רישארד בטאש את תפקידה כיועצת משפטית בחברה. החל מחודש יולי 2023, משמשת גבי רינת דוידזון כיועצת משפטית בחברה.

4.2 מלחמת "חרבות ברזל"

ביום 7 באוקטובר 2023, פתח ארגון הטרור חמאס במתקפת פתע רצחנית על מדינת ישראל שכללה ירי טילים וחדירת אלפי מחבלים מרצועת עזה לישראל. בעקבות המתקפה הנפשעת הכריזה ממשלת ישראל על מלחמת "חרבות ברזל" (להלן: "המלחמה"), בוצע גיוס מילואים נרחב, והחלה מתקפה על ארגון החמאס הפועל מרצועת עזה. במקביל, התפתחה הסלמה ביטחונית משמעותית גם בגבול הצפון אל מול ארגון הטרור חיזבאללה, וכן הסלמה ביטחונית כתוצאה מפעילות החות"ים בתימן וניסיונותיהם החוזרים ונשנים לפגוע בבטיחות נתיבי השיט בים האדום.

בחודשים הראשונים השפעת המלחמה על המשק הישראלי ועל שוק ההון הייתה ניכרת והתבטאה, בין היתר, בסגירה זמנית ו/או בקיצור שעות העבודה של עסקים רבים, הגבלות על התכנסות במקומות עבודה ואירועים, הגבלות על מערכת החינוך ועוד. צעדים אלה כמו גם גיוס המילואים הנרחב, פינוי מאות אלפי תושבים מאזור עוטף עזה והדרום ומיישובי גבול הצפון, הביאו לצמצום הפעילות במשק ולירידה בפעילות הכלכלית, וכן לתנודתיות רבה בשווקים הפיננסיים ובשער החליפין של השקל אל מול מטבעות זרים, כתוצאה מעליה ברמות הסיכון וחוסר הוודאות.

השפעת המלחמה ניכרת גם על דירוג האשראי של מדינת ישראל. חברת הדירוג מודיס' הודיעה בתחילת חודש פברואר 2024 על הורדת דירוג האשראי של מדינת ישראל לרמה A2 (מרמה של A1), ואף הוסיפה להורדת הדירוג "תחזית שלילית". סוכנות הדירוג פיץ' העבירה את ישראל לרשימת המעקב השלילית, ואילו S&P העבירה את תחזית דירוג החוב של מדינת ישראל לשלילית.

קיימת אי ודאות רבה לגבי השלכות המלחמה על פעילות המשק הישראלי בכלל ועל הפעילות העסקית ותוצאות הפעילות של הקבוצה בפרט. הקבוצה חשופה מתוקף פעילותה לירידות בשווקים הפיננסיים, להאטה בפעילות העסקית במשק, וכן לסיכונים אחרים הנובעים מהמלחמה, וממשיכה לבחון כל העת את השלכות האירועים על פעילות הקבוצה.

בשלב זה לא ניתן לצפות את משך המלחמה ואולם ההערכות הינן שהיא תימשך מספר שבועות נוספים ואולי אף מספר חודשים. לקראת מחצית הרבעון הרביעי של שנת 2023 החל המשק הישראלי להיכנס לשגרה בצל הלחימה. לאור זאת, מדובר באירוע מתגלגל ולא ניתן בשלב זה להעריך את היקף ההשפעה המלא של המלחמה על הקבוצה ועל תוצאותיה.

להלן יפורטו ההשפעות המרכזיות של המלחמה על החברה עד סמוך למועד פרסום הדוחות הכספיים:

4.2.1 המשכיות עסקית

החברה נערכה במהירות לעבודה במתכונת היברידיית ושומרת על המשכיות עסקית בעבודה אשר מאפשרת מענה מלא ללקוחות ולסוכנים וזאת במקביל לתמיכה בצרכי העובדים.

- 4.2.2 נכסים פיננסיים מנוהלים**
- מיום פרוץ המלחמה ועד סמוך למועד פרסום הדוחות הכספיים לא חל שינוי מהותי בסך הנכסים המנוהלים על ידי החברה.
- 4.2.3 סיכוני סייבר**
- מאז פרוץ המלחמה חל גידול במתקפות הסייבר על ישראל. החברה עוקבת באופן שוטף אחר מפת האיומים המשתנה לאור המצב, ומתאימה את רמת האבטחה והבקורות הנדרשות, בהתאם לרמת הסיכון הנגזרת ממנה.
- 4.2.4 נזילות, מצב פיננסי**
- נכון למועד פרסום הדוחות הכספיים, לא קיימת השפעה מהותית של המלחמה על נזילות הקבוצה.
- יודגש כי הערכות החברה בדבר ההשלכות האפשריות של המלחמה על פעילותה של החברה אינן ודאיות ואינן בשליטת החברה. הערכות אלה מבוססות על מיטב ידיעת החברה בשלב זה. הערכות החברה מהוות מידע צופה פני עתיד כהגדרתו בחוק ניירות-ערך התשכ"ח 1968, המבוסס על הערכות החברה למיטב שיפוטה על בסיס המידע הזמין לה בקשר לנושאים אלו. ההערכות עשויות שלא להתממש, כולן או חלקן, או להתממש באופן שונה בשל גורמים שאינם בשליטת החברה ובפרט אירועים מקרו-כלכליים, בטחוניים ומדיניים, לרבות החרפה משמעותית ו/או מתמשכת של מצב הלחימה המתקיים בימים אלו.

5. אירועים החורגים ממהלך העסקים הרגיל של החברה

ביום 30 בינואר 2022 פנתה חבר בהזמנה לקבלת הצעות לרכישת החברה על סך נכסיה וניהולה השוטף בהתאם למפורט בהצעה. כמענה להצעה, הציעה הראל ביטוח להמשיך ולנהל את קרן ההשתלמות תמורת גביית דמי ניהול שנתיים מעמיתיה חבר ובני זוגם בשיעור של 0.18% מיתרתם הצבורה בקרן. במהלך חודש מאי 2022 הודיעה חבר להראל ביטוח על זכייתה במכרז, כך שתשמש כקרן ברירת מחדל בדמי הניהול האמורים, החל מיום ה-1 בינואר 2023. תוקף ההסכם הינו לחמש שנים.

6. תיאור האסטרטגיה העסקית של החברה ויעדיה העיקריים

לעניין זה, ראה סעיף 3.13 לדוח תיאור עסקי התאגיד של החברה.

דירקטוריון החברה מודה לעובדי החברה והנהלתה על המסירות והתרומה לפעילותה של החברה.

ניר כהן
יו"ר הדירקטוריון

דודי לייזנר
מנכ"ל

תאריך: 27 במרס, 2024

הצהרה (Certification)

אני, דודי לייזנר, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח השנתי של קרן החסכון לצבא הקבע - חברה לניהול קופות גמל בע"מ (להלן: "החברה המנהלת") לשנת 2023 (להלן: "הדוח").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של החברה המנהלת למועדים ולתקופות המכוסים בדוח.
4. אני ואחרים בחברה המנהלת המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי¹ ולבקרה הפנימית על דיווח כספי¹ של החברה המנהלת; וכן-
 - (א) קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לחברה המנהלת, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בחברה המנהלת, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - (ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי, או פיקחנו על קביעת בקרה פנימית על דיווח כספי, המיועדת לספק מידע סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים ערוכים בהתאם להוראות הממונה על שוק ההון;
 - (ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של החברה המנהלת והצגנו את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן-
 - (ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי שאירע ברבעון הרביעי שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי; וכן-
5. אני ואחרים בחברה המנהלת המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של החברה המנהלת, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - (א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתה של החברה המנהלת לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן-
 - (ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

דודי לייזנר, מנכ"ל

27 במרס, 2024

¹ כהגדרתם בהוראות חוזר גופים מוסדיים לענין בקרה פנימית על דיווח כספי - הצהרות, דוחות וגילויים.

הצהרה (Certification)

אני, רם גבל, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח השנתי של קרן החסכון לצבא הקבע - חברה לניהול קופות גמל בע"מ (להלן: "החברה המנהלת") לשנת 2023 (להלן: "הדוח").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של החברה המנהלת למועדים ולתקופות המכוסים בדוח.
4. אני ואחרים בחברה המנהלת המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי¹ ולבקרה הפנימית על דיווח כספי¹ של החברה המנהלת; וכן-
 - (א) קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לחברה המנהלת, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בחברה המנהלת, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - (ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי, או פיקחנו על קביעת בקרה פנימית על דיווח כספי, המיועדת לספק מידע סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים ערוכים בהתאם להוראות הממונה על שוק ההון;
 - (ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של החברה המנהלת והצגנו את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן-
 - (ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי שאירע ברבעון הרביעי שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי; וכן-
5. אני ואחרים בחברה המנהלת המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של החברה המנהלת, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - (א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתה של החברה המנהלת לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן-
 - (ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

רם גבל, סמנכ"ל כספים

27 במרס, 2024

¹ כהגדרתם בהוראות חוזר גופים מוסדיים לענין בקרה פנימית על דיווח כספי - הצהרות, דוחות וגילויים.

דוח הדירקטוריון וההנהלה בדבר הבקרה הפנימית על דיווח כספי

ההנהלה, בפיקוח הדירקטוריון, של קרן החסכון לצבא הקבע - חברה לניהול קופות גמל בע"מ (להלן: "החברה המנהלת") אחראית לקביעתה וקיומה של בקרה פנימית נאותה על דיווח כספי. מערכת הבקרה הפנימית של החברה המנהלת תוכננה כדי לספק מידה סבירה של ביטחון לדירקטוריון ולהנהלה של החברה המנהלת לגבי הכנה והצגה נאותה של דוחות כספיים המפורסמים בהתאם להוראות הממונה על שוק ההון. ללא תלות בטיב רמת התכנון שלהן, לכל מערכות הבקרה הפנימית יש מגבלות מובנות. לפיכך גם אם נקבע כי מערכות אלו הינן אפקטיביות הן יכולות לספק מידה סבירה של בטחון בלבד בהתייחס לעריכה ולהצגה של דוח כספי.

ההנהלה בפיקוח הדירקטוריון מקיימת מערכת בקרות מקיפה המיועדת להבטיח כי עסקאות מבוצעות בהתאם להרשאות ההנהלה, הנכסים מוגנים, והרישומים החשבונאיים מהימנים. בנוסף, ההנהלה בפיקוח הדירקטוריון נוקטת צעדים כדי להבטיח שערוצי המידע והתקשורת אפקטיביים ומנטרים (monitor) ביצוע, לרבות ביצוע נהלי בקרה פנימית.

הנהלת החברה המנהלת בפיקוח הדירקטוריון העריכה את אפקטיביות הבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי ליום 31 בדצמבר 2023, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במודל הבקרה הפנימית של Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (COSO). בהתבסס על הערכה זו, ההנהלה מאמינה (believes) כי ליום 31 בדצמבר 2023, הבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי הינה אפקטיבית.

יו"ר הדירקטוריון : ניר כהן

מנכ"ל : דודי לייזנר

סמנכ"ל כספים : רם גבל

תאריך אישור הדוח : 27 במרס, 2024

**קרן החיסכון לצבא הקבע -
חברה לניהול קופות גמל בע"מ**

**דוחות כספיים
ליום 31 בדצמבר 2023**

תוכן העניינים

3	דוח רואי החשבון המבקרים
5	דוחות על המצב הכספי
6	דוחות רווח והפסד
7	דוחות על הרווח הכולל
8	דוחות על השינויים בהון
10	דוחות על תזרימי המזומנים
11	ביאור 1 - כללי
13	ביאור 2 - בסיס עריכת הדוחות הכספיים
15	ביאור 3 - עיקרי המדיניות החשבונאית המהותית
18	ביאור 4 - קביעת שווי הוגן
18	ביאור 5 - מגזרי פעילות
18	ביאור 6 - חייבים ויתרות חובה
19	ביאור 7 - פירוט השקעות פיננסיות
19	ביאור 8 - מזומנים ושווי מזומנים
20	ביאור 9 - הון עצמי ודרישות הון
20	ביאור 10 - מסים על הכנסה
22	ביאור 11 - זכאים ויתרות זכות
22	ביאור 12 - הכנסות דמי ניהול מקופת גמל
23	ביאור 13 - נתונים אודות קופת הגמל שבניהול החברה
24	ביאור 14 - רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
24	ביאור 15 - הנהלה וכלליות
24	ביאור 16 - יתרות ועסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים
25	ביאור 17 - ניהול סיכונים
35	ביאור 18 - התחייבויות תלויות והתקשרויות
37	ביאור 19 - אירועים לאחר תאריך המאזן

סומך חייקין
מגדל המילניום KPMG
רחוב הארבעה 17, תא דואר 609
תל אביב 6100601
03 684 8000

דוח רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של קרן החסכון לצבא הקבע - חברה לניהול קופות גמל בע"מ

ביקרנו את הדוחות על המצב הכספי המצורפים של קרן החסכון לצבא הקבע - חברה לניהול קופות גמל בע"מ (להלן - "החברה") לימים 31 בדצמבר 2023 ו-2022 ואת דוחות רווח והפסד, הדוחות על הרווח הכולל, הדוחות על השינויים בהון והדוחות על תזרימי המזומנים לכל אחת משלוש השנים בתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023. דוחות כספיים אלה הינם באחריות הדירקטוריון וההנהלה של החברה. אחריותנו היא לחוות דעה על דוחות כספיים אלה בהתבסס על ביקורתנו.

ערכנו את ביקורתנו בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל, לרבות תקנים שנקבעו בתקנות רואי חשבון (דרך פעולתו של רואה חשבון), התשל"ג - 1973. על פי תקנים אלה, נדרש מאיתנו לתכנן את הביקורת ולבצע במטרה להשיג מידה סבירה של ביטחון שאין בדוחות הכספיים הצגה מוטעית מהותית. ביקורת כוללת בדיקה מידגמית של ראיות התומכות בסכומים ובמידע שבדוחות הכספיים. ביקורת כוללת גם בחינה של כללי החשבונאות שישומו ושל האומדנים המשמעותיים שנעשו על ידי הדירקטוריון וההנהלה של החברה וכן הערכת נאותות ההצגה בדוחות הכספיים בכללותה. אנו סבורים שביקורתנו מספקת בסיס נאות לחוות דעתנו.

לדעתנו, הדוחות הכספיים הנ"ל משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי של החברה לימים 31 בדצמבר 2023 ו-2022 ואת תוצאות פעולותיה, השינויים בהון ותזרימי המזומנים שלה לכל אחת משלוש השנים בתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023 בהתאם להוראות שנקבעו על ידי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון, בהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) התשמ"א - 1981 ובהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) התשס"ה - 2005 והתקנות שהותקנו מכוחו, כמתואר בביאור 2 לדוחות הכספיים.

מבלי לסייג את חוות דעתנו הנ"ל, אנו מפנים את תשומת הלב לאמור בביאור 18 לדוחות הכספיים בדבר חשיפה להתחייבויות תלויות.

ענייני מפתח בביקורת

ענייני מפתח בביקורת הם עניינים אשר תוקשרו, או שנדרש היה לתקשרם, לדירקטוריון החברה ואשר, לפי שיקול דעתנו המקצועי, היו משמעותיים ביותר בביקורת הדוחות הכספיים לתקופה השוטפת. עניינים אלה כוללים, בין היתר, כל עניין אשר: (1) מתייחס, או עשוי להתייחס, לסעיפים או לגילויים מהותיים בדוחות הכספיים וכן (2) שיקול דעתנו לגביו היה מאתגר, סובייקטיבי או מורכב במיוחד. קבענו כי אין ענייני מפתח בביקורת לתקשר.

ביקרנו גם, בהתאם לתקני ה-PCAOB בארה"ב בדבר ביקורת של בקרה פנימית על דיווח כספי, כפי שאומצו על ידי לשכת רואי חשבון בישראל, את הבקרה הפנימית על דיווח כספי של החברה ליום 31 בדצמבר 2023, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על ידי Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (COSO) והדוח שלנו מיום 27 במרס 2024 כלל חוות דעת בלתי מסויגת על אפקטיביות הבקרה הפנימית על דיווח כספי של החברה.

סומך חייקין
רואי חשבון

27 במרס 2024

דוח רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של קרן החסכון לצבא הקבע - חברה לניהול קופות גמל בע"מ בהתאם להוראות הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי

ביקרנו את הבקרה הפנימית על דיווח כספי של קרן החסכון לצבא הקבע חברה לניהול קופות גמל בע"מ (להלן - "החברה") ליום 31 בדצמבר 2023, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על ידי ה-Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (להלן "COSO"). הדירקטוריון וההנהלה של החברה אחראים לקיום בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי ולהערכתם את האפקטיביות של בקרה פנימית על דיווח כספי, הנכללת בדוח הדירקטוריון וההנהלה בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי המצורף. אחריותנו היא לחוות דעה על בקרה פנימית על דיווח כספי של החברה בהתבסס על ביקורתנו.

ערכנו את ביקורתנו בהתאם לתקני ה-Public Company Accounting Oversight Board (PCAOB) בארה"ב בדבר ביקורת של בקרה פנימית על דיווח כספי, כפי שאומצו על ידי לשכת רואי חשבון בישראל. על-פי תקנים אלה נדרש מאיתנו לתכנן את הביקורת ולבצע במטרה להשיג מידה סבירה של ביטחון אם קוימה, מכל הבחינות המהותיות, בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי. ביקורתנו כללה השגת הבנה לגבי בקרה פנימית על דיווח כספי, הערכת הסיכון שקיימת חולשה מהותית, וכן בחינה והערכה של אפקטיביות התכנון והתפעול של בקרה פנימית בהתבסס על הסיכון שהוערך. ביקורתנו כללה גם ביצוע נהלים אחרים כאלה שחשבנו כנחוצים בהתאם לנסיבות. אנו סבורים שביקורתנו מספקת בסיס נאות לחוות דעתנו.

בקרה פנימית על דיווח כספי של חברה שהיא גוף מוסדי הינה תהליך המיועד לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי המהימנות של דיווח כספי וההכנה של דוחות כספיים למטרות חיצוניות בהתאם להוראות שנקבעו על ידי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון, בהתאם לחוק על הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) התשמ"א – 1981 ובהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) התשס"ה- 2005 והתקנות שהותקנו מכוחו. בקרה פנימית על דיווח כספי של חברה שהיא גוף מוסדי כוללת את אותם מדיניות ונהלים אשר: (1) מתייחסים לניהול רשומות אשר, בפירוט סביר, משקפות במדויק ובאופן נאות את העסקאות וההעברות של נכסי החברה (לרבות הוצאתם מרשותה); (2) מספקים מידה סבירה של ביטחון שעסקאות נרשמות כנדרש כדי לאפשר הכנת דוחות כספיים בהתאם להוראות שנקבעו על ידי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון, בהתאם לחוק על הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) התשמ"א – 1981 ובהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) התשס"ה- 2005 והתקנות שהותקנו מכוחו. ושקבלת כספים והוצאת כספים של החברה נעשים רק בהתאם להרשאות הדירקטוריון וההנהלה של החברה; ו-(3) מספקים מידה סבירה של ביטחון לגבי מניעה או גילוי במועד של רכישה, שימוש או העברה (לרבות הוצאה מרשות) בלתי מורשים של נכסי החברה, שיכולה להיות להם השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.

בשל מגבלותיה המובנות, בקרה פנימית על דיווח כספי עשויה שלא למנוע או לגלות הצגה מוטעית. כמו כן, הסקת מסקנות לגבי העתיד על בסיס הערכת אפקטיביות נוכחית כלשהי חשופה לסיכון שבקורות תהפוכנה בבלתי מתאימות בגלל שינויים בנסיבות או שמידת הקיום של המדיניות או הנהלים תשתנה לרעה.

לדעתנו, החברה קיימה, מכל הבחינות המהותיות, בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי ליום 31 בדצמבר 2023, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על ידי COSO.

ביקרנו גם, בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל, את הדוחות הכספיים של החברה לימים 31 בדצמבר 2023 ו- 2022 ולכל אחת משלוש השנים בתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023 והדוח שלנו, מיום 27 במרץ 2024, כלל חוות דעת בלתי מסויגת על אותם דוחות כספיים וכן הפניית תשומת לב לאמור בביאור 18 לדוחות הכספיים בדבר חשיפה להתחייבויות תלויות.

סומך חייקין
רואי חשבון

27 במרץ 2024

2022	2023	ביאור	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח		
239	192	10	נכסים
195	219		נכסי מיסים נדחים
50	89	6	נכסי מיסים שוטפים
484	500		חייבים ויתרות חובה
		7	השקעות פיננסיות
13,813	11,856		נכסי חוב סחירים
1,189	3,504	8	מזומנים ושווי מזומנים
15,486	15,860		סך כל הנכסים
		9	הון
*-	*-		הון מניות
8,100	8,100		פרמיה על מניות
(562)	(423)		קרנות הון
6,501	7,201		עודפים
14,039	14,878		סך כל ההון
		11	התחייבויות
1,447	982		זכאים ויתרות זכות
15,486	15,860		סך כל ההון והתחייבויות

* פחות מ-1 אלפי ש"ח.

רם גבל
סמנכ"ל כספים

דודי לייזנר
מנכ"ל

ניר כהן
יו"ר הדירקטוריון

תאריך אישור הדוחות הכספיים: 27 במרס 2024.

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

2021	2022	2023	ביאור	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח		
17,453	16,811	12,485	12	הכנסות
311	407	409	14	דמי ניהול מקופת גמל רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
<u>17,764</u>	<u>17,218</u>	<u>12,894</u>		סך כל ההכנסות
<u>16,659</u>	<u>16,055</u>	<u>11,972</u>	15	הוצאות
1,105	1,163	922		הנהלה וכלליות
(321)	(407)	(222)	10	רווח לפני מסים על הכנסה מסים על הכנסה
<u>784</u>	<u>756</u>	<u>700</u>		רווח לשנה

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

2021	2022	2023	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	ביאור
784	756	700	רווח לשנה
			רווח (הפסד) כולל אחר לשנה :
			פריטי רווח (הפסד) כולל אחר שלאחר ההכרה לראשונה במסגרת הרווח הכולל הועברו או יועברו לרווח והפסד
263	(1,383)	103	שינוי נטו בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה
(118)	45	109	שינוי נטו בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה שהועבר לדוח רווח והפסד
(49)	457	(73)	10 מסים על הכנסה המתייחסים לנכסים פיננסיים זמינים למכירה
96	(881)	139	סך כל הרווח (ההפסד) הכולל האחר לשנה שלאחר ההכרה לראשונה במסגרת הרווח הכולל הועבר או יועבר לרווח והפסד, נטו ממס
880	(125)	839	סך כל הרווח (ההפסד) הכולל לשנה

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

סך הכל הון אלפי ש"ח	יתרת עודפים אלפי ש"ח	קרן הון בגין נכסים זמינים		הון מניות אלפי ש"ח	
		למכירה אלפי ש"ח	פרמיה על מניות אלפי ש"ח		
14,039	6,501	(562)	8,100	* -	יתרה ליום 1 בינואר 2023
700	700	-	-	-	רווח לשנה
103	-	103	-	-	רכיבים של רווח כולל אחר לשנה: שינוי נטו בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה
109	-	109	-	-	שינוי נטו בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה שהועבר לדוח רווח והפסד
(73)	-	(73)	-	-	מסים על הכנסה המתייחסים לרכיבים של רווח כולל אחר
139	-	139	-	-	סה"כ רווח כולל אחר לשנה, נטו ממס
14,878	7,201	(423)	8,100	* -	יתרה ליום 31 בדצמבר 2023

* פחות מ-1 אלפי ש"ח.

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

סך הכל הון אלפי ש"ח	יתרת עודפים אלפי ש"ח	קרן הון בגין נכסים זמינים		הון מניות אלפי ש"ח	
		למכירה אלפי ש"ח	פרמיה על מניות אלפי ש"ח		
13,284	4,961	223	8,100	*-	יתרה ליום 1 בינואר 2021
784	784	-	-	-	רווח לשנה
263	-	263	-	-	רכיבים של רווח כולל אחר לשנה: שינוי נטו בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה
(118)	-	(118)	-	-	שינוי נטו בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה שהועבר לדוח רווח והפסד
(49)	-	(49)	-	-	מסים על הכנסה המתייחסים לרכיבים של רווח (הפסד) כולל אחר
96	-	96	-	-	סה"כ רווח כולל אחר לשנה, נטו ממס
14,164	5,745	319	8,100	*-	יתרה ליום 31 בדצמבר 2021
756	756	-	-	-	רווח לשנה
(1,383)	-	(1,383)	-	-	רכיבים של הפסד כולל אחר לשנה: שינוי נטו בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה
45	-	45	-	-	שינוי נטו בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה שהועבר לדוח רווח והפסד
457	-	457	-	-	מסים על הכנסה המתייחסים לרכיבים של רווח (הפסד) כולל אחר
(881)	-	(881)	-	-	סה"כ הפסד כולל אחר לשנה, נטו ממס
14,039	6,501	(562)	8,100	*-	יתרה ליום 31 בדצמבר 2022

* פחות מ-1 אלפי ש"ח.

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

2021	2022	2023
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
784	756	700
(309)	(365)	(290)
321	407	222
12	42	(68)
1	49	(40)
2,954	(4,181)	(465)
2,955	(4,132)	(505)
303	112	129
(389)	(370)	(342)
-	-	70
(86)	(258)	(143)
3,665	(3,592)	(16)
(6,596)	3,762	2,331
(2,931)	170	2,315
3,950	1,019	1,189
1,019	1,189	3,504

תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת

רווח לשנה

פריטים שאינם כרוכים בתזרימי מזומנים:

רווחים נטו מהשקעות פיננסיות:

נכסי חוב סחירים

הוצאות מיסים על הכנסה

שינויים בסעיפים מאזניים אחרים:

שינוי בחייבים ויתרות חובה

שינוי בזכאים ויתרות זכות

מזומנים ששולמו והתקבלו במהלך התקופה:

ריבית שהתקבלה

מסים ששולמו

מסים שהתקבלו

מזומנים נטו שנבעו מפעילות (ששימשו לפעילות) שוטפת

תזרימי מזומנים מפעילות השקעה

תמורה ממכירות (רכישות), נטו של השקעות פיננסיות

עלייה (ירידה) נטו במזומנים ושווי מזומנים

יתרת מזומנים ושווי מזומנים לתחילת השנה

יתרת מזומנים ושווי מזומנים לסוף השנה

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

ביאור 1 - כללי

א. היישות המדווחת

(1) קרן החיסכון לצבא הקבע - חברה לניהול קופות גמל בע"מ (להלן - "החברה") הינה חברה תושבת ישראל אשר התאגדה ביום 11 ביולי 1984, כחברה פרטית בישראל, בהתאם לפקודת החברות (נוסח חדש), התשמ"ג - 1983, בשם קרן החיסכון לצבא הקבע בע"מ ואשר פעלה כ"קופת גמל תאגידית". ביום 31 במרס 2008, במסגרת רה ארגון שנדרש בהתאם להוראות הדין, הפכה החברה לחברה מנהלת של קרן ההשתלמות - קרן החיסכון לצבא קבע (להלן: "הקרן" או "הקופה"), ושינתה את שמה לשמה הנוכחי. כתובתה הרשמית היא אבא הלל סילבר 3, רמת גן.

ביום 28 ביולי 2008 הושלמה עסקה במסגרתה רכשה הראל חברה לביטוח בע"מ (להלן - "הראל ביטוח"), מחבר משרתי הקבע והגמלאים בע"מ את מלוא הון המניות בחברה.

החל ממועד זה, החברה הינה חברה בבעלות מלאה, בעקיפין, של הראל השקעות בביטוח ושירותים פיננסיים בע"מ (להלן - "הראל השקעות" או "החברה האם הסופית"), בהיותה מוחזקת ב-100% בידי הראל ביטוח, שהינה בבעלות מלאה של הראל השקעות.

ביום 25 באפריל 2013, נחתמה תוספת להסכם מיום 28 ביולי 2008, לפיה הוארכה, ללא תמורה, תקופת הזמן שלאחריה תהא חבר משרתי הקבע והגמלאים בע"מ (להלן - "חבר") רשאית להורות להראל ביטוח להעביר לצד ג' ללא תמורה את מלוא הון המניות המונפק של החברה מחמש שנים לעשר שנים.

ביום 30 בינואר 2022 פנתה חבר בהזמנה לקבלת הצעות לרכישת החברה על סך נכסיה וניהולה השוטף בהתאם למפורט בהזמנה. כמענה להצעה, הציעה הראל ביטוח להמשיך ולנהל את קרן ההשתלמות תמורת גביית דמי ניהול שנתיים מעמיתי חבר ובני זוגם בשיעור של 0.18% מיתרתם הצבורה בקרן. במהלך חודש מאי 2022 הודיעה חבר להראל ביטוח על זכייתה במכרז כך שתשמש כקרן ברירת מחדל בדמי הניהול האמורים החל מיום ה-1 בינואר 2023. תוקף ההסכם הינו לחמש שנים. דמי הניהול האמורים יהיו בתוקף לתקופה של חמש שנים. לעניין זה ראו גם ביאור 18 בדבר התחייבויות תלויות והתקשרויות.

במקביל לכך, ביום 28 בספטמבר 2022 פורסם חוזר - הוראות לעניין בחירת קופת גמל - תיקון, והממונה נתן את אישורו לזכייתה של החברה בהתאם להוראות החוזר. כפועל יוצא מכך, החל מיום חתימת ההסכם עם חבר, החברה משמשת כחברת ברירת מחדל של עמיתי חבר.

(2) נכון ליום 31 בדצמבר 2023, החברה פועלת במגזר פעילות אחד בלבד ומנהלת את קרן ההשתלמות לצבא הקבע, במסגרתה חמשת המסלולים הבאים:

- קרן החיסכון לצבא הקבע כללי.
- קרן החיסכון לצבא הקבע מסלול אג"ח ללא מניות.
- קרן החיסכון לצבא הקבע מניות.
- קרן החיסכון לצבא הקבע מחקה מדד S&P 500.
- קרן החיסכון לצבא הקבע מסלול קיימות (החל מינואר 2023).

(3) לנכסי קרן ההשתלמות (להלן - "הנכסים") ולהכנסות מאותם נכסים לא ניתן ביטוי בדוחות הכספיים של החברה מאחר ולחברה אין חלק בנכסים, בהכנסות ובהוצאות של קרן ההשתלמות אשר בניהולה.

ביאור 1 - כללי (המשך)

ב. מלחמת "חרבות ברזל"

ביום 7 באוקטובר 2023, פתח ארגון הטרור חמאס במתקפת פתע רצחנית על מדינת ישראל שכללה ירי טילים וחדירת אלפי מחבלים מרצועת עזה לישראל. בעקבות המתקפה הנפשעת הכריזה ממשלת ישראל על מלחמת "חרבות ברזל" (להלן: "המלחמה"), בוצע גיוס מילואים נרחב והחלה מתקפה על ארגון החמאס הפועל מרצועת עזה. במקביל, התפתחה הסלמה ביטחונית משמעותית גם בגבול הצפון אל מול ארגון הטרור חיזבאללה, וכן הסלמה ביטחונית כתוצאה מפעילות החות"ים בתימן וניסיונותיהם החוזרים ונשנים לפגוע בבטיחות נתיבי השיט בים האדום.

בחודשיים הראשונים השפעת המלחמה על המשק הישראלי ועל שוק ההון הייתה ניכרת והתבטאה, בין היתר, בסגירה זמנית ו/או בקיצור שעות העבודה של עסקים רבים, הגבלות על התכנסות במקומות עבודה ואירועים, הגבלות על מערכת החינוך ועוד. צעדים אלה כמו גם גיוס המילואים הנרחב, פינוי מאות אלפי תושבים מאזור עוטף עזה והדרום ומיישובי גבול הצפון, הביאו לצמצום הפעילות במשק ולירידה בפעילות הכלכלית, וכן לתנדטיות רבה בשווקים הפיננסיים ובשער החליפין של השקל אל מול מטבעות זרים, כתוצאה מעליה ברמות הסיכון וחוסר הוודאות.

השפעת המלחמה ניכרת גם על דירוג האשראי של מדינת ישראל. חברת הדירוג מודייס הודיעה בתחילת חודש פברואר 2024 על הורדת דירוג האשראי של מדינת ישראל לרמה A2 (מרמה של A1) ואף הוסיפה להורדת הדירוג "תחזית שלילית". פיץ' העבירה את ישראל לרשימת המעקב השלילית, ואילו S&P העבירה את תחזית דירוג החוב של מדינת ישראל לשלילית.

קיימת אי ודאות רבה לגבי השלכות המלחמה על פעילות המשק הישראלי בכלל ועל הפעילות העסקית ותוצאות הפעילות של החברה בפרט. החברה חשופה מתוקף פעילותה לירידות בשווקים הפיננסיים, להאטה בפעילות העסקית במשק, וכן לסיכונים אחרים הנובעים מהמלחמה, וממשיכה לבחון כל העת את השלכות האירועים על פעילות החברה. בשלב זה לא ניתן לצפות את משך המלחמה ואולם ההערכות הינן שהיא תימשך מספר שבועות נוספים ואולי אף מספר חודשים. לקראת מחצית הרבעון הרביעי של שנת 2023 החל המשק הישראלי להיכנס לשגרה בצל הלחימה. מדובר באירוע מתגלגל ולא ניתן בשלב זה להעריך את היקף ההשפעה המלא של המלחמה על החברה ועל תוצאותיה.

להלן יפורטו ההשפעות המרכזיות של המלחמה על החברה עד סמוך למועד פרסום הדוחות הכספיים:

1. המשכיות עסקית:

החברה נערכה לעבודה במתכונת היברידית ושומרת על המשכיות עסקית בעבודה אשר מאפשרת מענה מלא ללקוחות ולסוכנים וזאת במקביל לתמיכה בצרכי העובדים.

2. נכסים פיננסיים מנוהלים:

נכון לסמוך למועד פרסום הדוחות הכספיים לא חל שינוי מהותי בסך הנכסים המנוהלים על ידי החברה.

3. נזילות, מצב פיננסי ומקורות מימון:

נכון למועד פרסום הדוחות הכספיים, המלחמה לא השפיעה באופן מהותי על נזילות החברה ומקורות המימון העומדים לרשותה והחברה עומדת באמות המידה הפיננסיות.

ביאור 1 - כללי (המשך)

ב. הגדרות

בדוחות כספיים אלה:

- (1) החברה או החברה המנהלת - קרן החיסכון לצבא הקבע - חברה לניהול קופות גמל בע"מ.
- (2) החברה האם - הראל חברה לביטוח בע"מ.
- (3) החברה האם הסופית - הראל השקעות בביטוח ושירותים פיננסיים בע"מ.
- (4) קבוצת הראל או הקבוצה - הראל השקעות בביטוח ושירותים פיננסיים בע"מ והחברות המוחזקות על ידה.
- (5) צד קשור - כהגדרתו בתקן חשבונאות בינלאומי (2009) 24 בדבר צדדים קשורים.
- (6) בעלי עניין - כהגדרתם בפסקה (1) להגדרת "בעל עניין" בתאגיד בסעיף 1 לחוק ניירות ערך, התשכ"ח - 1968.
- (7) תקני דיווח כספי בינלאומיים (להלן - IFRS) - תקנים ופרשנויות שאומצו על ידי הועדה לתקני חשבונאות בינלאומיים (IASB) והם כוללים תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) ותקני חשבונאות בינלאומיים (IAS) לרבות פרשנויות לתקנים אלה שנקבעו על ידי הועדה לפרשנויות של דיווח כספי בינלאומי (IFRIC) או פרשנויות שנקבעו על ידי הועדה המתמדת לפרשנויות (SIC), בהתאמה.
- (8) רשות שוק ההון - רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון במשרד האוצר.
- (9) הממונה - הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון.
- (10) מדד - מדד המחירים לצרכן כפי שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

ביאור 2 - בסיס עריכת הדוחות הכספיים

א. מסגרת הדיווח הכספי

כמפורט בביאור 3.ט, החברה בחרה לדחות את יישום IFRS 9 - מכשירים פיננסיים (להלן: "התקן") וזאת בהתאם להוראות החוזר המאוחד לענייני מדידה שפורסם על ידי הממונה המאפשרות לחברות מנהלות לדחות את יישום התקן עד למועד תחילתו בישראל של יישום תקן דיווח כספי בינלאומי מספר 17 לעניין חוזי ביטוח (להלן: "IFRS 17"). בהתאם ל"מפת דרכים לאימוץ IFRS 17 - חוזי ביטוח - עדכון שלישי" שפורסמה על ידי הממונה בחודש יוני 2023, מועד היישום לראשונה של IFRS 17 על ידי חברות הביטוח בישראל עודכן ויחול החל מתקופות רבעוניות ושנתיות המתחילות ביום 1 בינואר 2025. בהתאם, מועד המעבר יחול ביום 1 בינואר 2024.

בהתאם לכך, עד למועד בו ייושם לראשונה IFRS 17 על ידי חברות הביטוח בישראל כאמור לעיל, תמשיך החברה ליישם את הוראות תקן חשבונאות בינלאומי 39 - "מכשירים פיננסיים: הכרה ומדידה" אשר יושם על ידי החברה עד כה, ואשר אותו החליף IFRS 9. יתר תקני ה-IFRS מיושמים על ידי החברה בהתאם למועדים הקבועים בהם.

לאור זאת, דוחותיה הכספיים של החברה אינם מצייתים באופן מלא לתקני ה-IFRS אלא ערוכים בהתאם להוראות הממונה בהתאם לחוק הפיקוח כמפורט להלן.

הדוחות הכספיים של החברה לימים 31 בדצמבר 2023 ו- 2022 ולכל אחת משלוש השנים בתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023 ערוכים בהתאם להוראות שנקבעו על ידי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון, בהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א - 1981 ובהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) התשס"ה - 2005 (להלן: "הנחיות הממונה").

הדוחות הכספיים אושרו לפרסום על ידי דירקטוריון החברה ביום 27 במרס 2024.

ב. מטבע פעילות ומטבע הצגה

הדוחות הכספיים מוצגים בש"ח, שהינו מטבע הפעילות של החברה, ומעוגלים לאלף הקרוב, למעט אם צוין אחרת. השקל החדש הינו המטבע המייצג את הסביבה הכלכלית העיקרית בה פועלת החברה.

ביאור 2 - בסיס עריכת הדוחות הכספיים (המשך)

ג. בסיס המדידה

הדוחות הכספיים נערכו על בסיס העלות ההיסטורית למעט הנכסים וההתחייבויות הבאים:

- מכשירים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה הנמדדים בשווי הוגן דרך רווח כולל אחר;
- נכסים והתחייבויות מסים נדחים;
- הפרשות;

למידע נוסף בדבר אופן המדידה של נכסים והתחייבויות אלו ראו ביאור 3, בדבר עיקרי המדיניות החשבונאית המהותית.

ד. שימוש באומדנים ושיקול דעת

בעריכת הדוחות הכספיים בהתאם להנחיות הממונה נדרשת הנהלת החברה להשתמש בשיקול דעת, בהערכות, אומדנים והנחות אשר משפיעים על יישום המדיניות החשבונאית ועל סכומים של נכסים והתחייבויות, הכנסות והוצאות. יובהר שהתוצאות בפועל עלולות להיות שונות מאומדנים אלה.

בעת גיבושם של אומדנים חשבונאיים המשמשים בהכנת הדוחות הכספיים של החברה, נדרשה הנהלת החברה להניח הנחות באשר לנסיבות ואירועים הכרוכים באי וודאות משמעותית. בשיקול דעתה בקביעת האומדנים, מתבססת הנהלת החברה על ניסיון העבר, עובדות שונות, גורמים חיזוניים ועל הנחות סבירות בהתאם לנסיבות המתאימות לכל אומדן. האומדנים וההנחות שבבסיסם נסקרים באופן שוטף. שינויים באומדנים חשבונאיים מוכרים בתקופה שבה תוקנו האומדנים ובכל תקופה עתידית מושפעת.

להלן מידע בדבר האומדנים הקריטיים שחושבו על ידי החברה ואשר קיים סיכוי משמעותי שינוי מהותי בהם, בפרט נוכח שינויים רגולטוריים שמתרחשים מעת לעת, עשוי לשנות את ערכם של נכסים והתחייבויות בדוחות הכספיים במהלך השנה הכספית הבאה:

התחייבויות תלויות - כנגד החברה תלויות ועומדות תביעות ובקשות לאישור תובענות כייצוגיות. בהערכות סיכויי התובענות שהוגשו כנגד החברה, הסתמכה החברה על חוות דעת יועציה המשפטיים. הערכות אלה של היועצים המשפטיים מתבססות על מיטב שיפוטם המקצועי, בהתחשב בשלב בו מצויים ההליכים, וכן על הניסיון המשפטי שנצבר בנושאים השונים וזאת מאחר שתוצאות התביעות שתקבענה בבתי המשפט עלולות להיות שונות מההערכות (ראו ביאור 18).

ה. ניהול הון - מטרות, נהלים ותהליכים

מדיניות ההנהלה היא להחזיק בסיס הון איתן במטרה לשמר את יכולת החברה להמשיך את פעילותה כדי שתוכל להגיב תשואה לבעלי מניותיה, עמידה בכל התחייבויותיה לגורמים אחרים, וכן על מנת לתמוך בהתפתחות עסקית עתידית. הדירקטוריון מפקח על קיום הון עצמי מזערי הנדרש על פי הנחיות הממונה (ראו ביאור 9 בדבר הון עצמי ודרישות הון), הנדרש לפעילותה השוטפת של החברה, לרבות רווחיות החברה. לצורך כך, קבע הדירקטוריון כללים לאופן השקעת הנכסים הנזילים של ההון העצמי של החברה ומפקח על פעילותה השוטפת של ההנהלה.

ו. תיקון ל-1 IAS, הצגת דוחות כספיים: "גילוי למדיניות החשבונאית" (להלן - התיקון)

בהתאם לתיקון, חברות נדרשות לתת גילוי למדיניות החשבונאית המהותית שלהן חלף הדרישה להצגת המדיניות החשבונאית המשמעותית שלהן. בהתאם לתיקון, מידע על המדיניות החשבונאית הינו מהותי אם, כאשר הוא נלקח בחשבון עם מידע אחר הניתן בדוחות הכספיים, ניתן לצפות באופן סביר כי הוא ישפיע על החלטות שמשמשי הדוחות הכספיים מקבלים בהתבסס על אותם דוחות. התיקון מבהיר שמידע על המדיניות החשבונאית עשוי להיות מהותי אם בלעדיו, תימנע ממשמשי הדוחות הכספיים האפשרות להבין מידע מהותי אחר בדוחות הכספיים. בנוסף, התיקון מבהיר כי אין צורך בגילוי מידע על מדיניות חשבונאית שאינה מהותית.

התיקון יושם לראשונה בדוחות הכספיים השנתיים לשנת 2023. בעקבות התיקון האמור נערכו שינויים מסוימים במסגרת ביאור עיקרי המדיניות החשבונאית המהותית בדוחות כספיים אלה, תוך מתן דגש למדיניות חשבונאית שהינה מהותית בנושאים השונים.

ביאור 3 - עיקרי המדיניות החשבונאית המהותית

עיקרי המדיניות החשבונאית המהותית המפורטים להלן יושמו בעקביות לכל התקופות המוצגות בדוחות כספיים אלה.

א. דוחות כספיים מאוחדים

הדוחות הכספיים של קרן ההשתלמות שבניהול החברה, המהווה זרוע (לא מאוגדת) של החברה לא אוחדו מכיוון שלחברה אין חלק בנכסיה ובהתחייבויותיה.

ב. עסקאות במטבע חוץ

עסקאות במטבע חוץ מתורגמות למטבעות הפעילות של החברה לפי שער החליפין שבתוקף בתאריכי העסקאות.

ג. מכשירים פיננסיים

(1) נכסים פיננסיים שאינם נגזרים

הכרה לראשונה בנכסים פיננסיים

החברה מכירה לראשונה בחיוביים במועד היווצרותם. יתר הנכסים הפיננסיים הנרכשים בדרך הרגילה (regular way purchase), מוכרים לראשונה במועד קשירת העסקה (trade date) בו החברה הופכת לצד לתנאים החוזיים של המכשיר, משמע, המועד בו התחייבה החברה לקנות או למכור את הנכס. **נכסים פיננסיים שאינם נגזרים כוללים השקעות במכשירי חוב, חייבים אחרים ומזומנים ושווי מזומנים.**

גריעת נכסים פיננסיים

נכסים פיננסיים נגרעים כאשר הזכויות החוזיות של החברה לתזרימי המזומנים הנובעים מהנכס הפיננסי פוקעות, או כאשר החברה מעבירה את הזכויות לקבל את תזרימי המזומנים הנובעים מהנכס הפיננסי בעסקה בה כל הסיכונים וההטבות מהבעלות על הנכס הפיננסי עוברים למעשה.

לעניין קיזוז נכסים פיננסיים והתחייבויות פיננסיות ראו סעיף 3 להלן.

החברה מסווגת נכסים פיננסיים בקבוצות כלהלן:

הלוואות וחייבים

הלוואות וחייבים הינם נכסים פיננסיים שאינם נגזרים בעלי תשלומים קבועים או הניתנים לקביעה שאינם נסחרים בשוק פעיל. נכסים אלו מוכרים לראשונה בשווי הוגן בתוספת עלויות עסקה הניתנות לייחוס. לאחר ההכרה לראשונה, נמדדים בעלות מופחתת בהתאם לשיטת הריבית האפקטיבית, בניכוי הפסדים לירידת ערך.

מזומנים ושווי מזומנים

מזומנים ושווי מזומנים כוללים יתרות מזומנים הניתנים לשימוש מיידי ופיקדונות לפי דרישה. שווי מזומנים כוללים השקעות לזמן קצר אשר משך הזמן ממועד ההפקדה המקורי ועד למועד הפדיון הינו עד 3 חודשים, ברמת נזילות גבוהה אשר ניתנות להמרה בנקל לסכומים ידועים של מזומנים ואשר חשופות לסיכון בלתי משמעותי של שינויים בשווי.

נכסים פיננסיים זמינים למכירה

נכסים פיננסיים זמינים למכירה הינם נכסים פיננסיים שאינם נגזרים אשר יועדו כנכסים פיננסיים זמינים למכירה או אשר לא סווגו לאף אחת מהקטגוריות האחרות. **השקעות החברה במכשירי חוב סחירים, מסווגות כנכסים פיננסיים זמינים למכירה.** במועד ההכרה לראשונה נכסים פיננסיים זמינים למכירה מוכרים בשווי הוגן בתוספת כל עלויות העסקה הניתנות לייחוס. בתקופות עוקבות נמדדות השקעות אלה בשווי הוגן, כאשר השינויים בהן, פרט להפסדים מירידת ערך, לרווחים או הפסדים משינויים בשער החליפין ולצבירת הריבית האפקטיבית של מכשירי חוב המסווגים כזמינים למכירה, נזקפים ישירות לרווח כולל אחר ומוצגים בקרן הון בגין נכסים פיננסיים זמינים למכירה. כאשר ההשקעה נגרעת, הרווחים או הפסדים שנצברו בקרן הון בגין נכסים פיננסיים זמינים למכירה מועברים לרווח והפסד.

בדבר אופן ההכרה בהפסדים מירידת ערך ברווח והפסד בגין קטגוריית נכסים זו, ראו סעיף ג' להלן.

(2) התחייבויות פיננסיות שאינן נגזרים

התחייבויות פיננסיות שאינן נגזרים כוללות זכאים אחרים. התחייבויות פיננסיות מוכרות לראשונה במועד קשירת העסקה (Trade date) בו החברה הופכת לצד לתנאים החוזיים של המכשיר. התחייבויות פיננסיות מוכרות לראשונה בשווי הוגן בתוספת כל עלויות העסקה הניתנות לייחוס. התחייבויות פיננסיות נגרעות כאשר מחויבות החברה, כמפורט בהסכם, פוקעת, או כאשר היא סולקה או בוטלה.

ביאור 3 - עיקרי המדיניות החשבונאית המהותית (המשך)

ג. מכשירים פיננסיים (המשך)

3) קיזוז מכשירים פיננסיים

נכס פיננסי והתחייבות פיננסית מקוזזים והסכומים מוצגים בנטו בדוח על המצב הכספי כאשר לחברה קיימת באופן מיידי (Currently) זכות משפטית ניתנת לאכיפה לקיזוז את הסכומים שהוכרו וכן כוונה לסלק את הנכס וההתחייבות על בסיס נטו או לממש את הנכס ולסלק את ההתחייבות בו-זמנית.

ד. ירידת ערך

ירידת ערך של נכס פיננסי שאינו מוצג בשווי הוגן דרך רווח והפסד נבחנת כאשר קיימת ראייה אובייקטיבית לכך שאירוע הפסד התרחש לאחר מועד ההכרה לראשונה בנכס אשר השפיע באופן שלילי על אומדן תזרימי המזומנים העתידיים של הנכס הניתן לאמידה מהימנה.

ראייה אובייקטיבית לכך שחלה ירידת ערך של נכסים פיננסיים עשויה לכלול הפרת חוזה על ידי חייב, ארגון מחדש של סכום המגיע לחברה בתנאים אשר החברה לא הייתה שוקלת במקרים אחרים, קיום סממנים לכך שחייב או מנפיק חוב יפשוט רגל, שינויים שליליים בסטאטוס התשלומים של לוויים, היעלמות שוק פעיל עבור נייר ערך או שינויים בסביבה הכלכלית שמעידים על חדלות פירעון של מנפיקי חוב ומידע נצפה שמצביע על כך שקיימת ירידה הניתנת למדידה בתזרים מזומנים צפוי מקבוצה של נכסים פיננסיים.

טיפול בהפסדים מירידת ערך של נכסים פיננסיים

הפסד מירידת ערך של נכס פיננסי, הנמדד לפי עלות מופחתת, מחושב כהפרש בין ערך הנכס בספרים לבין הערך הנוכחי של אומדן תזרימי המזומנים העתידיים, מהוון בשיעור הריבית האפקטיבית המקורית. הפסדים מירידת ערך בגין נכסים פיננסיים זמינים למכירה מוכרים על ידי העברת ההפסד המצטבר שנוקף לקרן הון בגין נכסים זמינים למכירה, לרווח והפסד. ההפסד המצטבר אשר נגרע מהרווח הכלול האחר והוכר ברווח והפסד הינו ההפרש בין עלות הרכישה בניכוי החזרי קרן והפחתות, לבין השווי ההוגן הנוכחי בניכוי ירידות ערך אשר הוכרו בעבר דרך רווח והפסד. שינויים בהפרשה לירידת ערך כתוצאה מיישום שיטת הריבית האפקטיבית מוצגים כמרכיב של רווחים מהשקעות נטו והכנסות מימון.

ביטול הפסד מירידת ערך

הפסד מירידת ערך מבוטל כאשר ניתן ליחסו באופן אובייקטיבי לאירוע שהתרחש לאחר ההכרה בהפסד מירידת הערך. ביטול הפסד מירידת ערך בגין נכסים פיננסיים הנמדדים לפי עלות מופחתת ובגין נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה שהינם מכשירי חוב, נוקף לרווח והפסד. בנוסף, בגין נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה שהינם מכשירי חוב, במידה ולא קיימת עוד ראייה אובייקטיבית לירידת ערך, ההפסד מירידת ערך מבוטל במלואו ונוקף לרווח והפסד וההפרש המצטבר הנוכחי (ההפרש שבין השווי ההוגן והעלות) מוכר בהון ברווח כולל אחר.

ה. תביעות משפטיות

הפרשה בגין תביעות מוכרת כאשר לחברה קיימת מחויבות משפטית בהווה או מחויבות משתמעת כתוצאה מאירוע שהתרחש בעבר, יותר סביר מאשר לא (more likely than not) כי החברה תידרש למשאביה הכלכליים לסילוק המחויבות וניתן לאמוד אותה באופן מהימן. כאשר השפעת ערך הזמן מהותית, נמדדת ההפרשה בהתאם לערכה הנוכחי.

ו. הכרה בהכנסות

הכנסות מוכרות בדוח רווח והפסד כאשר הן ניתנות למדידה באופן מהימן, צפוי שההטבות הכלכליות הקשורות לעסקה יזרמו לחברה וכן העלויות שהתהוו או שיתהוו בגין העסקה ניתנות למדידה באופן מהימן.

להלן הקריטריונים הספציפיים בדבר הכרה בהכנסה, הנדרשים להתקיים על מנת להכיר בהכנסה:

הכנסות מדמי ניהול קופת גמל

הכנסות דמי ניהול מקופות גמל מחושבות בשיעור מערך נכסיהן של הקופות לתום כל חודש, ומוכרות כהכנסה על בסיס צבירה, וזאת מאחר שלחברה יש זכות לתמורה מהלקוח בסכום שמקביל במישרין לערך ללקוח של ביצועי החברה שהושלמו עד לאותו מועד.

רווחים (הפסדים) מהשקעות נטו והכנסות מימון

רווחים (הפסדים) מהשקעות, נטו והכנסות מימון כוללים הכנסות ריבית בגין סכומים שהושקעו (לרבות נכסים פיננסיים זמינים למכירה), הכנסות מדיבידנדים, רווחים (הפסדים) ממכירת נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה, שינויים בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים המוצגים בשווי הוגן דרך רווח והפסד. הכנסות ריבית מוכרות עם צבירתן, באמצעות שיטת הריבית האפקטיבית. הכנסות מדיבידנדים מוכרות במועד בו מוקנית לחברה הזכות לקבלת תשלום. אם מתקבל הדיבידנד בגין מניות סחירות, מכירה החברה בהכנסות מדיבידנד ביום האקס.

ביאור 3 - עיקרי המדיניות החשבונאית המהותית (המשך)

ז. הוצאות מימון

הוצאות מימון כוללות רווחים והפסדים מהפרשי הצמדה וריבית מס הכנסה. בדוחות על תזרימי מזומנים, ריבית שהתקבלה ושולמה ודיבידנדים שהתקבלו מוצגים במסגרת תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת. דיבידנדים ששולמו מוצגים במסגרת תזרימי מזומנים מפעילות מימון.

ח. הוצאת מסים על ההכנסה

הוצאת מסים על ההכנסה כוללת מסים שוטפים ונדחים. תוצאות המס בגין מסים שוטפים או נדחים נזקפות לדוח רווח והפסד, למעט אם הן מתייחסות לפריטים הנזקפים ישירות להון. במקרים אלה השפעת המס אף היא נזקפת לסעיף המתייחס בהון.

מסים שוטפים

המס השוטף הינו סכום המס הצפוי להשתלם (או להתקבל) על ההכנסה החייבת במס לשנה, כשהוא מחושב לפי שיעורי המס החלים לפי החוקים שנחקקו או נחקקו למעשה למועד הדיווח, והכולל שינויים בתשלומי המס המתייחסים לשנים קודמות.

מסים נדחים

ההכרה במסים נדחים הינה בהתייחס להפרשים זמניים בין הערך בספרים של נכסים והתחייבויות לצורך דיווח כספי לבין ערכם לצרכי מסים. המדידה של מסים נדחים משקפת את השלכות המס שינבעו מהאופן בו החברה צופה, בתום תקופת הדיווח, להשיב או לסלק את הערך בספרים של נכסים והתחייבויות. המסים הנדחים נמדדים לפי שיעורי המס הצפויים לחול על הפרשים הזמניים במועד בו ימומשו, בהתבסס על חוקים שנחקקו או שנחקקו למעשה למועד הדיווח. נכס מס נדחה מוכר בספרים בגין הפסדים מועברים, הטבות מס והפרשים זמניים הניתנים לניכוי כאשר צפוי שבעתיד תהיה הכנסה חייבת, שכנגדה ניתן יהיה לנצל אותם. נכסי המסים הנדחים נבדקים בכל מועד דיווח, ובמידה ולא צפוי כי הטבות המס המתייחסות יתממשו, הם מופחתים.

ט. תקנים חדשים ופרשנויות שטרם אומצו

תקן דיווח כספי בינלאומי (IFRS 9 (2014), מכשירים פיננסיים (להלן - התקן)

התקן מחליף את ההוראות הקיימות ב-IAS 39 מכשירים פיננסיים: הכרה ומדידה (להלן: "IAS 39"). אותו מיישמת החברה במסגרת דוחות כספיים אלה. התקן כולל הוראות מעודכנות לסיווג ומדידה של מכשירים פיננסיים והוא חל על כל הנכסים הפיננסיים שבתחולת IAS 39. התקן קובע כי בעת ההכרה לראשונה כל הנכסים הפיננסיים ימדדו בשווי הוגן. לגבי השקעות במכשירי חוב קובע התקן כי אופן הסיווג שלהם ייעשה על בסיס הקריטריונים של המודל העסקי של החברה לניהול הנכסים הפיננסיים ושל מאפיינים תזרימי המזומנים החוזי של הנכס הפיננסי. קבוצות המדידה ואופן המדידה של השקעות במכשירי חוב בתקופות עוקבות הן:

- עלות מופחתת - רק אם מתקיימים שני התנאים המצטברים הבאים: (א) הנכס מוחזק במסגרת מודל עסקי שמטרתו להחזיק בנכסים על מנת לגבות את תזרימי המזומנים החוזיים הנובעים מהם; וכן (ב) התנאים החוזיים של מכשיר החוב מספקים זכאות במועדים מוגדרים לתזרימי מזומנים שהם רק תשלומי קרן וריבית בגין סכום הקרן שטרם נפרעה.
- שווי הוגן דרך רווח כולל אחר - רק אם מתקיימים שני התנאים המצטברים הבאים: (א) הנכס מוחזק במסגרת מודל עסקי שמטרתו מושגת הן על ידי גביית תזרימי מזומנים חוזיים והן על ידי מכירת נכסים פיננסיים; וכן (ב) התנאים החוזיים של מכשיר החוב מספקים זכאות במועדים מוגדרים לתזרימי מזומנים שהם רק תשלומי קרן וריבית בגין סכום הקרן שטרם נפרעה.
- שווי הוגן דרך רווח או הפסד - קבוצת שיר (כאשר לא ניתן לסווג לשתי הקטגוריות האחרות) וכן ניתן לייעד לקטגוריה זו השקעות במכשירי חוב אם הייעוד מבטל או מקטין משמעותית חוסר הקבלה חשבונאית (accounting mismatch).

ביאור 3 - עיקרי המדיניות החשבונאית המהותית (המשך)

ט. תקנים חדשים ופרשנויות שטרם אומצו (המשך)

תקן דיווח כספי בינלאומי (IFRS 9 (2014), מכשירים פיננסיים (להלן - התקן) (המשך)

נכסים פיננסיים שהינם מכשירים הוניים יימדדו בתקופות עוקבות בשווי הוגן, וההפרשים ייזקפו לרווח והפסד או לרווח (הפסד) כולל אחר, על פי בחירת החברה לגבי כל מכשיר ומכשיר. אם מדובר במכשירים הוניים המוחזקים למטרות מסחר, חובה למדוד אותם בשווי הוגן דרך רווח או הפסד. כמו כן, התקן כולל מודל חדש להכרה בהפסדי אשראי צפויים (expected credit loss) עבור נכסי החוב הפיננסיים שאינם נמדדים בשווי הוגן דרך רווח או הפסד. לתקן צפויה להיות השפעה מהותית והוא מחייב, בין היתר, היערכות בתחום מערכות מידע ואגף הכספים. התקן חל לתקופות שנתיות המתחילות ביום 1 בינואר 2018. יחד עם זאת, החברה בחרה לדחות את יישום התקן וזאת בהתאם להוראות החוזר המאוחד לענייני מדידה שפורסם על ידי הממונה המאפשרות לחברות מנהלות לדחות את יישום התקן עד למועד תחילתו בישראל של תקן דיווח כספי בינלאומי מספר 17 לעניין חוזי ביטוח (להלן: IFRS 17). בהתאם ל-IFRS 17, מועד היישום לראשונה שלו הינו 1 בינואר 2023. אולם בהתאם ל"מפת דרכים לאימוץ IFRS 17 - חוזי ביטוח - עדכון שלישי" שפרסם הממונה בחודש יוני 2023, מועד היישום לראשונה של IFRS 17 על ידי חברות הביטוח בישראל יידחה ויחול החל מהתקופות הרבעוניות והשנתיות המתחילות ביום 1 בינואר 2025. החברה ממשיכה לבחון את ההשלכות של אימוץ התקן על דוחותיה הכספיים ונערכת ליישמו בלוח הזמנים האמור.

ביאור 4 - קביעת שווי הוגן

לצורך עריכת הדוחות הכספיים, נדרשת החברה לקבוע את השווי ההוגן של נכסים מסוימים. מידע נוסף אודות ההנחות ששימשו בקביעת שווי הוגן נכלל בביאור 7, בדבר פרוט השקעות פיננסיות.

ביאור 5 - מגזרי פעילות

לחברה מגזר פעילות אחד שהינו מגזר פעילות הגמל. בהתאם לכך המידע על מגזרי פעילות זהה למידע המוצג בדוחותיה הכספיים הראשיים של החברה. המדיניות החשבונאית של מגזר הפעילות האמור זהה לזו המוצגת בביאור 3, בדבר עיקרי המדיניות החשבונאית המהותית.

ביאור 6 - חייבים ויתרות חובה

ליום 31 בדצמבר		
2022	2023	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
10	9	ריבית לקבל
39	77	קופות גמל
1	3	חייבים - כספים במעבר
50	89	סה"כ חייבים ויתרות חובה

ראה פירוט הנכסים וההתחייבויות בחלוקה לבסיסי הצמדה במסגרת ביאור 17, בדבר ניהול סיכונים.

ביאור 7 - פירוט השקעות פיננסיות

א. נכסי חוב סחירים

הרכב:

ליום 31 בדצמבר	
2022	2023
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
9,829	7,848
3,984	4,008
13,813	11,856

אגרות חוב ממשלתיות

זמינות למכירה

נכסי חוב אחרים:

זמינים למכירה

סך הכל נכסי חוב סחירים

ב. פרטים בדבר ריבית והצמדה בגין נכסי חוב

ריבית אפקטיבית	
ליום 31 בדצמבר	
2022	2023
אחוזים	אחוזים
1.56	1.92
3.84	3.99

נכסי חוב סחירים

צמוד למדד המחירים לצרכן

שקלי

ג. שווי הוגן של נכסים פיננסיים בחלוקה לרמות

הרמות השונות לשווי הוגן הוגדרו באופן הבא:

- רמה 1 - מחירים מצוטטים (לא מתואמים) בשוק פעיל למכשירים זהים.
- רמה 2 - נתונים נצפים, ישירים או בלתי ישירים, שאינם כלולים ברמה 1 לעיל.
- רמה 3 - נתונים שאינם מבוססים על נתוני שוק נצפים.

היתרה בדוחות הכספיים של הפריטים המהווים מכשירים פיננסיים הנכללים במסגרת סעיפי: מזומנים ושווי מזומנים, חייבים ויתרות חובה וזכאים ויתרות זכות תואמת או קרובה לשווי ההוגן שלהם.

מדידות השווי ההוגן של הנכסים הפיננסיים הנמדדים בשווי הוגן בדוחות הכספיים של החברה הנין ברמה 1.

ביאור 8 - מזומנים ושווי מזומנים

ליום 31 בדצמבר	
2022	2023
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
1,189	3,504

מזומנים למשיכה מיידית

המזומנים בתאגידים הבנקאיים לימים 31 בדצמבר 2023 ו-2022 נושאים ריבית שוטפת המבוססת על שיעורי ריבית בגין הפקדות בנקאיות יומיות בשיעור שנתי של 4.34% ו-2.98%, בהתאמה.

באשר לתנאי ההצמדה של המזומנים, ראה ביאור 17, בדבר ניהול סיכונים.

ביאור 9 - הון עצמי ודרישות הון

א. הרכב הון מניות

31 בדצמבר 2023 ו-2022	
מונפק ונפרע	רשום
ש"ח	ש"ח
44,283	600,000

1 ש"ח ע.ג. כ"א

ב. התנועה בהון המניות

במהלך השנים 2023, 2022 ו-2021, לא חל שינוי בהון המניות של החברה.

ג. זכויות הנלוות למניות

זכויות הצבעה באסיפה הכללית, זכות לדיבידנד, זכויות בפירוק החברה וזכות למינוי הדירקטורים בחברה.

ד. קרנות הון

קרן הון בגין נכסים פיננסיים זמינים למכירה

קרן ההון בגין נכסים פיננסיים זמינים למכירה כוללת את השינוי הנצבר נטו בשווי ההון של נכסים פיננסיים זמינים למכירה, עד למועד גריעת ההשקעה או ירידת ערך קבועה של ההשקעה.

ה. ניהול ודרישות הון

להלן נתונים בדבר ההון הנדרש והקיים של החברה בהתאם לתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (הון עצמי מזערי הנדרש מחברה מנהלת של קופת גמל או קרן פנסיה) התשע"ב-2012 (להלן- תקנות ההון) והנחיות הממונה.

ליום 31 בדצמבר	
2022	2023
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
10,000	10,000
14,039	14,878
4,039	4,878

הסכום הנדרש למועד הדיווח על פי תקנות ההון
הון עצמי קיים
עודף

נכון למועד הדוח, החברה עומדת בהוראות התקנות כאמור, לרבות עמידה בכללי השקעת הון.

ביאור 10 - מסים על הכנסה

א. שיעורי המס החלים על הכנסות החברה

החברה הינה "מוסד כספי" כהגדרתו בחוק מס ערך מוסף, התשל"ו-1975. המס החל על הכנסות של מוסדות כספיים מורכב ממס חברות, כהגדרתו בפקודת מס הכנסה וממס רווח כהגדרתו בחוק מס ערך מוסף.

שיעורי המס הסטטוטוריים החלים על מוסדות כספיים ובכללם החברה בכל תקופות הדיווח הינם כדלקמן: מס חברות בשיעור 23%, מס רווח בשיעור 17% דהיינו מס בשיעור משוקלל של 34.19%.

המסים השוטפים לתקופה המדווחת מחושבים בהתאם לשיעורי המס כאמור.

ב. שומות מס

שומות מס עצמאיות אשר הוגשו על ידי החברה עד לשנת 2019 נחשבות כסופיות.

ביאור 10 - מסים על הכנסה (המשך)

ג. מסים על הכנסה הכלולים בדוחות רווח והפסד

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2021	2022	2023
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
311	245	221
-	-	27
311	245	248
10	162	1
-	-	(27)
10	162	(26)
321	407	222

הוצאות מסים שוטפים

בגין השנה השוטפת
התאמות בגין שנים קודמות, נטו

הוצאות (הכנסות) מסים נדחים

יצירה והיפוך של הפרשים זמניים
התאמות בגין שנים קודמות
ראו גם סעיף ד' להלן

ד. מסים נדחים

הרכב:

סה"כ	הפסד הון	מכשירים
אלפי ש"ח	מועבר	פיננסיים
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
(56)	-	(56)
(162)	-	(162)
457	-	457
239	-	239
26	27	(1)
(73)	-	(73)
192	27	165

יתרת התחייבות מס נדחה ליום 1 בינואר 2022

שינויים אשר נזקפו לרווח והפסד
שינויים אשר נזקפו לרווח כולל אחר

יתרת נכס מס נדחה ליום 31 בדצמבר 2022

שינויים אשר נזקפו לרווח והפסד
שינויים אשר נזקפו לרווח כולל אחר

יתרת התחייבות מס נדחה ליום 31 בדצמבר 2023

ה. מס תיאורטי

להלן מובאת התאמה בין סכום המס, שהיה חל אילו כל ההכנסות וההוצאות, הרווחים וההפסדים בדוח רווח והפסד היו מתחייבים במס לפי שיעור המס הסטטוטורי, לבין סכום מסים על הכנסה שנוקף בדוח רווח והפסד:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2021	2022	2023
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
1,105	1,163	922
34.19%	34.19%	34.19%
378	398	315
(57)	9	(93)
321	407	222
29.05%	35.00%	24.08%

רווח לפני מסים על ההכנסה

שיעור המס הסטטוטורי הכולל החל על מוסדות כספיים
(ראה סעיף א' לעיל)

מס מחושב לפי שיעור המס הסטטוטורי

עלייה (ירידה) במסים על ההכנסה הנובעת מהגורמים
הבאים:

הפרשים קבועים שאינם מוכרים למס

מסים על ההכנסה

שיעור מס אפקטיבי ממוצע

ביאור 11 - זכאים ויתרות זכות

ליום 31 בדצמבר		
2022	2023	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
96	153	הוצאות לשלם
1,351	829	צדדים קשורים (*)
1,447	982	סך הכל זכאים ויתרות זכות

(*) יתרות שוטפות שאינן צמודות למדד ואינן נושאות ריבית.

ראה פירוט הנכסים וההתחייבויות בחלוקה לבסיסי הצמדה במסגרת ביאור 17, בדבר ניהול סיכונים.

ביאור 12 - הכנסות דמי ניהול מקופת גמל

א. שיעור דמי הניהול

בהתאם לתקנון הקופה החברה המנהלת רשאית לגבות דמי ניהול בשיעור של עד 2% מהנכסים.

ב. הכנסות דמי ניהול מקופת גמל:

שיעור ממוצע של דמי ניהול			דמי ניהול			
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2021	2022	2023	2021	2022	2023	
אחוזים	אחוזים	אחוזים	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
0.29	0.29	0.21	15,215	14,327	10,122	דמי ניהול מצבירה
0.27	0.27	0.19	722	525	390	קרן החיסכון לצבא הקבע - מסלול כללי
0.28	0.27	0.20	1,516	1,904	1,406	מסלול אג"ח ללא מניות
-	0.16	0.19	-	55	564	מסלול מניות
-	-	0.19	-	-	3	מסלול מחקה מדד S&P
			17,453	16,811	12,485	מסלול קיימות

ביאור 13 - נתונים אודות קופת הגמל שבניהול החברה

א. היקף נכסים מנוהלים, תקבולים ותשלומים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023		ליום 31 בדצמבר 2023
תשלומים	תקבולים	סך נכסים מנוהלים
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
373,974	412,667	4,803,032
33,347	12,752	202,180
47,539	92,132	762,616
10,897	33,887	531,551
200	225	2,729
465,957	551,663	6,302,108

קרן החיסכון לצבא הקבע -
מסלול כללי
מסלול אג"ח ללא מניות
מסלול מניות
מסלול מחקה מדד S&P
מסלול קיימות
סך הכל

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022		ליום 31 בדצמבר 2022
תשלומים	תקבולים	סך נכסים מנוהלים
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
324,674	427,012	4,747,043
29,437	14,694	218,994
28,689	85,574	695,252
436	2,438	61,238
383,236	529,718	5,722,527

קרן החיסכון לצבא הקבע -
מסלול כללי
מסלול אג"ח ללא מניות
מסלול מניות
מסלול מחקה מדד S&P
סך הכל

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021		ליום 31 בדצמבר 2021
תשלומים	תקבולים	סך נכסים מנוהלים
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
224,672	463,505	5,400,085
22,676	18,851	231,878
16,177	60,561	700,619
263,525	542,917	6,332,582

קרן החיסכון לצבא הקבע -
מסלול כללי
מסלול אג"ח ללא מניות
מסלול מניות
סך הכל

ב. העברות כספיים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2021	2022	2023
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
21,046	68,590	173,380
45	15	13
-	18	3
546,175	273,168	216,132
546,220	273,201	216,148
(525,174)	(204,611)	(42,768)

העברות לחברה מגופים אחרים
העברות מקופות גמל

העברות מהחברה לגופים אחרים
העברות לחברות ביטוח
העברות לקרנות פנסיה
העברות לקופות גמל
סך כל העברות מהחברה

העברות, נטו

ביאור 14 - רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2021	2022	2023
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
118	(45)	(111)
193	452	509
-	-	11
311	407	409

רווחים (הפסדים) מהשקעות פיננסיות, למעט ריבית, הפרשי הצמדה, הפרשי שער ודיבידנד בגין :
נכסים זמינים למכירה (*)

הכנסות ריבית והפרשי הצמדה מנכסים פיננסיים שאינם בשווי הוגן דרך רווח והפסד

הכנסות ריבית והצמדה אחרות

סך הכל רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון

(*) רווחים (הפסדים) מהשקעות, נטו בגין נכסים זמינים למכירה :

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2021	2022	2023
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
118	(45)	(111)

רווחים (הפסדים), נטו מניירות ערך שמומשו

ביאור 15 - הנהלה וכלליות

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2021	2022	2023
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
174	132	331
613	590	438
15,441	14,702	10,262
225	246	265
183	221	239
23	164	437
16,659	16,055	11,972

אחזקת משרדים ותקשורת

דמי ניהול לחברה האם הסופית - ראה ביאור 16

דמי ניהול לחברה בשליטה משותפת - ראה ביאור 16

ייעוץ משפטי ומקצועי

שכר דירקטורים

אחרות

סה"כ הוצאות הנהלה וכלליות

ביאור 16 - יתרות ועסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים

א. יתרות עם בעלי עניין וצדדים קשורים

הרכב:

חברה תחת אותה שליטה	חברות בעלות שליטה	בדבר תנאים ראה ביאור
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח

ליום 31 בדצמבר, 2023

זכאים ויתרות זכות

642 187 118

ליום 31 בדצמבר, 2022

זכאים ויתרות זכות

1,154 197 118

יתרת נכסי חוב וחובות שוטפים הגבוהה ביותר במשך השנה של בעלי עניין עמדה על 808 אלפי ש"ח.

ביאור 16 - יתרות ועסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים (המשך)

ב. עסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים

בעל עניין וצדדים קשורים אחרים	חברה תחת אותה שליטה	בעל שליטה (החברה האם הסופית)	בדבר תנאים ראה ביאור
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
-	10,262	438	ב18 לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2023 הוצאות דמי ניהול לצדדים קשורים
239	-	-	הוצאות הנהלה וכלליות - שכר דירקטורים
-	14,702	590	ב18 לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2022 הוצאות דמי ניהול לצדדים קשורים
221	-	-	הוצאות הנהלה וכלליות - שכר דירקטורים
-	15,441	613	ב18 לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2021 הוצאות דמי ניהול לצדדים קשורים
183	-	-	הוצאות הנהלה וכלליות - שכר דירקטורים

ביאור 17 - ניהול סיכונים

א. כללי

החברה וקרן ההשתלמות אשר בניהולה פועלות בתחומים שונים של שוקי ההון בארץ ובעולם. פעילויות אלה חושפות, בין היתר את החברה לסיכונים פיננסיים שונים, כגון סיכוני שוק (סיכון מניות, סיכון מטבע חוץ, סיכון מדד מחירים לצרכן, סיכון ריבית, וסיכון מרווח אשראי), סיכון אשראי וסיכון נזילות. לסיכונים אלה נלווים סיכונים תפעוליים, סיכונים משפטיים, סיכוני מוניטין וסיכונים עסקיים.

שינויים בגורמי סיכון שוק עלולים לגרום להפסדים, באופן ישיר עקב ירידת שווי ההשקעות העצמיות של החברה, ובאופן עקיף לאור מנגנון גביית דמי הניהול. ירידות בשוק ההון גורמות לתשואות נמוכות עבור עמיתי הקרנות ועשויות להביא לעליה במספר הפדיונות והעזיבות.

ביאור זה כולל בין היתר תיאור תמציתי של מדיניות ניהול הסיכונים, תהליכי העבודה לזיהוי הסיכונים, למדידתם ולניהולם והבקורות הקיימות בקשר לסיכונים אליהם חשופה החברה.

המתואר בביאור זה מתייחס למכלול פעולותיה של החברה ובעיקר לניהול כספי העמיתים בקרן המנוהלת על ידה. ההשפעות והחשיפות הפיננסיות המתוארות להלן הינן אלו הישירות הנגזרות מתמהיל הנכסים וההתחייבויות של החברה בלבד.

ביאור 17 - ניהול סיכונים (המשך)

ב. תיאור הליכי ושיטות ניהול הסיכונים

מדיניות החברה בתחום ניהול הסיכונים מבטיחה קיומם של תהליכים לזיהוי, הערכה, מדידה, ניהול וניטור של הסיכונים באופן יזום ומתוכנן מבעוד מועד על מנת להבטיח חשיפה מבוקרת לסיכונים אלה, תוך עמידה בדרישות הרגולטוריות ושמירה על יעדיה העסקיים של החברה, על המוניטין שלה ועל איתנותה הפיננסית.

מדיניות ניהול הסיכונים בחברה מושתתת על:

- ממשל תאגידי הבנוי על שלושה קווי הגנה המנהלים תקשורת טובה: הנהלות התחומים העסקיים, גורמי ניהול סיכונים וביקורת פנימית.
- הגדרה ברורה של חלוקת אחריות והאצלת סמכויות בנוגע לפעולות הכרוכות בנטילת סיכונים על הגורמים העסקיים בחברה.
- קביעת מגבלות ותקרות חשיפה לסיכונים.
- יישום מסגרת ניהול סיכונים הכוללת פעולות לזיהוי, מדידה, הערכה וניטור סיכונים ומוקדי סיכון חדשים.
- קיום סביבת בקרה פנימית נאותה שתעגון בנהלים ברורים והסדרת אמצעי פיקוח ובקרה על הסיכונים, המאפשרים פיזור, קיזוז ו/או העברת הסיכונים לגורם אחר והגבלתם לרמה שנקבעה מראש.
- פעולות גילוי ודיווח בנוגע לפרופיל הסיכונים לגורמים הרלוונטיים.

ניהול הסיכונים נעשה הן בראייה קבוצתית והן ברמת החברה הבודדת ומנוהל על ידי מנהלת הסיכונים הראשית של הקבוצה. מנהלת הסיכונים פועלת באופן עצמאי מהיחידות העסקיות, תוך ראייה אובייקטיבית של הסיכונים, ועובדת בשיתוף עם יחידות תומכות אחרות.

אגף ניהול סיכונים כפוף למנהלת הסיכונים הראשית ומסייע בידה ביישום תפקידיה, הכוללים בין היתר, תהליכי עבודה לזיהוי, הערכה, מדידה ודיווח של סיכונים ומתן סיוע מקצועי בפיתוח מתודולוגיות, כלים ושיטות עבודה לניהול הסיכונים השונים להם חשופה החברה.

דירקטוריון החברה מפקח על פעולות עסקיות המערבות נטילת סיכונים וכן על תהליכי ניהול הסיכונים באמצעות הגדרת מדיניות ואסטרטגיות בתחום ניהול הסיכונים, כולל, בין היתר, נהלים בעניין ניהול סיכונים ומגבלות חשיפה לסיכונים, וכן אופן הציות לנהלים ולגבולות החשיפה שנקבעו.

בהתאם לדרישת חוזר גופים מוסדיים 2018-9-31 בנושא דירקטוריון גוף מוסדי - סימן י"א, מונתה ועדת דירקטוריון לניהול סיכונים, המהווה כלי של הדירקטוריון, המאפשר לייעל את עבודתו באמצעות דיונים מקדימים ומעמיקים בנושאים הקשורים לניהול סיכונים במסגרת מצומצמת יותר של דירקטורים בעלי מומחיות לנושא. במסגרת תפקידיה דנה הוועדה בנושאים הקשורים לניהול סיכונים וגיבשה המלצות לדירקטוריון.

מנכ"ל החברה אחראי על פעולות עסקיות הכרוכות בנטילת סיכונים ועל יישום מדיניות ניהול הסיכונים, ומדווח עליהם ישירות לדירקטוריון. פעילות המנכ"ל נתמכת על ידי מנהל הסיכונים וחברי הנהלה בכירים נוספים. גורמים ומנהלים נוספים בחברה אחראים על ניהול סיכונים ספציפיים, כגון: מנהל הכספים האחראי על ניהול סיכונים הקשורים לדיווח הכספי, כולל יישום הוראות SOX, אשר הוחלו על גופים מוסדיים (ראה לעיל), היועצת המשפטית הממונה על האכיפה והציות, מנהל אבטחת מידע, מנהל אגף לוגיסטיקה האחראי על ניהול סיכונים המשכיות עסקית ומבקר הפנים האחראי על ביצוע הערכה עצמאית ובלתי תלויה של סיכונים תפעוליים ושל יעילות מערך ניהול הסיכונים בחברה.

בחברה בוצעו סקרים לזיהוי והערכת הסיכונים המהותיים והערכת הבקורות והכלים לניהולם. בחברה קיים תהליך דיווח רבעוני מבעלי תפקידים בתחומי הפעילות השונים בדבר שינויים מהותיים בפרופיל הסיכונים של החברה אל מנהלת הסיכונים וממנה להנהלה ולדירקטוריונים.

השיטות ונהלי העבודה בתחום ניהול הסיכונים נבחנים ומתעדכנים באופן שוטף, תוך התחשבות במדיניות ניהול הסיכונים בחברה, בשינויים החלים בסביבה העסקית בארץ ובעולם ובהנחיות ודרישות הממונה והרגולציה.

החברה משקיעה באמצעים לשיפור כלי הבקרה בתחומי הסיכון השונים ותהליכי עבודה רבים בחברה הוסדרו באמצעות נהלים מפורטים. כמו כן, החברה משקיעה משאבים נכבדים בהקצאת והכשרת כוח אדם, במחשוב ובתהליכי עבודה בתחום ניהול הסיכונים, תוך ציות לרגולציה שפורסמה והינה מחייבת ויישום מטרות ומדיניות החברה בתחום ניהול הסיכונים.

להלן יתוארו מדיניות ותהליכי עבודה המתייחסים לזיהוי, מדידה והערכה, בקרה והפחתה, ניטור ודיווח של הסיכונים השונים להם חשופה החברה.

ביאור 17 - ניהול סיכונים (המשך)

ב. תיאור הליכי ושיטות ניהול הסיכונים (המשך)

סיכוני שוק

הסיכונים הפיננסיים מנוהלים באמצעות פיזור בין אפיקי השקעה, ענפים, ומנפיקים, בחינה וניתוח של הנכסים טרום קבלת החלטת ההשקעה ובמהלך חיי ההשקעה ועמידה במגבלות חשיפה.

מגבלות שונות לחשיפות לסיכוני שוק, אשר נועדו לצמצם את הנזק שעלול להיגרם כתוצאה משינויים לא צפויים בשווקים, מתייחסות, בין היתר, לתקרות השקעה במניות, לחשיפה מרבית לאגרות חוב קונצרניות בהתאם לדירוג, לחשיפה מרבית להשקעה בודדת, לחשיפה למגזרי הצמדה ולחשיפה לריבית. מדיניות ניהול סיכוני השוק כפופה גם לתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (כללי השקעה החלים על גופים מוסדיים), התשע"ב-2012 (להלן - תקנות ההשקעה).

הבקרה על ניהול סיכוני שוק מבוצעת באמצעות דיווחים ניהוליים תקופתיים המוצגים בוועדות ההשקעה השונות ובפני ההנהלה והדירקטוריון ומידי שנה נכללים גם בדוח מנהלת הסיכונים לדירקטוריון.

יחידת הבקרה בחטיבת ההשקעות אחראית לביצוע בקרה שוטפת של עמידה במגבלות השקעה ובמגבלות הדירקטוריון ונעזרת, בין היתר, במערכת ממוחשבת ובדוחות המתריעים על חריגות.

לפירוט בדבר החשיפה לסיכוני שוק ראו סעיף ד' להלן.

סיכוני אשראי

מדיניות ניהול סיכוני האשראי של החברה מתבססת על פיזור וגיוון תיק האשראי וניהול סיכונים מבוקר, באופן שיתרום להשגת תשואה הולמת עבור הסיכון הניטל, בהתאם למגבלות שהוגדרו, תוך הבנת פרופיל סיכון האשראי של החברה ופירוט תחומי אחריותם של הגורמים המעורבים בתהליכי זיהוי, מדידה, ניטור ובקרה של סיכון האשראי. המסגרת למתן וניהול אשראי כוללת גם נהלים ומתודולוגיות, על פיהם יש לפעול.

תיק ההשקעות של החברה המנהלת מנוהל ברמת סיכון אשראי נמוכה, ותוך התבססות גבוהה על אג"ח ממשלתי ואג"ח קונצרני סחיר בדירוג השקעה.

לפירוט בדבר החשיפה לסיכוני אשראי ראו סעיף ו' להלן.

האטה כלכלית בישראל

למצב המשק הישראלי השפעה מהותית על החברה. האטה כלכלית עשויה להקטין את חיסכון העמיתים בקרן שבניהול החברה, הן כתוצאה מהקטנת ההפקדות והן מגידול בפדיונות שינבעו מעליה בשיעור האבטלה וירידה בשכר. כמו כן, כתוצאה מהאטה עלול לגדול הסיכון שבחשיפה להשקעות. בקבוצה אגף כלכלה ומחקר המפרסם סקירות כלכליות שבועיות וחדשיות על מצב המשק המקומי והבינלאומי וכן מבצע מעקב אחר אינדיקטורים כלכליים מרכזיים מתוך מטרה להתריע על התפתחויות כלכליות שליליות בארץ ובעולם. לפירוט בדבר השפעת מלחמת חרבות ברזל על תנאי המקרו בישראל, ראו ביאור 1.ב.

סיכונים ענפיים

שינויים רגולטורים

החברה חשופה לשינויים רגולציה הנוגעים לתחומי פעילותה. בחברה מתבצע מעקב שוטף אחר כלל החוזרים, טיטות, ניירות עמדה והכרעות עקרוניות של הממונה וכן מבוצע ניתוח של השלכות השינויים על פעילות החברה והשוק והסיכונים אליהם חשופה החברה.

ניוד החיסכון הפנסיוני, כניסת הבנקים ליעוץ בתחום החיסכון ארוך הטווח וביטולים

התקנות בעניין ניוד החיסכון הפנסיוני, אשר נועדו לאפשר לצרכן לנייד את החיסכון הפנסיוני בכל עת בין הגופים המנהלים ולהגביר את התחרות בין הגופים הני"ל מגדילות את חשיפת הקבוצה לגידול בשיעור ביטולים. להתממשות סיכון זה עלולה להיות השלכה על פעילות החברה ותוצאותיה וכן על הערך הגלום שלה.

למודל דירוג קופות הגמל של הבנקים עשויה להיות השפעה מהותית על עסקי החברה. על כן בחברה מתבצע מעקב שוטף אחר דירוג הקופות בבנקים השונים.

החברה חשופה לרמת תחרות גבוהה הן מצד קופות גמל וקרנות פנסיה מתחרות והן ממוצרי חסכון ארוך טווח אחרים דוגמת פוליסות חסכון ביטוח חיים. העליה בתחרות מושפעת גם מהשינויים רגולציה. בחברה מתבצע מעקב שוטף אחר רמות המחירים בשוק וכן מתבצעות פעולות לשימור לקוחות קיימים וגיוס לקוחות חדשים.

ביאור 17 - ניהול סיכונים (המשך)

ב. תיאור הליכי ושיטות ניהול הסיכונים (המשך)

סיכונים מיוחדים לחברה המנהלת

סיכונים תפעוליים

הסיכון התפעולי שלוב בכלל הפעילויות, המוצרים, המערכות ותהליכי העבודה המבוצעים בחברה. לפיכך, קיימת חשיבות למודעות ולניהול הסיכון התפעולי בכל הרמות.

האחריות על הניהול השוטף של הסיכון התפעולי וביצוע הפעילויות למזעור הסיכון חלה על מנהלים בדרגות הניהול השונות בחברה, בתמיכה מקצועית של אגף ניהול סיכונים המופקד על הכוונה מתודולוגית ויישום המדיניות בראיית על. חלק מהסיכונים התפעוליים מנוהלים על ידי גורמי בקרה נוספים, כגון מנהל אגף SOX, אכיפה וציות, אחראי אבטחת מידע ואחראי היערכות לשעת משבר. בנוסף, מבקר הפנים משלב בתוכנית הביקורת נושאים שהוערכו בסקרי סיכונים כנושאים המחייבים בקרה מקיפה.

לאור רצונה של החברה להפחית סיכונים תפעוליים, פועלת החברה ליישום בקרות למזעור החשיפה לסיכונים אלה, תוך התחשבות בשיקולי מהותיות וכדאיות.

אגף ניהול סיכונים מבצע הערכה עצמאית ובלתי תלויה של סיכונים תפעוליים, תוך שימת דגש מיוחד על סיכונים מעילות והונאות, סיכונים טכנולוגיים מידע וסייבר וסיכונים המשכיות עסקית.

מסגרת ניהול הסיכון התפעולי מבוססת, בין היתר, על סטנדרטים גבוהים של יושרה ואתיקה, מחויבות לממשל ארגוני יעיל, כולל בין היתר הפרדת תפקידים, מניעת ניגודי עניינים, הגדרת סמכויות ואחריות והגדרת נהלי עבודה לתהליכים השונים.

על מנת להעמיק את המודעות לציות ולתהליכי בקרה נוספים, גיבשה ואימצה החברה קוד אתי, המהווה מצפן לעבודה השוטפת, ונועד להנחות ולכוון את התנהגות העובד במצבים של דילמות ושאלות לגבי ההתנהגות הראויה והנכונה מבחינה ערכית ומקצועית.

מעבר לפעילויות בקרה שוטפות בתהליכי העבודה, פועלת בחברה יחידת בקרה ייעודית, אשר בודקת עמידת הגורמים השונים בנהלים, במגבלות שהוגדרו ובהוראות הדיון ומסייעות למנהלי הפעילויות למלא אחריותם בהקשר לסיכונים תפעוליים.

קיימות גם בקרות ממוכנות במערכות תפעוליות שמטרתן להגביל חשיפה לסיכון תפעולי.

סיכונים מעילות והונאות

אופי הפעילות, המבנה הארגוני ומדרג הסמכויות המייחדים את החברה וכן היקף הכספים המנוהלים על ידה, חושפים אותה גם לאפשרות של הונאות ומעילות מצד גורמים בתוך החברה ומחוץ לחברה. בנושא ניהול סיכונים מעילות והונאות פועלת החברה בהתאם להוראות שער 5 חלק 3 פרק 1 בחוזר המאוחד בעניין הונאות ומעילות ובהתאם למדיניות פנימית, הכוללת מסגרת עבודה שיטתית למניעה, איתור, דיווח ותגובה מצמצמת נזקים לאירועי מעילות והונאות. עיקרי המדיניות באים לידי ביטוי בנהלי העבודה של החברה, בתהליכי העבודה בפועל ובקוד האתי, שמטרתו להנחות את עובדי החברה בנושאי התנהגות, משמעת ואתיקה בעבודה.

סיכונים טכנולוגיים מידע

מערך טכנולוגיות המידע הוא מרכיב מרכזי בתפעול וניהול התקין של החברה. דירקטוריון החברה אישר מסמך מדיניות קבוצתי בנושא ניהול טכנולוגיות המידע.

בחינת סיכונים ה-IT מתבצעת באופן שוטף, הן ברמת תהליכי ה-IT המהותיים המנוהלים בחברה והן ברמת מערכות המידע והתשתיות. הטיפול בסיכונים הנובעים מתהליכי ה-IT מהותיים מבוצע כחלק מתפישת הבקרה המיושמת בהראל המשמר מחשבים, בהתאם לחוזר גופים מוסדיים 4-9-2010 בנושא ניהול טכנולוגיות מידע בגופים מוסדיים.

ביאור 17 - ניהול סיכונים (המשך)

ב. תיאור הליכי ושיטות ניהול הסיכונים (המשך)

סיכוני סייבר ואבטחת מידע

החברה חשופה בפעילותה לסיכון סייבר אשר עלול לנבוע משימוש לא מורשה בזהות, הפרעה לפעילות על ידי פגיעה בפעילות הרשת או השבתת שירותים, פגיעה במערכות, גניבה של נכסים דיגיטליים, החדרה של קודים או תוכנות זדוניות, חדירה למערכת או חשיפת מידע. תפיסת ההגנה של הראל בניהול סיכוני סייבר ואבטחת מידע בנויה על 3 שכבות: שכבת הגנה טכנולוגית, שכבת טיפול באירועים ושכבת רגולציה, ארגון ושיטות. בנוסף להיערכות תפעולית, החברה רכשה כסוי ביטוחי כנגד פשעי מחשב, בכללם אירועי סייבר.

ב-31 באוגוסט 2016 פורסם חוזר גופים מוסדיים 14-9-2016 בנושא "ניהול סיכוני סייבר בגופים מוסדיים". החוזר מגדיר עקרונות לניהול סיכוני סייבר בגוף מוסדי ומחייב לנהל סיכונים אלו. ההוראה מתייחסת, בין היתר, לנושאים הבאים: ממשל תאגידי - תפקידים ותחומי אחריות, הערכת סיכונים, הגנת סייבר, ניטור ובקרה, אבטחת מערכות, תקשורת ותפעול, ניהול משתמשים והרשאות, מיקור חוץ, שירותי מחשב בענן, אבטחה פיסית וסביבתית, אבטחת ערוצי קשר עם לקוחות וגורמים חיצוניים.

בהתייחס לסיכוני אבטחת מידע וסייבר, ובהתאמה לחוזר בנושא "ניהול סיכוני סייבר בגופים מוסדיים", הדיקטוריונים של הגופים המוסדיים בקבוצה אימצו ואישרו מדיניות בנושא ניהול סיכוני סייבר. אגף ניהול סיכונים בשיתוף עם הראל המשמר מחשבים מבצעים סקר סיכונים תקופתי על חשיפות החברה לסיכוני סייבר.

בנוסף, מתקיימות פגישות תקופתיות של ועדת היגוי לניהול סיכוני סייבר.

סיכוני המשכיות עסקית

היערכות החברה להמשך פעילות בעת משבר (DRP) והמשכיות עסקית מתבצעת בשני מישורים: הערכות לנפילת מערכות המחשוב והערכות לאירוע קטסטרופה במשרדים הראשיים ברמת גן.

מערכות המחשוב נמצאות באתר חיצוני ומערכות חלופיות נמצאות באתר נפרד. במקרה של נפילה של מערכות המחשוב תוכל הקבוצה תוך זמן קצר יחסית לחדש את כל שירותי המחשוב הקריטיים דרך המערכות החלופיות באמצעות קווי תקשורת מאובטחים חלופיים.

בהתייחס להערכות לאירוע קטסטרופה במשרדים הראשיים ברמת גן, הגופים המוסדיים בקבוצה נערכים להתארגנות של עובדים באתרים אחרים של הקבוצה, לגיבוי וביצוע עבודה במשמרות. כל תת-יחידה תיערך להתרחשות אירוע כאמור באמצעות תהליכי גיבוי לוגיסטי וכתבת נהלי יחידה להסדרת ההתנהלות עם קרות אירוע כאמור.

בחברה קיים ספר נהלים המסדיר את אופן ההתנהלות עם קרות כל אחד מן האירועים הנ"ל. בנוסף, מתבצעים תרגולים במסגרת הקבוצה לאירוע משבית (קטסטרופלי), בו מתורגלים תהליכים לוגיסטיים נבחרים ומופעלת תוכנות ומערכות מרכזיות מהאתר החלופי.

תקדימים משפטיים מהותיים ותובענות ייצוגיות

החברה חשופה להחלטות שיפוטיות המהוות תקדים משפטי מחייב ביחס לפעילות החברה.

לתובענות ייצוגיות ולתביעות משפטיות מהותיות אחרות כנגד החברה, עלולה להיות השפעה מהותית על עסקיה. הליכים כאמור יכול שינבעו גם מפעולות של צדדים שלישיים (כגון סוכנים), מבלי שלחברה תהיה יכולת חזרה מעשית לאותם צדדים שלישיים.

היועצת המשפטית של החברה אחראית לניהול הסיכון המשפטי, מסתייעת במידת הצורך ביעוץ משפטי חיצוני ומעניקה תמיכה ומענה לכלל ההיבטים המשפטיים של פעילות החברה. במסגרת זו, ניהולו השוטף של הסיכון המשפטי מתבטא בעיקר במתן ייעוץ משפטי שוטף לאורגנים המוסמכים בחברה בנושאים השונים הכרוכים בפעילות החברה, בהכנת מסמכי התקשורת, בניהול הידע המשפטי בחברה, ובכלל זה עדכון הגורמים הרלוונטיים בשינוי הוראות דין ורגולציה לסוגיהם, אשר יש להם השלכה על עבודת החברה, בהתאמת מערך ההסכמים והנהלים לשינויים אלה ובעדכונים שוטפים של מערכות ההסכמים והמסמכים שבשימוש החברה, ובריכוז התביעות הייצוגיות נגד החברה והפיקוח על הגורמים המקצועיים המטפלים בהן מטעם החברה.

על מנת לקיים את אחריות החברה למלא אחר דרישות החוק פועלת בחברה ממונה על ציות ואכיפה, המסייעת לעובדי החברה לקיים את אחריותם לציית להוראות הרלוונטיות להם. בינואר 2012 החברה אימצה תכנית אכיפה, במסגרת יישום הוראות חוק הגברת האכיפה בשוק ההון, המתקן את חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981 וחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005, ומינתה את הגורמים שיהיו אחראים על יישומה ופיקוחו על ביצועה.

ביאור 17 - ניהול סיכונים (המשך)

ב. תיאור הליכי ושיטות ניהול הסיכונים (המשך)

סיכון ציות והלבנת הון

פעילויות מהותיות בחברה כפופות להוראות רגולטוריות שונות. אי עמידה בדרישות רגולטוריות עלולה לגרום סנקציות ועיצומים כספיים כלפי החברה ועשויה להוות בסיס לתביעות נגדה.

על מנת לקיים את אחריות החברה למלא אחר דרישות החוק, פועלת בחברה ממונה על ציות ואכיפה המסייעת לעובדי החברה לקיים את אחריותם לציית להוראות הרלוונטיות להם. החברה אימצה תכנית אכיפה ומינתה את הגורמים שיהיו אחראים על יישומה ויפקחו על ביצועה.

בהתאם להוראות צו איסור הלבנת הון שנכנס לתוקפו במרס 2018 וחוזר גופים מוסדיים 2018-9-2 בנושא ניהול סיכונים הלבנת הון שפורסם בפברואר 2018, החברה קבעה מדיניות ניהול סיכונים בנושא ומינתה אחראי למילוי חובות, בהתאם לדרישות הרגולציה, באופן שיבטיח את קיומה של תשתית ארגונית מתאימה ואמצעים להפחתת הסיכון. כמו כן, החברה גיבשה נהלים ליישום מדיניות ניהול סיכונים הלבנת הון ומימון טרור, ועדכנה נהלים רלוונטיים, כך שיתייחסו, בין היתר, להליך של זיהוי והכרת הלקוח, לסיווג של חשבון בסיכון גבוה להלבנת הון ומימון טרור, לקיום בקרה שוטפת, לניהול רישומים ולדיווח. בנוסף, החברה אימצה גישה מבוססת סיכון, על מנת לזהות, להעריך ולהתמודד באפקטיביות עם סיכונים הלבנת הון ומימון טרור, במסגרתה בוצע סקר לזיהוי והערכה של סיכונים הלבנת הון ומימון הטרור בפעילויותיה השונות.

סיכון מוניטין

המוניטין של החברה הינו אחד הנכסים היקרים ביותר שלה והגנתו הינה חיונית לפעילות החברה. בשל כך, החברה עושה כל מאמץ לשמר את המוניטין החיובי הקיים. ניהול סיכון המוניטין מסתמך על תרבות אתית חזקה שבה מופעל שיקול דעת בסביבה מובנית ומודעת סיכונים. הערכת סיכון המוניטין מהווה שיקול עיקרי בהערכת כל פעילות עסקית, התקשרות ושיתוף פעולה. כל יחידה עסקית אחראית לביצוע הפעולות הנדרשות על מנת להבטיח מזעור החשיפה לסיכון המוניטין בממשקי עבודה אל מול שותפים עסקיים וצדדים שלישיים.

ג. דרישות חוקיות

המסגרות הרגולטוריות קובעות הסדרים שונים ומציבות דרישות רבות ביחס לסיכונים הייחודיים להם חשופים גופים מוסדיים וגופים שעיסוקם בשוק ההון והפיננסים. ניהול הסיכונים בחברה מונחה על ידי הסדרי חקיקה רבים אשר פורסמו במהלך השנים האחרונות, הכוללים דרישות שונות, שהעיקריות בהן:

- דרישות, מתוקף החוזר המאוחד, שער 5, חלק 1, פרק 10-ניהול סיכונים, המתייחסות למינוי מנהל סיכונים, תפקידי מנהל הסיכונים ומארג היחסים שלו עם בעלי תפקידים אחרים.
- דרישה לקביעת מדיניות חשיפה לסיכונים, תקרות חשיפה, נהלים וכלים למדידה ולבקרת הסיכונים.
- דרישות, מתוקף החוזר המאוחד, שער 5, חלק 2, פרק 4-ניהול נכסי השקעה, המתייחס לניהול סיכונים אשראי.
- הוראות לעניין טיפול בקטגוריות ספציפיות של סיכונים תפעוליים: מעילות והונאות, סייבר, ניהול המשכיות עסקית, סיכונים טכנולוגיות מידע, סיכונים ציות ובקרה על דיווח כספי (sox).

ביאור 17 - ניהול סיכונים (המשך)

ד. סיכוני שוק

(1) סיכון שוק הוא הסיכון שהשווי ההוגן או תזרימי המזומנים העתידיים של נכסים פיננסיים ושל התחייבויות פיננסיות ישתנו כתוצאה משינויים במחירי שוק. סיכוני שוק כוללים, בין היתר, סיכונים הנובעים משינויים בשערי הריבית, בשערי מניות, במדד מחירים לצרכן ובמטבע חוץ.

(2) מבחני רגישות הנוגעים לסיכוני שוק

להלן ניתוח רגישות ביחס להשפעת השינוי במשתנים אלה על הרווח (הפסד) לשנה ועל הרווח הכולל (הון עצמי). ניתוח הרגישות הינו ביחס לנכסים הפיננסיים ולהתחייבויות הפיננסיות בגין משתנה הסיכון הרלוונטי נכון לכל מועד דיווח, ובהנחה שכל שאר המשתנים האחרים קבועים. כך, למשל, השינוי בריבית הינו בהנחה, שכל הפרמטרים האחרים לא השתנו. כמו כן, הונח שהשינויים האמורים אינם משקפים ירידת ערך פרמנטית של נכסים המוצגים בעלות מופחתת או של נכסים זמינים למכירה ולפיכך, בניתוח הרגישות לעיל, לא נכללו בגין נכסים אלו הפסדים מירידת ערך.

ניתוח הרגישות, מביא לידי ביטוי השפעות ישירות בלבד ללא השפעות משניות.

יצוין גם כי הרגישויות אינן ליניאריות, כך ששינויים גדולים או קטנים יותר ביחס לשינויים שמתוארים להלן אינם בהכרח אקסטרפולציה פשוטה של השפעת אותם שינויים.

ליום 31 בדצמבר, 2023				
שיעור השינוי במדד המחירים לצרכן		שיעורי הריבית (א)		
+1%	-1%	+1%	-1%	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
55	(55)	-	-	רווח (הפסד)
55	(55)	282	(265)	רווח כולל (הון עצמי) (ב)

ליום 31 בדצמבר, 2022				
שיעור השינוי במדד המחירים לצרכן		שיעורי הריבית (א)		
+1%	-1%	+1%	-1%	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
58	(58)	-	-	רווח (הפסד)
58	(58)	408	(384)	רווח כולל (הון עצמי) (ב)

ליום 31 בדצמבר, 2021				
שיעור השינוי במדד המחירים לצרכן		שיעורי הריבית (א)		
+1%	-1%	+1%	-1%	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
71	(71)	-	-	רווח (הפסד)
71	(71)	379	(359)	רווח כולל (הון עצמי) (ב)

(א) ניתוח הרגישות ביחס לשינוי בריבית הינו גם ביחס למכשירים בריבית קבועה וגם ביחס למכשירים בריבית משתנה. ביחס למכשירים בריבית קבועה החשיפה הינה ביחס לערך הפנקסני של המכשיר וביחס למכשירים עם ריבית משתנה החשיפה הינה ביחס לתזרים המזומנים מהמכשיר הפיננסי. לצורך חישוב ניתוח הרגישות נלקח בחשבון שינוי בריבית מתחילת השנה גם לגבי נכסים שנרכשו במהלך השנה.

(ב) ניתוחי הרגישות ביחס לרווח הכולל מביאים לידי ביטוי גם את ההשפעה על הרווח (הפסד) לשנה.

ניתוחי הרגישות מבוססים על הערך בספרים ולא על שווי כלכלי.

ביאור 17 - ניהול סיכונים (המשך)

ד. סיכוני שוק (המשך)

(3) פירוט הנכסים והתחייבויות של החברה בחלוקה לבסיסי הצמדה:

ליום 31 בדצמבר 2023			
סך הכל	פריטים לא פיננסיים ואחרים	בהצמדה למודד המחירים לצרכן	לא צמוד
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
192	192	-	-
219	-	219	-
89	-	-	89
500	192	219	89
11,856	-	6,893	4,963
3,504	-	-	3,504
15,860	192	7,112	8,556
14,878	14,878	-	-
982	-	-	982
15,860	14,878	-	982
-	(14,686)	7,112	7,574

נכסים:
נכסי מיסים נדחים
נכסי מיסים שוטפים
חייבים ויתרות חובה

השקעות פיננסיות:
נכסי חוב סחירים
מזומנים ושווי מזומנים

סך הכל נכסים

סך כל הון

התחייבויות:
זכאים ויתרות זכות

סך הכל הון והתחייבויות

סך הכל חשיפה

ביאור 17 - ניהול סיכונים (המשך)

ד. סיכוני שוק (המשך)

(3) פירוט הנכסים וההתחייבויות של החברה בחלוקה לבסיסי הצמדה (המשך):

ליום 31 בדצמבר 2022			
סך הכל	פריטים לא פיננסיים ואחרים	בהצמדה למדד המחירים לצרכן	לא צמוד
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
			נכסים:
239	239	-	נכסי מיסים נדחים
195	-	195	נכסי מיסים שוטפים
50	-	-	חייבים ויתרות חובה
484	239	195	50
			השקעות פיננסיות:
13,813	-	7,315	נכסי חוב סחירים
1,189	-	-	מזומנים ושווי מזומנים
15,486	239	7,510	7,737
			סך הכל נכסים
14,039	14,039	-	-
			סך כל הון
1,447	-	-	1,447
			התחייבויות:
15,486	14,039	-	1,447
			סך הכל הון והתחייבויות
-	(13,800)	7,510	6,290
			סך הכל חשיפה

ה. סיכוני נזילות

סיכון נזילות הינו הסיכון שהחברה תידרש לממש את נכסיה במחיר נחות על מנת לעמוד בהתחייבויותיה. צורך אפשרי לגיוס מקורות באופן בלתי צפוי ובזמן קצר עשוי לחייב מימוש נכסים משמעותי באופן מהיר ומכירתם במחירים שלא בהכרח יסקפו את שווי השוק שלהם. מתוך יתרת הנכסים של החברה ליום 31 בדצמבר 2023, סך של כ- 15,360 אלפי ש"ח הינם מזומנים ושווי מזומנים ונכסים סחירים הניתנים למימוש מיידי. על פי תקנות דרכי השקעה על החברה להחזיק בנכסים נזילים בסכום שלא יפחת מ-50% מההון הנדרש.

ו. סיכוני אשראי

סיכון אשראי הוא סיכון להפסד כספי שיגרם לחברה באם לקוח או צד שכנגד למכשיר פיננסי לא יעמוד בהתחייבויותיו החוזיות, והוא נובע בעיקר מחובות של חייבים אחרים וכן מהשקעות בניירות ערך.

מזומנים ושווי מזומנים

החברה מחזיקה במזומנים בבנקים המדורגים AA- עד AA+ בהתבסס על הדירוג של חברות מעלות ומדרוג.

חייבים - הכנסות לקבל מדמי ניהול

הכנסות החברה נובעות מזכאות לקבל דמי ניהול מהקרן שבניהולה ועל-כן לחברה חשיפה שולית בגין סיכון אשראי הנובעת מחייבים - הכנסות לקבל מדמי ניהול.

ביאור 17 - ניהול סיכונים (המשך)

1. סיכוני אשראי (המשך)

השקעות פיננסיות

החברה מגבילה את החשיפה לסיכון אשראי על ידי השקעה בעיקר באגרות חוב ממשלתיות סחירות ובאגרות חוב קונצרניות סחירות בדרוג גבוה. נכון ליום 31 בדצמבר 2023, ההנהלה אינה צופה שהצדדים שכנגד לא יעמדו בהתחייבויותיהם.

1. חלוקת נכסי חוב על פי מיקומם:

ליום 31 בדצמבר		
2022	2023	
סחירים	סחירים	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
13,813	11,856	בארץ

נכסי חוב סחירים מסווגים לקטגוריית זמינים למכירה ומוצגים בשווי הוגן. ראה להלן סעיף 2 פירוט נכסים בחלוקה לדירוגים.

2. פירוט נכסים בחלוקה לדירוגים:

(א) נכסי חוב

דירוג מקומי (*)						
2022			ליום 31 בדצמבר			
סך הכל	BBB עד A	AA ומעלה	סך הכל	BBB עד A	AA ומעלה	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
9,829	-	9,829	7,848	-	7,848	נכסי חוב בארץ
3,984	483	3,501	4,008	484	3,524	נכסי חוב סחירים:
13,813	483	13,330	11,856	484	11,372	אגרות חוב ממשלתיות
						אגרות חוב קונצרניות
						סך הכל נכסי חוב סחירים בארץ

(*) המקורות לרמת הדירוג בישראל הינן חברות הדירוג שאישר הממונה. נתוני הדירוג הומרו לסמלי הדירוג של S&P בהתאם למקדמי המרה מקובלים. כל דירוג כולל בתוכו את כל הטוחים, לדוגמא: דירוג A כולל בתוכו A- ועד A+.

(ב) סיכוני אשראי בגין נכסים אחרים (בארץ)

דירוג מקומי (*)						
ליום 31 בדצמבר 2022			ליום 31 בדצמבר 2023			
סך הכל	לא מדורג	AA ומעלה	סך הכל	לא מדורג	AA ומעלה	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
195	195	-	219	219	-	נכסי מיסים שוטפים
50	50	-	89	89	-	חיבים ויתרות חובה
239	239	-	192	192	-	נכסי מיסים נדחים
1,189	-	1,189	3,504	-	3,504	מזומנים ושווי מזומנים

(*) המקורות לרמת הדירוג בישראל הינן חברות הדירוג שאישר הממונה. נתוני הדירוג הומרו לסמלי הדירוג של S&P בהתאם למקדמי המרה מקובלים. כל דירוג כולל בתוכו את כל הטוחים, לדוגמא: דירוג A כולל בתוכו A- ועד A+.

ביאור 17 - ניהול סיכונים (המשך)

1. סיכוני אשראי (המשך)

3. פירוט החשיפה לענפי משק עבור השקעות בנכסי חוב פיננסיים סחירים:

ליום 31 בדצמבר				
2022		2023		
סיכון אשראי מאזני		סיכון אשראי מאזני		
סכום	%	סכום	%	
אלפי ש"ח	מסה"כ	אלפי ש"ח	מסה"כ	
1,699	12.30	1,800	15.18	ענף משק
225	1.63	226	1.91	בינוי ונדל"ן
218	1.58	220	1.86	חשמל ומים
283	2.05	281	2.37	מסחר
1,244	9.01	1,160	9.77	תקשורת ושרותי מחשב
315	2.27	321	2.71	בנקים
3,984	28.84	4,008	33.80	שירותים פיננסיים
9,829	71.16	7,848	66.19	אג"ח מדינה
13,813	100.0	11,856	100.0	סך הכל

ביאור 18 - התחייבויות תלויות והתקשרויות

א. התחייבויות תלויות

(1) קיימת חשיפה כללית, אשר לא ניתן להעריכה ו/או לכמתה, הנובעת, בין היתר, ממורכבותם של השירותים הניתנים על ידי החברה לעמיתי הקרן שבניהולה. מורכבות הסדרים אלו צופנת בחובה, בין היתר, פוטנציאל טענות פרשניות ואחרות, עקב פערי מידע בין החברה לבין עמיתי קופות הגמל, הנוגעות לשורה ארוכה של תנאים מסחריים ורגולטוריים. לא ניתן לצפות מראש את סוגי הטענות שיועלו בתחום זה ואת החשיפה הנובעת מטענות אלו ואחרות בקשר עם מוצרים פנסיוניים ארוכי טווח המועלות, בין היתר, באמצעות המנגנון הדיוני הקבוע בחוק תובענות ייצוגיות, התשס"ו-2006. פרשנות חדשה לאמור במוצרים פנסיוניים ארוכי טווח עלולה לעיתים להשפיע על הרווחיות העתידית של החברה בגין המוצרים הקיימים, זאת בנוסף לחשיפה הגלומה בדרישות לפיצוי ללקוחות בגין פעילות העבר. כמו כן, קיימת חשיפה בשל שינויים רגולטוריים והנחיות של הממונה, בחוזרים שהינם בתוקף ובטיוטות חוזרים שעדיין מתקיימים דיונים לגביהן, וכן ב"עמדות ממונה" ו-"הכרעות עקרוניות" בנושאים שונים שחלקם בעלי השלכות תפעוליות ומשפטיות נרחבות. חשיפה זו מוגברת בתחום החסכון הפנסיוני בו פועלת החברה. בתחום זה, התקשרויות עם העמיתים הינן לאורך שנים רבות במהלכן עשויים להתרחש שינויים במדיניות, ברגולציה ובמגמות הדין, לרבות בפסיקת בתי המשפט. זכויות העמיתים מנוהלות באמצעות מערכות מיכוניות מורכבות, אשר לאור השינויים כאמור, יש צורך להתאימן באופן שוטף. כל אלו יוצרים חשיפה תפעולית ומיכונית מוגברת בתחום זה.

(2) חוק הגנת השכר, התשי"ח-1958 והתקנות שהותקנו על פיו, מטילים חובות על הקופות, בנסיבות שפורטו בחוק, בגין חובות של מעבידים לעובדיהם אשר לא סולקו במועדם על ידי העברת כספים לקופות. קיימת אי ודאות בכל הקשור לגובה הסכומים שבפיגור, כמו גם לעצם מחוייבות המעבידים בנושא, וזאת בין היתר, בשל סיבות שונות לאי העברת כספים לקופות האופייניות לסקטור קופות הגמל (כגון: הפסקת יחסי עובד-מעביד, העברת כספים לקופה אחרת וכיוצ"ב). להערכת החברה הסכומים הינם בהיקפים שאינם מהותיים. על מנת לגבות את החובות, כאמור, שולחת החברה מכתבי התראה למעבידים ולעמיתים ובמידת הצורך מגישה תביעות כנגד המעבידים החייבים.

(3) העברות כספים - החברה המנהלת נדרשת לבצע העברות כספים תוך פרקי זמן כפי שנקבע בתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (העברת כספים בין קופות גמל), התשס"ח-2008. אי עמידה במועדים כאמור, אשר עלולה לנבוע בתקופות מסוימות מאירועים שלחברה אין שליטה עליהם, חושפת את החברה להתחייבות פיננסית בגין ריבית פיגורים ופערי תשואה עד למועד העברת הכספים בפועל לחשבון העמית.

ביאור 18 - התחייבויות תלויות והתקשרויות (המשך)

א. התחייבויות תלויות (המשך)

(4) בבקשות לאישור תובענות כייצוגיות המפורטות להלן, אשר בהן, להערכת ההנהלה, המתבססת, בין היתר, על חוות דעת משפטיות שקיבלה, אין זה יותר סביר מאשר לא ("more likely than not"), כי טענות ההגנה של החברה תידחינה ואישור התובענה כייצוגית יתקבל, או שקיימים סיכויים של 50% ומעלה כי בסופו של ההליך תתקבלנה טענותיה של החברה שסביר כי הסדר פשרה מוצע, אשר אינו כולל התחייבות מהותית לתשלום כספי יתקבל, לא נכללה הפרשה בדוחות הכספיים. בבקשות לאישור תובענות כייצוגיות בהן, ביחס לתביעה, כולה או חלקה, יותר סביר מאשר לא כי טענות ההגנה של החברה עלולות להדחות, נכללו בדוחות הכספיים הפרשות לכיסוי החשיפה המוערכת על ידי הנהלת החברה. להערכת הנהלת החברה, המתבססת בין היתר על חוות דעת משפטיות שקיבלה, נכללו בדוחות הכספיים הפרשות נאותות, במקום בו נדרשו הפרשות, לכיסוי החשיפה המוערכת על ידי החברה.

באוקטובר 2016 הוגשה לבית הדין האזורי לעבודה בירושלים תובענה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית נגד החברה. עניינה של התובענה בטענה כי החברה גובה, כביכול, מהעמיתים בקרן ההשתלמות שבניהולה, הוצאות ניהול השקעות אשר גבייתן מותרת על פי דין, ללא הסכמה חוזית בתקנון הקרן המתירה לה לגבות. בינואר 2018 התקיים דיון קדם משפט במסגרתו ניתנה החלטה לאחד את הדיון עם בקשות נוספות לאישור תובענה ייצוגית תלויות ועומדות שעניינן הוצאות ישירות בקופות גמל וקרנות השתלמות. במאי 2018 הוגשה לבית הדין עמדת הממונה התומכת בעמדת הנתבעות ולפיה גופים מוסדיים רשאים לגבות הוצאות ישירות מאת העמיתים או המבוטחים, גם אם הדבר אינו מצוין באופן מפורש בתקנון הגוף המוסדי, ובלבד שהדבר נעשה בהתאם להוראות תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (הוצאות ישירות בשל ביצוע עסקאות), התשס"ח-2008. בחודש אוגוסט 2020 הגיש היועמ"ש עמדה במסגרת הליך משפטי המנוהל בבית המשפט העליון (רע"א), שעניינו גביית הוצאות ישירות מפוליסות ביטוח. בעמדתו העקרונית קבע היועמ"ש כי קיים עיגון חוזי לגביית הוצאות ישירות ועל-כן דין בקשות האישור להידחות. כמו כן, היועמ"ש ציין במסגרת עמדתו כי הטיעון הפרשני שהציג בנוגע לפרשנות הוראות הפוליסות, יפה ככלל, גם להוראות דומות הקיימות בתקנונים של קופות הגמל. נוכח האמור, התבקש בית המשפט לאשר הסכם דיוני להגשת סיכומי הצדדים וזאת לאחר החלטת בית המשפט העליון בנוגע לחוות הדעת שהוגשה לו. בחודש יוני 2021 הגיש היועמ"ש הודעה בה ביקש להבהיר כי על אף טיוטה שהועברה לעיון הציבור בנושא בחינת ההוצאות הישירות, ולאור המלצות הוועדה שהוצגו בה עמדתו המשפטית לא השתנתה ואין בדוח שהועבר ממצאים אשר סותרים את עמדתו המשפטית. ביום 17 במרס 2024 הוגשה לבית הדין בקשה מוסכמת להסתלקות המבקשים מבקשת האישור ומיתר הבקשות שהדיון בהן אוחד, במסגרתה מתבקש בית הדין לאשר את הסתלקות המבקשים מבקשת האישור ולהורות על דחיית תביעתם האישית. בבקשת ההסתלקות כפופה לאישור בית הדין.

להלן סיכום נתוני תביעות משפטיות:

סוג	כמות תביעות	הסכום הנתבע באלפי ש"ח
<u>תובענות שאושרו כתביעה ייצוגית:</u>		
צוין סכום המתייחס לחברה	-	-
התביעה מתייחסת למספר חברות ולא יוחס סכום ספציפי לחברה	-	-
לא צוין סכום התביעה	-	-
<u>בקשות תלויות לאישור תובענות כייצוגיות:</u>		
צוין סכום המתייחס לחברה	1	30,100
התביעה מתייחסת למספר חברות ולא יוחס סכום ספציפי לחברה	-	-
לא צוין סכום התביעה	-	-
<u>תביעות מהותיות אחרות</u>	-	-

ב. התקשרויות

(1) לחברה הסכם עם חברת הראל פנסיה וגמל בע"מ (להלן - "הראל פנסיה וגמל") (לשעבר הראל גמל והשתלמות בע"מ (להלן - "הראל גמל"), חברה אחות) בדבר קבלת שרותי תפעול וניהול לחברה. עם מיזוגה של הראל גמל לתוך חברת הראל פנסיה וגמל ביום 5 באוקטובר 2016, קיבלה על עצמה הראל פנסיה וגמל את הזכויות וההתחייבויות של החברה לפי הסכם זה. שרותים אלו כוללים בין היתר, שירותי מחשב, ניהול סיכונים ואקטואריה ניהול השקעות וביטוח דירקטורים. מטרתו של ההסכם הינה ליצור שיטת חיוב עבור שרותים שונים אותן מקבלת החברה מחברת הראל פנסיה וגמל, תוך שהיא מנצלת את היתרון לגודל של חברת הראל פנסיה וגמל ובכך חוסכת בעלויות התפעול והניהול. בהתאם להוראת הסכם זה, משלמת החברה דמי תפעול וניהול בשיעור של 95% מדמי הניהול נטו שמקבלת החברה מקרן ההשתלמות שבניהולה. התמורה דלעיל כוללת תשלום עבור שירותים שונים שרוכשת הראל פנסיה וגמל עבור הקופה שמנוהלת על ידה והחברה לא תחויב בתשלום נוסף בקשר עם השירותים כאמור. בחודש נובמבר 2013 נחתמה תוספת להסכם אשר במסגרתה נקבע כי ההסכם יוארך באופן אוטומטי לתקופה של 3 שנים בכל פעם אלא אם תינתן על ידי אחד מהצדדים הודעה בדבר אי חידוש.

ביאור 18 - התחייבויות תלויות והתקשרויות (המשך)

ב. התקשרויות (המשך)

(2) החברה התקשרה בהסכם ניהול ויעוץ עם הראל השקעות, מטרת ההסכם לעגן את הפעולות שמבצעת הראל השקעות עבור החברה, במסגרת תפקידה של הראל השקעות כחברה השולטת, בעקיפין, בחברה ובגופים מוסדיים נוספים בקבוצת הראל ביטוח ופיננסים וכחברה המכווינה את פעילותם של הגופים המוסדיים שבשליטתה, מקדמת את עסקיהם, מסייעת בהרחבת חוג לקוחותיהם, פועלת להרחבת עסקיהם ומתקשרת בשםם בעסקאות שונות.

בהתאם להסכם זה הראל השקעות תעניק לחברה שירותי ניהול ויעוץ בכל הקשור לפעילותה השוטפת של החברה.

בתמורה למתן שירותי הניהול, תהיה הראל השקעות זכאית לדמי ניהול בשיעור של 3% מדמי הניהול השנתיים שיתקבלו אצל החברה מקופת הגמל שבניהולה.

תקופת ההסכם היא מיום 1 בינואר 2009 והינה לתקופה בלתי מוגבלת בכפוף לאפשרות ביטולו, בתום כל שנה קלנדרית, על ידי כל אחד מהצדדים, בהודעה שתימסר 60 יום לפני תום השנה הקלנדרית.

(3) ביום 28 ביולי 2008 הושלמה עסקה במסגרתה רכשה הראל חברה לביטוח בע"מ, מאת חבר משרתי הקבע והגמלאים בע"מ (להלן: "חבר") תמורת סך של 10 מיליון ש"ח, את מלוא הון המניות המונפק של החברה. בהתאם להוראות ההסכם, הראל ביטוח התחייבה, כי דמי הניהול השנתיים, במשך חמש שנים מיום הרכישה, יהיו בשיעור של 0.26% מהצבירות בקרן. בהסכם נקבע, כי חבר תהיה רשאית, בתום 5 שנים ממועד חתימת ההסכם, להורות להראל ביטוח להעביר את הממכר לצד ג', ללא תמורה, למעט החזר השקעת ההון העצמי המזערי הנדרש.

ביום 25 באפריל 2013, נחתמה תוספת להסכם מיום 28 ביולי 2008, לפיה הוארכה, ללא תמורה, תקופת הזמן שלאחריה תהא חבר משרתי הקבע והגמלאים בע"מ רשאית להורות להראל ביטוח להעביר לצד ג' את מלוא הון המניות המונפק של החברה מחמש שנים לעשר שנים.

ביום 30 בינואר 2022 פנתה חבר בהזמנה לקבלת הצעות לרכישת החברה על סך נכסיה וניהולה השוטף בהתאם למפורט בהצעה. כמענה להצעה, הציעה הראל ביטוח להמשיך ולנהל את קרן ההשתלמות תמורת גביית דמי ניהול שנתיים מעמיתיה חבר ובני זוגם בשיעור של 0.18% מיתרתם הצבורה בקרן. במהלך חודש מאי 2022 הודיעה חבר להראל ביטוח על זכייתה במכרז כך שהקרן שבניהול החברה תשמש כקרן ברירת מחדל בדמי הניהול האמורים החל מיום ה-1 בינואר 2023. תוקף ההסכם הינו לחמש שנים.

ביאור 19 - אירועים לאחר תאריך המאזן

העלאת שיעור מס רווח ומס שכר

בחודש מרס 2024 אישרה הכנסת את צו מס ערך מוסף (שיעור המס על מלכ"רים ומוסדות כספיים) (תיקון), התשפ"ד-2024 (להלן: "הצו") אשר קובע כי החל מיום 1 בינואר 2025, השיעור של מס השכר ומס הרווח שישולם על פעילות בישראל של מוסד כספי יהיה 18% מהשכר ששילם והרווח שהפיק וזאת במקום השיעור של 17% שקיים כיום. יתרות המסים הנדחים הנכללות בדוחות הכספיים של החברה ליום 31 בדצמבר 2023 מחושבות בהתאם לשיעורי המס שבתוקף לתאריך הדיווח ואינן מביאות בחשבון את ההשפעות שינבעו מהעלאת שיעור המס כאמור לעיל. ההשפעות האמורות תיכללנה בדוחות הכספיים המתייחסים לתקופות החל מהמועד שבו חקיקת הצו הושלמה למעשה - דהיינו, החל מהדוחות הכספיים לרבעון הראשון של שנת 2024. להערכת הנהלת החברה, השפעת העלאת שיעור המס על יתרת נכס מסים נדחים אינה מהותית.

קרן החיסכון לצבא הקבע-

קרן השתלמות

בניהול

קרן החיסכון לצבא הקבע

חברה לניהול קופות גמל בע"מ

**סקירת הנהלה
לשנה שהסתיימה ביום
31 בדצמבר 2023**

תוכן עניינים

3	1. מאפיינים כלליים של קופת הגמל
3	א. תיאור כללי של קופת הגמל ושל החברה המנהלת אותה
3	ב. מועד הקמת קופת הגמל
3	ג. רשימת מסלולי השקעה, הקודים שלהם ומועד תחילת פעילותם
3	ד. שינויים מהותיים בשנת הדיווח הנובעים ממיזוגים, מכירות או רכישות
4	ה. שיעורי ההפרשות המרביים שרשאית קופת הגמל לקבל ומטרתן
4	ו. שינוי מסמכי יסוד במהלך תקופת הדוח ועד ליום פרסומו
4	2. ניתוח זכויות עמיתי קופת הגמל
4	א. יחס נזילות
4	ב. משך חיים ממוצע של החיסכון
5	ג. שינוי במספר העמיתים
5	ד. ניתוח זכויות העמיתים בקרן
5	3. מידע אודות דמי ניהול
5	א. שיעור דמי הניהול
6	ב. מידע אודות חמשת המעסיקים הגדולים בקופה
7	4. ניתוח מדיניות השקעה
7	א. מדיניות ההשקעה
7	ב. ניתוח והסבר שינויים מהותיים בסעיפי ההשקעות לעומת שנה קודמת
8	5. ניהול סיכונים
8	א. מדיניות ניהול הסיכונים ותיאור השיטות וההערכות בחברה המנהלת
8	ב. סיכוני נזילות
9	ג. סיכוני שוק
13	ד. סיכוני אשראי
19	ה. סיכונים גיאוגרפיים
23	ו. גורמי סיכון נוספים המשפיעים על פעילות הקופה
24	ז. גורמי סיכון על פי טיבם
25	6. נושאים אליהם הפנה רואה החשבון את תשומת ליבו בחוות דעתו
25	7. בקרות ונהלים לגבי גילוי ובקרה פנימית על דיווח כספי

1. מאפיינים כלליים של קופת הגמל

א. תיאור כללי של קופת הגמל ושל החברה המנהלת אותה

קופת הגמל:

- שם קופת הגמל: קרן החיסכון לצבא הקבע (להלן "הקופה" או "הקרן").
- סוג קופת הגמל: קרן השתלמות.
- קוד הקופה: 511033060-00000000000438-0000-000
- סוג העמיתים: עצמאיים ושכירים המפקידים כספי השתלמות.

הקופה מנוהלת בנאמנות בידי חברה מנהלת שהינה משקיע מוסדי. הקופה נועדה לחיסכון לטווח בינוני וקצר. פעילות הקופה כפופה לרישוי המתקבל מרשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון בהתאם לדינים הרלוונטיים החלים על פעילותה המפוקחת על ידי הממונה על רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון (להלן - "הממונה על שוק ההון, או "הממונה").

החברה המנהלת:

- שם החברה המנהלת: קרן החיסכון לצבא הקבע-חברה לניהול קופות גמל בע"מ בע"מ (להלן - "החברה המנהלת" או "החברה").
- החברה המנהלת הינה חברה בבעלות מלאה, בעקיפין, של הראל השקעות בביטוח ושירותים פיננסיים בע"מ, בהיותה מוחזקת ב-100% בידי הראל חברה לביטוח בע"מ, חברה בבעלות מלאה של הראל השקעות.
- בשנת הדיווח לא חלו שינויים במבנה האחזקות של החברה המנהלת. לפרוט מבנה האחזקות של החברה המנהלת, ראה סעיף 1.1.2 בדוח תאור עסקי החברה של החברה המנהלת.

ב. מועד הקמת קופת הגמל

הקופה הוקמה בשנת 1984. בחודש מרס 2009 הפכה הקופה לקופה מסלולית עקב הוספת שני מסלולי השקעה, מסלול אג"ח ללא מניות אשר החל לפעול בחודש מרס 2009 ומסלול מניות אשר החל לפעול בחודש אפריל 2009. בחודש פברואר 2022, נפתח מסלול השקעה "מסלול מחקה מדד S&P 500", המסלול החל לפעול בחודש מאי 2022. בחודש ינואר 2023 נפתח והחל לפעול מסלול השקעה "קיימות".

ג. רשימת מסלולי השקעה, הקודים שלהם ומועד תחילת פעילותם

להלן מספרי המסלולים הכלולים באישור:

שם המסלול	קוד המסלול	מועד תחילת פעילות
מסלול כללי	511033060-00000000000438-0438-000	1984
מסלול אג"ח ללא מניות	511033060-00000000000438-1410-000	2009
מסלול מנייתי	511033060-00000000000438-1411-000	2009
מסלול מחקה מדד S&P 500	511033060-00000000000438-13649-000	2022
מסלול קיימות	511033060-00000000000438-14274-000	2023

ד. שינויים מהותיים בשנת הדיווח הנובעים ממיזוגים, מכירות או רכישות

בשנת הדוח לא חל שינוי.

ה. שיעורי הפרשות המרביים שרשאית קופת הגמל לקבל ומטרתן

בקרן השתלמות לעובדים - בשיעורים מהמשכורת, כהגדרתה בסעיף 3ה לפקודת מס הכנסה (להלן: "הפקודה"): הפרשות מעביד: עד 7.5%. הפרשות עובד: עד 2.5%. ובלבד שהשיעורים לא יעלו על השיעורים הנקובים בהסכם הקיבוצי כמשמעותו בחוק הסכמים קיבוציים תשי"ז - 1957, והפרשות העובד לא יפחתו משליש מהפרשות המעביד. בקרן השתלמות לעצמאים - הפקדות עצמאי עד לתקרה שנתית של 7% מהכנסתו הקובעת, מזה יותר ניכוי בגין הפקדות בשיעור של עד 4.5% מהכנסתו הקובעת.

ו. שינוי מסמכי יסוד במהלך תקופת הדוח ועד ליום פרסומו

ביום 1 בינואר 2023 תוקן תקנון הקרן. במסגרת התיקון אושר פתיחת מסלול השקעה חדש מסלול "קיימות".

2. ניתוח זכויות עמיתי קופת הגמל**א. יחס נזילות**

שיעור הסכומים שהעמיתים בקופת הגמל רשאים למשוך ממנה מתוך כלל נכסי קופת הגמל, לתאריך הדוח:

2023	
%	
84.36	מסלול כללי
88.92	מסלול אג"ח ללא מניות
75.54	מסלול מנייתי
77.20	מסלול מחקה מדד S&P 500
87.50	מסלול קיימות

ב. משך חיים ממוצע של החיסכון

משך החיים הממוצע של זכויות העמיתים, עבור אותם עמיתים שחשכונוניהם טרם הבשילו:

2023	
שנים	
2.01	מסלול כללי
1.50	מסלול אג"ח ללא מניות
1.96	מסלול מנייתי
2.08	מסלול מחקה מדד S&P 500
2.02	מסלול קיימות

ג. שינוי במספר העמיתים

המידע על מספר העמיתים בקרן חסוי.

ד. ניתוח זכויות העמיתים בקרן

2022		2023		ליום 31 בדצמבר
סך נכסים, נטו באלפי ש"ח	מספר חשבונות*	סך נכסים, נטו באלפי ש"ח	מספר חשבונות*	
2,669,814	-	2,862,788	-	חשבונות פעילים
3,052,713	-	3,439,320	-	חשבונות לא פעילים
5,722,527	-	6,302,108	-	סה"כ

* המידע על מספר חשבונות העמיתים בקרן חסוי.

3. מידע אודות דמי ניהול

א. שיעור דמי הניהול

2023		ליום 31 בדצמבר 2023		מסלול כללי
עמיתים לא פעילים	עמיתים פעילים	סך נכסים, נטו באלפי ש"ח	מספר חשבונות*	
2,551,117	2,023,196	-	-	דמי ניהול מנכסים: 0.5%-0%
208,904	616	-	-	1%-0.5%
17,732	20	-	-	1.5%-1%
763	684	-	-	2%-1.5%

סך ההוצאות הישירות הנגבות מהעמיתים במסלול, נוסף לדמי הניהול, הינו 9,496 אלפי ש"ח. לפירוט הרכב ההוצאות, ראה ביאור 11 בדבר הוצאות ישירות בדוח הכספי.

2023		ליום 31 בדצמבר 2023		מסלול אג"ח ללא מניות
עמיתים לא פעילים	עמיתים פעילים	סך נכסים, נטו באלפי ש"ח	מספר חשבונות*	
106,308	92,911	-	-	דמי ניהול מנכסים: 0.5%-0%
2,785	38	-	-	1%-0.5%
42	-	-	-	1.5%-1%
96	-	-	-	2%-1.5%

סך ההוצאות הישירות הנגבות מהעמיתים במסלול, נוסף לדמי הניהול, הינו 220 אלפי ש"ח. לפירוט הרכב ההוצאות, ראה ביאור 11 בדבר הוצאות ישירות בדוח הכספי.

* המידע על מספר חשבונות העמיתים בקרן חסוי.

מסלול מניות

ליום 31 בדצמבר 2023				דמי ניהול מנכסים:
עמיתים לא פעילים		עמיתים פעילים		
סך נכסים, נטו	מספר חשבונות*	סך נכסים, נטו	מספר חשבונות*	
באלפי ש"ח		באלפי ש"ח		
303,746	-	438,189	-	0.5%-0%
19,551	-	286	-	1%-0.5%
697	-	-	-	1.5%-1%
55	-	92	-	2%-1.5%

סך ההוצאות הישירות הנגבות מהעמיתים במסלול, נוסף לדמי הניהול, הינו 1,861 אלפי ש"ח. לפירוט הרכב ההוצאות, ראה ביאור 11 בדבר הוצאות ישירות בדוח הכספי.

מסלול מחקה מדד S&P 500

ליום 31 בדצמבר 2023				דמי ניהול מנכסים:
עמיתים לא פעילים		עמיתים פעילים		
סך נכסים, נטו	מספר חשבונות*	סך נכסים, נטו	מספר חשבונות*	
באלפי ש"ח		באלפי ש"ח		
215,696	-	304,550	-	0.5%-0%
10,798	-	190	-	1%-0.5%
272	-	-	-	1.5%-1%
9	-	36	-	2%-1.5%

סך ההוצאות הישירות הנגבות מהעמיתים במסלול, נוסף לדמי הניהול, הינו 60 אלפי ש"ח. לפירוט הרכב ההוצאות, ראה ביאור 11 בדבר הוצאות ישירות בדוח הכספי.

מסלול קיימות

ליום 31 בדצמבר 2023				דמי ניהול מנכסים:
עמיתים לא פעילים		עמיתים פעילים		
סך נכסים, נטו	מספר חשבונות*	סך נכסים, נטו	מספר חשבונות*	
באלפי ש"ח		באלפי ש"ח		
1,119	-	1,533	-	0.5%-0%
77	-	-	-	1%-0.5%

סך ההוצאות הישירות הנגבות מהעמיתים במסלול, נוסף לדמי הניהול, הינו 8 אלפי ש"ח. לפירוט הרכב ההוצאות, ראה ביאור 11 בדבר הוצאות ישירות בדוח הכספי.

ב. מידע אודות חמשת המעסיקים הגדולים בקופה*

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023	שיעור דמי ניהול מנכסים ממוצע עבור חמשת המעסיקים הגדולים (באחוזים)
0.20	סך היקף נכסים מנוהל עבור חמשת המעסיקים הגדולים (באלפי ש"ח)
5,878,287	שיעור הנכסים המנוהלים עבור חמשת המעסיקים הגדולים מתוך סך הנכסים נטו (באחוזים)
93.27	

* המידע על מספר חשבונות העמיתים בקרן חסוי.

4. ניתוח מדיניות השקעה

א. מדיניות ההשקעה

מידע בדבר מדיניות ההשקעה של מסלולי ההשקעה לשנת הדוח, פורט באתר האינטרנט של החברה המנהלת בכתובת:

<https://www.harel-group.co.il/about/harel-group/harel-pensia-and-gemel/Pages/investment-policy.aspx?isfromsearch=1>

ב. ניתוח והסבר שינויים מהותיים בסעיפי ההשקעות לעומת שנה קודמת

להלן תמצית השינויים בשוק ההון והתייחסות חטיבת ההשקעות של החברה אליהם:

נושא	תיאור פעולות החברה
השינוי במדד המחירים לצרכן, התפתחויות האינפלציה והגורמים להשפעה על עליית המדד	במהלך שנת 2023 האינפלציה עמדה על 3.3 אחוזים (המדד הידוע האחרון בסוף שנת 2023), ירידה לעומת 5.3 אחוזים בסוף שנת 2022. במסגרת הירידה בציפיות האינפלציה בשוק העלתה חטיבת ההשקעות את שיעור החשיפה לנכסים צמודי מדד בשיעור קל.
שער החליפין של השקל	בסיכום שנת 2023 השקל נחלש ב-2 אחוזים מול סל המטבעות של בנק ישראל, עם פחות של 3 אחוזים מול הדולר ו-7 אחוזים מול האירו. לאור ההרעה במצב הביטחוני והגדלת החשיפה לחו"ל החטיבה העלתה מעט את שיעור החשיפה למט"ח.
התפתחות שעורי ריבית	תהליך עליית ריבית בנק ישראל נמשך גם בשנת 2023 והסתיים במאי כאשר הריבית עלתה ל-4.75 אחוזים, הרמה הגבוהה ביותר מאז סוף 2006. לאור מבנה העקום והעלאות הריבית החטיבה האריכה מעט את מח"מ אגרות החוב בהם היא משקיעה.
שוק המניות	בסיכום שנתי מדד MSCI העולמי (ברוטו במונחים דולריים) עלה ב-24% בהובלת עלייה של כ-43% מדד הנאסד"ק בארה"ב (לאחר שבשנת 2022 המדד איבד כשליש מערכו). המדד המקביל של השווקים המתעוררים עלה ב-10%. בישראל מדד ת"א 125 עלה בשיעור מתון יותר של כ-4% בלבד, גם בהשפעת המלחמה. לאור השינויים בשווקים הבינלאומיים החטיבה שינתה בשלהי השנה את הרכב תיק המניות שלה בחו"ל עם דגש גבוה יותר על השקעות מחוץ לארה"ב ודגש נמוך יותר על השקעות בתחום הטכנולוגיה לאור רמות המחירים הגבוהות אשר שררו בשווקים.
אג"ח קונצרני ומוצרי חוב	למרות המשך עליית הריבית במהלך שנת 2023 מדדי האג"ח המרכזיים בישראל רשמו תשואה חיובית. בסיכום שנתי מדד אג"ח כללי עלה בכ-4%, כאשר מדד אג"ח ממשלתיות עלה ב-1% בלבד ומדד אג"ח הקונצרניות עלה ב-6%. חטיבת ההשקעות העלתה מעט את שיעור החשיפה לאג"ח קונצרני סחיר בישראל לאור אטרקטיביות שגדלה במרווחי הסיכון במקביל לתשואות אבסולוטיות אטרקטיביות הן בישראל והן בחו"ל.
מוצרי מדדים	חטיבת ההשקעות ממשיכה להשקיע במוצרי מדדים לצורך גיוון תיק ההשקעות ויעילות רבה ביכולת לשינוי הרכב ההשקעות באמצעות נכסים אלו.
נכסים נגזרים לרבות אופציות על מדד מעו"ף, שקל/דולר, חוזים עתידיים	חטיבת ההשקעות ממשיכה להשקיע באפיקים אלו לצורך פישוט, הגנה, נזילות וסחירות באפיקי מדד מחירים לצרכן אפיקי מניות והגנות מט"ח לפי הנחיות וועדת השקעות וכפוף ליתרונות למול עבודה בנכס הבסיס.
השקעות בנכסים אלטרנטיביים, לרבות נדל"ן, תשתיות והשקעות פרטיות	חטיבת ההשקעות ממשיכה להגדיל את החשיפה לאפיק זה הן באופן אבסולוטי והן כאחוז חשיפה מתיקי העמיתים במטרה לגוון את הרכב הנכסים של התיק להשיג תשואה גבוהה יותר למול נכסים סחירים באותה רמת סיכון תוך שימת דגש על ייזום נדלן למגורים בישראל וקרנות buy out בחו"ל.

5. ניהול סיכונים

החוזר המאוחד, שער 5, חלק 1, פרק 10 - ניהול סיכונים, מסדיר תשתית לזיהוי, מדידה ודיווח של סיכונים שוק, אשראי ונזילות הגלומים בנכסי ההשקעה המוחזקים כנגד חסכוניות העמיתים בקופות גמל. החוזר מחייב מינוי מנהל סיכונים אובייקטיבי ובלתי תלוי במערך ההשקעות והאשראי של החברות המנהלות אשר יספק לדירקטוריון החברה המנהלת, הנהלתה, ועדת ההשקעה וועדת האשראי שלה תמונת מצב אובייקטיבית ומקיפה אודות הסיכונים הגלומים בנכסי ההשקעה המוחזקים כנגד חסכוניות העמיתים.

ניהול תיק ההשקעות של הקופה נעשה תוך חתירה לאיזון בין המטרה של השגת תשואה מקסימאלית על הנכסים לבין הסיכון הכרוך בהשקעות ורמת הנזילות הנדרשת כדי לממן פעילות זו ופעילות משיכות והעברות של כספים על ידי העמיתים.

דירקטוריון החברה קבע מדיניות השקעות אשר מגבילה את רמות החשיפה אליהן ניתן להגיע בכל אחד מאפיקי ההשקעה. מגבלות הדירקטוריון מחייבות את ועדת ההשקעות ומגבילות את רמת הסיכון של קופות הגמל המנוהלות על ידי החברה. ועדת ההשקעות דנה בישיבותיה בתמהיל ההשקעות של מסלולי ההשקעה בקופות הגמל המנוהלות על ידי החברה ומקבלת החלטות לגבי הקצאת הנכסים בין האפיקים השונים בהתאם להערכות סיכונים המבוססות על נתונים מאקרו כלכליים ותחזיות לגבי שוקי ההון וגורמי הסיכון. דיווחי ניהול סיכונים המוצגים לוועדת השקעות מציגים אומדנים להפסד פוטנציאלי הצפוי לתיק נכסים בשל התממשות סיכונים שוק. בכל התכנסות של ועדת השקעות ובהתבסס על מערכת BI, מציגה חטיבת השקעות חתכי חשיפה שונים של תיק ההשקעות.

הוועדה בוחנת ומתאימה את מדיניות ההשקעות וביצועה בשוטף לנוכח ההתפתחויות בנכסיה, במאפייני עמיתיה ובשווקים.

בקבוצת הראל פועלת ועדת דירקטוריון לניהול סיכונים נפרדת לפנסיה וגמל, אשר דנה בנושאים הקשורים לניהול סיכונים וניהול ההון ומגבשת המלצות לדירקטוריון. הוועדה פועלת בהתאמה לדרישות סעיפי סימן י"א בחוזר גופים מוסדיים 2018-9-31 בנושא "דירקטוריון גוף מוסדי". כמו כן, קיים תהליך דיווח רבעוני על ידי בעלי תפקידים בתחומי הפעילות השונים בדבר שינויים מהותיים בפרופיל הסיכונים של החברה למנהלת הסיכונים, להנהלה ולדירקטוריון.

השיטות ונהלי העבודה בתחום ניהול הסיכונים נבחנים ומתעדכנים באופן שוטף, תוך התחשבות במדיניות ניהול הסיכונים בקבוצת הראל, בשינויים החלים בסביבה העסקית בארץ ובעולם ובהנחיות ודרישות הרגולציה.

להלן פירוט הסיכונים המרכזיים להם חשופה הקופה ואופן הטיפול בהם:

א. מדיניות ניהול הסיכונים ותיאור השיטות וההערכות בחברה המנהלת

לעניין פירוט מדיניות ניהול הסיכונים ותיאור השיטות וההערכות בחברה המנהלת של קופת הגמל ראה ביאור 17 בדוחות הכספיים של החברה המנהלת.

ב. סיכונים נזילות

סיכון נזילות נובע מאי ודאות לגבי שינויים אפשריים בהיקף משיכת כספים מהקופה, ו/או קריאות לכסף בגין התחייבויות עבר ו/או דרישה להשלמת בטחונות בגין נגזרי מניות ומט"ח, העשויים להביא למצב בו הקופה תידרש לממש במהירות נכסים בהיקף ניכר על מנת לשלם לעמיתים המושכים או המניידים לקופות אחרות. סיכון זה קשור בהיקף חסכון העמיתים הזכאים למשיכה אל מול אורך החיים הממוצע של נכסי הקופה ונזילותם וכן מגורמים חיצוניים של הגברת תחרות ומעבר בין קופות גמל.

לצורך ניהול סיכון הנזילות קופות הגמל מחזיקות בנכסים נזילים, כגון מזומנים, שווי מזומנים ופיקדונות לתקופה של עד חודש ימים וכן בנכסים בעלי סחירות גבוהה שניתנים למימוש בקלות יחסית. כמו כן, קיימות מגבלות השקעה על שיעור הנכסים הלא נזילים ואחת לתקופה נבחנת השפעה של תרחישי משבר על מצב הנזילות.

ניהול הקופות בשיטת סלי השקעה, מקטין חשיפה לסיכון נזילות בכלל ובקופות הקטנות בפרט.

ועדת ההשקעות אישרה מודל למעקב אחר סיכון הנזילות בפעילות הקופה. מדדי הנזילות מביאים בחשבון מצבי קיצון של משיכות בקופות כולל העברות בין קופות ואת נזילות הנכסים בתיקים במצבי משבר שונים. ועדת ההשקעות בוחנת על בסיס תקופתי את העמידה ברמת הנזילות ביחס למדדי הנזילות שנקבעו ובוחנת באופן שוטף את צרכי הנזילות והתאמתם לנכסי הקופה על מנת להיערך מראש לשינויים ברמת הנזילות הנדרשת.

ניתוח נזילות הקופה

ליום 31 בדצמבר 2023					נזילות (בשנים)
נכסים נטו (באלפי ש"ח)					
מסלול קיימות	מסלול מחקה מדד S&P 500	מסלול מנייתי	מסלול אג"ח ללא מניות	מסלול כללי	
2,722	531,550	644,973	149,282	3,005,387	נכסים נזילים וסחירים
-	-	-	3,742	101,244	מח"מ של עד שנה
-	-	31,743	32,281	805,791	מח"מ מעל שנה
7	1	85,900	16,875	890,610	אחרים
2,729	531,551	762,616	202,180	4,803,032	סה"כ

הקופה אינה נתקלת בקשיי נזילות ובקשיים למימון תשלומים לעמיתים מושכים או המניידים החוצה, והיא שומרת על רמת נזילות מספקת כאמור. על פי ניסיון העבר, לאור היקף נכסיה של הקופה, הפיזור הרחב של עמיתיה והעובדה כי מרבית נכסיה הינם סחירים ובני מימוש מהיר ולמרות ששיעור הסכומים שעמיתים רשאים למשוך מהקופה הינו בין 75.54%-88.92% (ראה פרוט לפי מסלולים בסעיף 2א לעיל), הקופה אינה צופה בעיות נזילות בשנים הקרובות. נכון לסוף שנת 2023 כ- 69% מנכסי הקופה הושקעו בנכסים נזילים או סחירים. כ-63% במסלול הכללי, כ-74% במסלול ללא מניות, כ-85% במסלול מניות, וכ-100% במסלולים מחקה מדד S&P 500, ומסלול קיימות.

מבחינת הרכב נכסי הקופה והערכות ההנהלה, הנהלת החברה המנהלת סבורה כי סך הכספים הסחירים והנזילים וצפי ההפקדות מהווים כרית בטחון מספקת לצמצום התממשות סיכון הנזילות כאמור לעיל.

ג. סיכוני שוק

החברה המנהלת פועלת בהשקעותיה בכפוף להוראות הדין ולמדיניות ההשקעות הנקבעת על ידי הדירקטוריון. הסיכונים הפיננסיים מנוהלים באמצעות פיזור בין אפיקי השקעה, ענפים, מנפיקים ובין נכסים בארץ לנכסים בחו"ל, בחינה וניתוח של הנכסים טרום קבלת החלטת ההשקעה ובמהלך חיי ההשקעה ועמידה במגבלות חשיפה.

מגבלות שונות לחשיפות לסיכוני שוק נקבעו הן על ידי הדירקטוריון והן על ידי ועדת השקעות, מתוך מטרה לצמצם את ההפסד שעלול להיגרם כתוצאה משינויים לא צפויים בשווקים. מגבלות אלו מתייחסות, בין היתר, לתקרות השקעה במניות, קרנות ונדל"ן, לחשיפה מרבית לאגרות חוב קונצרניות בהתאם לדירוג, לחשיפה מרבית להשקעה בודדת, לחשיפה למגזרי הצמדה ולחשיפה לריבית. מדיניות ניהול סיכוני השוק כפופה גם לתקנות ההשקעה. שימוש בנגזרים נעשה למטרות הגנה ולמטרות יצירת חשיפה ונכלל בדוחות הבקרה.

כימות ובחינת סיכוני שוק נעשים באמצעות מערכת ממוכנת באגף ניהול סיכונים. הכלי המרכזי למדידת סיכוני השוק נעשה בעיקר באמצעות תרחישי קיצון שונים, המהווים אינדיקציה להפסד אפשרי בתיקי ההשקעות של הנוסטרו ובתיקי עמיתים. תרחישים אלה מבוססים על אירועים היסטוריים או היפותטיים וההנחות בבסיסם מתעדכנות תקופתית בהתאמה לשינויים בסביבה הכלכלית, בגורמי הסיכון ובמאפייני התיקים.

ככלל, סיכוני שוק בניהול פעילות קופת הגמל נובעים מאפשרות לשחיקת שווי נכסי קופות הגמל כתוצאה משינויים במחירי ניירות ערך, מחירי נדל"ן, שעורי ריבית, שערי חליפין ואינפלציה ומפתיחת מרווחי האשראי מול ריבית חסרת סיכון.

סיכוני שוק הקשורים בירידה הפוטנציאלית בערכם הכלכלי של נכסי הקופה הינם כדלקמן:

1. סיכוני הצמדה: בשיקולי השקעה נלקחות בחשבון תחזיות אינפלציה ואלטרנטיבות השקעה, גם בהיבט של בסיס הצמדה. הקופה מבצעת את השקעותיה ברכיבים צמודים ולא צמודים בהתאם לסביבת האינפלציה והתחזיות העתידיות שלפניה.
2. סיכון שער חליפין: לקופה חשיפה לנכסים צמודי מט"ח בעיקר כתוצאה מהשקעות בנכסים זרים ולכן בשיקולי ההשקעה נלקחות בחשבון תחזיות לשינויים בשערי חליפין, בעיקר ביחס לדולר.

3. סיכוני ריבית: לשינויים בשערי הריבית השפעה על אגרות החוב המוחזקות על ידי הקופה ועל פקדונות והלוואות ובאמצעותן על שווי נכסי הקופה. בעת קבלת החלטות השקעה וקביעת משך החיים הממוצע של הנכסים נלקחים בחשבון הנחות ותחזיות לגבי שינויי ריבית והשפעתם על תיק השקעות של הקופה. הקופה מטפלת בסיכוני ריבית על ידי שינוי באורך החיים הממוצע הכולל של מכשירים נושאי ריבית בכל אפיק, פיזור וחשיפה לסוגי ריביות שונות.
4. סיכון מניות: ההפסד שעלול להגרם לקופה כתוצאה מירידה במחירי המניות הנסחרות בארץ ובח"ל.
5. סיכון מרווח אשראי: הפסד הנובע מפתיחת מרווחי האשראי מול ריבית חסרת סיכון.
6. סיכון נדל"ן: ההפסד שעלול להיגרם מירידת ערכן של ההשקעות בנדל"ן.

ועדת ההשקעות דנה בישיבותיה בתמהיל ההשקעות של קופות הגמל המנוהלות על ידי החברה ומקבלת החלטות לגבי הקצאת הנכסים בין האפיקים השונים בהתאם להערכות סיכונים המבוססות על נתונים מאקרו כלכליים ותחזיות לגבי שוקי ההון וגורמי הסיכון. מדדי סיכונים המוצגים לוועדת השקעות כוללים תרחישי קיצון והשוואת מדדי ביצועים וסיכונים לתיקי סמן. ועדת השקעות מקבלת מדי ועדה דיווח בדבר חשיפה ענפית, חשיפה גיאוגרפית וחשיפה מטבעית.

(1) סיכון מדד וסיכון מטבע

מסלול כללי

ליום 31 בדצמבר 2023			
לא צמוד	בהצמדה למדד	במטבע חוץ או	סך הכל
אלפי ש"ח	המחירים לצרכן	בהצמדה אליו	אלפי ש"ח
	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
1,708,827	1,129,927	1,964,278	4,803,032
813,465	11,574	(825,039)	-
2,522,292	1,141,501	1,139,239	4,803,032

סך נכסי קופת הגמל, נטו
חשיפה לנכסי בסיס באמצעות מכשירים
נגזרים במונחי דלתא
סך הכל

מסלול אג"ח ללא מניות

ליום 31 בדצמבר 2023			
לא צמוד	בהצמדה למדד	במטבע חוץ או	סך הכל
אלפי ש"ח	המחירים לצרכן	בהצמדה אליו	אלפי ש"ח
	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
79,317	78,141	44,722	202,180
30,018	1,057	(31,075)	-
109,335	79,198	13,647	202,180

סך נכסי קופת הגמל, נטו
חשיפה לנכסי בסיס באמצעות מכשירים
נגזרים במונחי דלתא
סך הכל

מסלול מניות

ליום 31 בדצמבר 2023			
לא צמוד	בהצמדה למדד	במטבע חוץ או	סך הכל
אלפי ש"ח	המחירים לצרכן	בהצמדה אליו	אלפי ש"ח
	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
316,432	1,871	444,313	762,616
189,978	-	(189,978)	-
506,410	1,871	254,335	762,616

סך נכסי קופת הגמל, נטו
חשיפה לנכסי בסיס באמצעות מכשירים
נגזרים במונחי דלתא
סך הכל

ליום 31 בדצמבר 2023			מסלול מחקה מדד S&P 500
לא צמוד	במטבע חוץ או בהצמדה אליו	סך הכל	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
17,751	513,800	531,551	סך נכסי קופת הגמל, נטו
(8,104)	8,104	-	חשיפה לנכסי בסיס באמצעות מכשירים נגזרים במונחי דלתא
9,647	521,904	531,551	סך הכל

ליום 31 בדצמבר 2023			מסלול קיימות
לא צמוד	במטבע חוץ או בהצמדה אליו	סך הכל	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
242	2,487	2,729	סך נכסי קופת הגמל, נטו
1,602	(1,602)	-	חשיפה לנכסי בסיס באמצעות מכשירים נגזרים במונחי דלתא
1,844	885	2,729	סך הכל

(2) סיכון ריבית

להלן ניתוח רגישות ביחס להשפעת השינוי בשיעור הריבית על התשואה של קופת הגמל:

ניתוח רגישות לשינוי בשיעור הריבית (א) (ב)		2023 ליום 31 בדצמבר
-1%	+1%	
1.77	(1.57)	מסלול כללי
3.63	(3.33)	מסלול אג"ח ללא מניות
0.15	(0.14)	מסלול מנייתי
0.01	(0.01)	מסלול מחקה מדד S&P 500
*-	*-	מסלול קיימות
		* פחות מ-0.01%

(א) ניתוח הרגישות ביחס לשינוי בריבית הינו גם ביחס למכשירים בריבית קבועה וגם ביחס למכשירים בריבית משתנה. ביחס למכשירים בריבית קבועה, החשיפה הינה ביחס לערך הפנקסני של המכשיר וביחס למכשירים בריבית משתנה, החשיפה הינה ביחס לתזרים המזומנים מהמכשיר הפיננסי. לצורך חישוב ניתוח הרגישות נלקח בחשבון שינוי בריבית מתחילת השנה גם לגבי נכסים שנרכשו במהלך השנה.

(ב) ניתוח הרגישות כולל אך ורק סעיפים אשר ערכם מושפע באופן ישיר כתוצאה משינוי בשיעור הריבית. בהתאם לכך, לא מובאות בחשבון השפעות עקיפות כגון השפעה של קרנות נאמנות שמשקיעות בנכסי חוב.

(3) פירוט החשיפה לענפי משק עבור השקעות במכשירים הוניים

להלן פירוט החשיפה לענפי משק בגין השקעה במניות:

ליום 31 בדצמבר 2023						<u>מסלול כללי</u>
%	סך הכל	בחו"ל	לא סחיר אלפי ש"ח	נסחרות במדד	נסחרות במדד	
				מניות היתר	ת"א 125	
מסה"כ						
						<u>ענף משק</u>
12.74	124,519	-	-	-	124,519	בנקים
2.86	27,999	-	-	-	27,999	ביטוח
1.04	10,182	2,166	77	2,454	5,485	ביומד
14.98	146,426	106,278	2,439	1,401	36,308	טכנולוגיה
19.35	189,171	52,763	5,520	18,113	112,775	מסחר ושרותים
30.46	297,921	87,445	98,631	5,806	106,039	נדל"ן ובינוי
10.37	101,371	37,298	341	9,662	54,070	תעשייה
4.86	47,482	23	-	9,925	37,534	השקעה ואחזקות
3.34	32,611	4,961	-	454	27,196	נפט וגז
100.00	977,682	290,934	107,008	47,815	531,925	<u>סך הכל</u>

ליום 31 בדצמבר 2023				<u>מסלול אג"ח ללא מניות</u>
%	סך הכל	בחו"ל	לא סחיר	
			מסה"כ	
				<u>ענף משק</u>
0.38	14	14	-	מסחר ושרותים
99.62	3,680	1,042	2,638	נדל"ן ובינוי
100.00	3,694	1,056	2,638	<u>סך הכל</u>

ליום 31 בדצמבר 2023						<u>מסלול מניות</u>
%	סך הכל	בחו"ל	לא סחיר אלפי ש"ח	נסחרות במדד	נסחרות במדד	
				מניות היתר	ת"א 125	
מסה"כ						
						<u>ענף משק</u>
18.54	58,542	-	-	-	58,542	בנקים
3.15	9,950	-	-	-	9,950	ביטוח
1.29	4,063	1,100	85	91	2,787	ביומד
17.08	53,929	35,411	1,901	304	16,313	טכנולוגיה
21.52	67,939	18,217	-	4,708	45,014	מסחר ושרותים
16.00	50,531	1,541	-	2,600	46,390	נדל"ן ובינוי
14.13	44,606	16,661	842	2,388	24,715	תעשייה
4.98	15,733	-	-	2,151	13,582	השקעה ואחזקות
3.31	10,454	2,520	-	231	7,703	נפט וגז
100.00	315,747	75,450	2,828	12,473	224,996	<u>סך הכל</u>

מסלול קיימות

ליום 31 בדצמבר	
בחול	אלפי ש"ח
%	מסה"כ
40.81	391
29.75	285
10.23	98
19.21	184
100.00	958

ענף משק

ביומד
 מסחר ושרותים
 נדלין ובינוי
 תעשייה

סך הכל**ד. סיכוני אשראי**

סיכון אשראי הוא הסיכון לאי עמידת צד שלישי בהתחייבויותיו. סיכוני אשראי יכולים לנבוע, בין היתר, מאי עמידה במועדי החזר, היעדר יכולת פירעון, מימוש ביטחונות בערך פחות מהמוערך או מירידת ערך כתוצאה משינוי בדירוג אשראי.

מדיניות ניהול סיכוני האשראי של החברה מתבססת על פיזור וגיוון תיק האשראי וניהול סיכונים מבוקר, באופן שיתרום להשגת תשואה הולמת עבור הסיכון הניטל, בהתאם למגבלות שהוגדרו, תוך הבנת פרופיל סיכון האשראי של החברה ופירוט תחומי אחריותם של הגורמים המעורבים בתהליכי זיהוי, מדידה, ניטור ובקרה של סיכון האשראי. המסגרת למתן וניהול אשראי כוללת גם נהלים ומתודולוגיות, על פיהם יש לפעול.

פעילות האשראי נעשית בכפוף לתקנות ההשקעה ולחוזרי המפקח בנושא ניהול סיכוני אשראי ובהתאם למדיניות שנקבעה על ידי הדירקטוריון ולהחלטות פרטניות של ועדות ההשקעה השונות. תקנות ההשקעה קובעות מגבלות חשיפה ללווה בודד ולקבוצת לוויים וכן מגבלות על מתן אשראי בהתאם לסוגי בטחונות וכיוצ"ב. חוזרי המפקח בנושא ניהול סיכוני אשראי מתווים תשתית לתמיכה ניהולית, מקצועית ותפעולית ומסרתם להבטיח קיומם של מנגנוני בקרה ופיקוח לניהול סיכוני אשראי להם חשופה הקופה. בחטיבת ההשקעות, קיימת הפרדה בין יחידת ניהול האשראי הלא סחיר אשר נוטלת את הסיכון ובין יחידה עצמאית המנהלת בקרה על הפעילות. תהליכי מעקב אחר יכולת הפירעון של לוויים ואיכות הבטוחות מבוצעים במסגרת נהלי עבודה למתן אשראי שאושרו בדירקטוריון. לגבי אשראי סחיר, מתנהל מעקב אחר יכולת הפירעון, איכות הבטוחות וחובות בעייתיים. בעקבות חוזר המפקח בנושא טיפול בחובות בעייתיים ופעולות לגביית חוב, הוקם פרום חוב ומונה מנהל לפורום אשר תפקידו להעריך מצב חובות בעייתיים (בחוב סחיר ולא סחיר) ולהבטיח כי מתקיימים תהליכי מעקב ובקרה שוטפים.

הערכה ספציפית של סיכון האשראי לגבי חוב לא סחיר מבוצעת במערך האשראי בחטיבת ההשקעות באמצעות מודלי דירוג המבוססים על מתודולוגיה דומה לזאת הנמצאת בשימוש חברות הדירוג. המודלים השונים, נבדקו כעומדים בדרישות החוזר המאוחד פרק 4 לשער 5 "ניהול נכסי השקעה" ואושרו על ידי ועדת אשראי אשר הוסמכה לכך ע"י הדירקטוריון.

ברמת עסקה פרטנית - מתקבלת חוות דעת ניהול סיכונים לתחומי פעילות חדשים ולעסקאות משמעותיות, גדולות או מורכבות, בהתאם לפרמטרים שהוגדרו. ובמקביל, אגף ניהול סיכונים בוחן ומאתגר את הדירוג של הלוואות חדשות המבוצעות בחטיבת ההשקעות. בנוסף, לאורך חיי האשראי וברמת התיק הכולל מתבצע באגף ניהול סיכונים כימות של סיכוני האשראי הגלומים בנכסי ההשקעה, באמצעות בחינת הדירוג הממוצע של החוב הלא ממשלתי בתיקים האמורים והערכת ההפסד הצפוי (Expected Loss) וההפסד הלא-צפוי (Unexpected Loss) בגין סיכוני האשראי הלא סחיר.

(1) חלוקת נכסי חוב על פי מיקומם

ליום 31 בדצמבר 2023

מסלול מחקה מדד s&p 500	מסלול מנייתי		מסלול אג"ח ללא מניות			מסלול כללי				
	סחירים	סה"כ	סחירים	סחירים	סה"כ	סחירים	סה"כ	סחירים		
		שאינם סחירים	סחירים	סה"כ	שאינם סחירים	סחירים	סה"כ	שאינם סחירים	סחירים	
		אלפי ש"ח								
6,386	45,664	31,743	13,921	132,543	34,746	97,797	1,699,236	796,181	903,055	בארץ
-	61	-	61	15,971	1,277	14,694	227,969	110,854	117,115	בחו"ל
<u>6,386</u>	<u>45,725</u>	<u>31,743</u>	<u>13,982</u>	<u>148,514</u>	<u>36,023</u>	<u>112,491</u>	<u>1,927,205</u>	<u>907,035</u>	<u>1,020,170</u>	סך הכל נכסי חוב

(2) פירוט נכסי חוב בחלוקה לדירוגים

נכסי חוב בארץ

ליום 31 בדצמבר 2023			
דירוג מקומי (*)			
מסלול מחקה מדד S&P 500	מסלול מנייתי	מסלול אג"ח ללא מניות	מסלול כללי
אלפי ש"ח			
6,386	9,372	54,851	653,608
-	2,330	29,739	158,985
-	2,215	12,877	84,383
-	4	330	6,079
<u>6,386</u>	<u>13,921</u>	<u>97,797</u>	<u>903,055</u>
נכסי חוב סחירים בארץ			
אגרות חוב ממשלתיות			
אגרות חוב קונצרניות ונכסי חוב אחרים בדירוג:			
AA ומעלה			
BBB עד A			
לא מדורג			
סך הכל נכסי חוב סחירים בארץ			
נכסי חוב שאינם סחירים בארץ			
אגרות חוב קונצרניות ופיקדונות בבנקים ובמוסדות פיננסיים בדירוג:			
AA ומעלה			
BBB עד A			
הלוואות לעמיתים			
הלוואות בשיעבוד מניות המקנות שליטה			
הלוואות לאחרים			
-	-	1,111	37,965
-	-	81	544
-	31,743	12,942	228,384
-	-	714	4,796
-	-	19,898	524,492
-	31,743	34,746	796,181
<u>6,386</u>	<u>45,664</u>	<u>132,543</u>	<u>1,699,236</u>
-	31,743	24,021	446,809

מזה - נכסי חוב בדירוג פנימי (**)

(*) המקורות לרמת הדירוג בישראל הינן חברות הדירוג שאישר הממונה. נתוני הדירוג הומרו לסמלי הדירוג של S&P בהתאם למקדמי המרה מקובלים. כל דירוג כולל בתוכו את כל הטווחים, לדוגמא: דירוג A כולל בתוכו A- ועד A+.

(**) בהתאם לחוזרי הממונה 15-9-2007 ו-16-9-2007 קיימת בחברה תשתית ארגונית וניהולית לניהול האשראי, במסגרת זו מבצעת החברה מעקב ובחינה על כל נכסי החוב בהם השקיעה. לנכסי חוב להם לא קיים דירוג חיצוני שניתן על ידי חברה מדרגת, מבוצע דירוג פנימי על ידי החברה. נכסי החוב המוצגים לעיל כנכסים בדירוג פנימי הנם אלו שלהם לא קיים דירוג חיצוני כאמור.

נכסי חוב בחו"ל

ליום 31 בדצמבר 2023		
דירוג בינלאומי (*)		
מסלול מנייתי	מסלול אג"ח ללא מניות אלפי ש"ח	מסלול כללי
-	436	3,468
-	1,841	14,654
16	9,311	75,756
45	3,106	23,207
-	-	30
61	14,694	117,115
-	66	7,982
-	1,211	102,872
-	1,277	110,854
61	15,971	227,969
-	1,106	86,052

נכסי חוב סחירים בחו"ל

אגרות חוב ממשלתיות
אגרות חוב קונצרניות ונכסי חוב אחרים בדירוג :
A ומעלה
BBB
נמוך מ-BBB
לא מדורג

סך הכל נכסי חוב סחירים בחו"לנכסי חוב שאינם סחירים בחו"ל

אגרות חוב קונצרניות ופיקדונות בבנקים ובמוסדות פיננסיים בדירוג :
לא מדורג
נכסי חוב אחרים

סך הכל נכסי חוב שאינם סחירים בחו"לסך הכל נכסי חוב בחו"ל

מזה - נכסים מדורגים בדירוג פנימי (**)

(*) המקורות לרמת הדירוג בחו"ל הינם חברות הדירוג אשר אושרו על-ידי הממונה *S&P, Mood's* ו- *Fitch*. כל דירוג כולל בתוכו את כל הטווחים, לדוגמא: דירוג A כולל A- ועד A+.

(**) בהתאם לחוזרי הממונה 15-9-2007 ו- 16-9-2007 קיימת בחברה תשתית ארגונית וניהולית לניהול האשראי, במסגרת זו מבצעת החברה מעקב ובחינה על כל נכסי החוב בהם השקיעה. לנכסי חוב להם לא קיים דירוג חיצוני שניתן על ידי חברה מדרגת, מבוצע דירוג פנימי על ידי החברה. נכסי החוב המוצגים לעיל כנכסים בדירוג פנימי הנם אלו שלהם לא קיים דירוג חיצוני כאמור.

(3) שיעורי הריבית ששימשו בקביעת השווי ההוגן

השווי ההוגן של נכסי חוב שאינם סחירים, נקבע באמצעות היוון אומדן תזרימי המזומנים הצפויים בגינם. שערי ההיוון אינם מתבססים על דירוג האשראי של הנכס אלא על חלוקת השוק הסחיר לעשירונים בהתאם לתשואה לפדיון של נכסי החוב וקביעת מיקום של הנכס הלא סחיר באותם עשירונים וזאת בהתאם לפרמיית הסיכון הנגזרת ממחירי עסקאות/הנפקות בשוק הלא סחיר. מודל זה מביא לידי ביטוי באופן עדכני יותר שינויים בפרמיית הסיכון של נכסי החוב, כפי שאלו משתקפים בשוק הסחיר בהתאם לשינויים באותו עשירון.

הריביות הממוצעות המשוקללות בגין כל אחת מקבוצות הדירוג המוצגות להלן הינן בהתאם לנכסים הכלולים בכל קבוצת דירוג:

ליום 31 בדצמבר 2023			נכסי חוב שאינם סחירים לפי דירוג (*):
מסלול מנייתי	מסלול אג"ח ללא מניות	מסלול כללי	
באחוזים			
1.19	2.92	2.69	AA ומעלה
-	5.92	4.56	A
-	9.78	8.75	BBB
-	11.44	10.96	נמוך מ-BBB
-	6.46	5.48	לא מדורג

(*) המקורות לרמת דירוג מקומי הינן חברות הדירוג "מעלות" ו"מדורג". נתוני חברת מדורג הועברו לסמלי הדירוג לפי מקדמי המרה מקובלים. כל דירוג כולל בתוכו את כל הטווחים, לדוגמא: דירוג A כולל A- ועד +A.

המקורות לרמת הדירוג בחו"ל הינם חברות הדירוג אשר אושרו על ידי הממונה *S & P, Mood's* ו- *Fitch*.

(4) פירוט החשיפה לענפי משק עבור השקעות בנכסי חוב סחירים וסאינס סחירים

ליום 31 בדצמבר 2023								
מסלול מחקה מדד S&P 500		מסלול מנייתי		מסלול אג"ח ללא מניות		מסלול כללי		
%	סכום	%	סכום	%	סכום	%	סכום	
מסה"כ	אלפי ש"ח	מסה"כ	אלפי ש"ח	מסה"כ	אלפי ש"ח	מסה"כ	אלפי ש"ח	
-	-	1.42	650	11.19	16,620	5.62	108,355	<u>ענף משק</u>
-	-	1.48	679	1.97	2,923	0.29	5,501	בנקים
-	-	-	-	0.25	370	0.25	4,783	ביטוח
-	-	-	-	0.81	1,197	0.60	11,649	ביומד
-	-	71.64	32,754	20.97	31,150	25.15	484,632	טכנולוגיה
-	-	3.98	1,820	22.84	33,919	29.18	562,388	מסחר ושרותים
-	-	0.33	153	1.69	2,517	1.12	21,498	נדל"ן ובינוי
-	-	0.52	238	1.85	2,747	2.76	53,152	תעשייה
-	-	0.13	59	1.20	1,784	0.94	18,171	השקעה ואחזקות
-	-	0.13	59	1.20	1,784	0.94	18,171	נפט וגז
100.00	6,386	20.50	9,372	37.23	55,287	34.09	657,076	אג"ח ממשלתי
100.00	6,386	100.00	45,725	100.00	148,514	100.00	1,927,205	<u>סך הכל</u>

ה. סיכונים גיאוגרפיים

סיכון גאוגרפי הינו סיכון להפסד הנובע מחשיפה של תיק השקעות בצורה ישירה או עקיפה, דרך השקעה בחברות שיש להן פעילות עסקית במדינה, לאירוע שלילי באותה מדינה או אזור גיאוגרפי. אירוע כזה עשוי להתעורר למשל על רקע עימות בטחוני באזור, משבר כלכלי במדינה עצמה או אצל שותפת סחר מהותית. סיכון גיאוגרפי עשוי לבוא לידי ביטוי בעלייה באירועי חדלות פירעון של ממשלות ועסקים ו/או ירידה בשווי נכסים הוניים (נדל"ן, מניות וכד').

להלן החשיפה הגיאוגרפית עבור הנכסים השונים בהתאם למקום הסיכון הסופי, או בהתאם למקום בו הונפק או נסחר הנכס, במקרים בהם לא ניתן היה לזהות את מקום החשיפה הסופית:

מסלול כללי

ליום 31 בדצמבר 2023										
סך הכל	נגזרים במונחי דלתא	סה"כ חשיפה מאזנית	השקעות אחרות	נדל"ן להשקעה	קרנות נאמנות	קרנות ותעודות סל	מניות	אגרות חוב קונצרניות	אגרות חוב ממשלתיות	
אלפי ש"ח										
108,586	3,760	104,826	42,273	-	375	28,859	12,147	21,172	-	בריטניה
51,110	639	50,471	7,123	-	555	19,793	2,086	20,914	-	צרפת
58,826	16,056	42,770	2,141	-	4,022	36,598	9	-	-	יפן
1,393,290	343,967	1,049,323	358,623	-	64,985	338,297	249,878	34,072	3,468	ארצות הברית
258,808	8,360	250,448	216,500	-	533	4,727	28,688	-	-	אירופה
2,875,387	2,419	2,872,968	1,181,160	79,233	455	82,364	589,265	286,883	653,608	ישראל
48,452	-	48,452	47,744	-	-	-	708	-	-	צפון אמריקה
408,649	24,875	383,774	69,072	-	45,024	131,557	94,901	43,220	-	אחר
5,203,108	400,076	4,803,032	1,924,636	79,233	115,949	642,195	977,682	406,261	657,076	סך הכל

מסלול אג"ח ללא מניות

ליום 31 בדצמבר 2023										
סך הכל	נגזרים במונחי דלתא	סה"כ חשיפה מאזנית	השקעות אחרות	נדל"ן להשקעה	קרנות נאמנות	קרנות ותעודות סל	מניות	אגרות חוב קונצרניות	אגרות חוב ממשלתיות	
אלפי ש"ח										
3,409	-	3,409	698	-	-	-	32	2,679	-	בריטניה
2,229	-	2,229	31	-	-	-	-	2,198	-	צרפת
2,390	-	2,390	1,708	-	-	-	257	425	-	גרמניה
25,956	-	25,956	11,456	-	7,922	-	767	5,375	436	ארצות הברית
5,790	-	5,790	5,790	-	-	-	-	-	-	אירופה
157,767	-	157,767	47,603	1,861	-	7,758	2,638	43,056	54,851	ישראל
4,639	-	4,639	352	-	-	-	-	4,287	-	אחר
<u>202,180</u>	<u>-</u>	<u>202,180</u>	<u>67,638</u>	<u>1,861</u>	<u>7,922</u>	<u>7,758</u>	<u>3,694</u>	<u>58,020</u>	<u>55,287</u>	סך הכל

מסלול מניות

ליום 31 בדצמבר 2023

סך הכל	נגזרים במונחי דלתא	סה"כ חשיפה מאזנית	השקעות אחרות	קרנות		מניות	אגרות חוב קונצרניות	אגרות חוב ממשלתיות	
				קרנות נאמנות	קרנות ותעודות סל				
אלפי ש"ח									
9,464	1,472	7,992	500	800	6,690	2	-	-	אוסטרליה
25,651	1,905	23,746	6,509	190	14,617	2,415	15	-	בריטניה
15,410	7,871	7,539	521	46	6,969	3	-	-	קנדה
15,770	-	15,770	9	3,892	6,202	5,667	-	-	סין
12,316	324	11,992	1,684	281	10,025	2	-	-	צרפת
10,693	222	10,471	1,041	92	7,267	2,069	2	-	גרמניה
12,235	-	12,235	-	6,328	5,906	1	-	-	הודו
29,794	8,132	21,662	1,084	2,037	18,536	5	-	-	יפן
10,589	268	10,321	2,714	4,267	3,338	2	-	-	שוויץ
389,332	174,214	215,118	71,005	1,256	73,802	68,710	345	-	ארצות הברית
41,042	4,234	36,808	22,034	270	2,394	12,110	-	-	אירופה
313,012	1,018	311,994	82,852	231	18,082	197,209	4,248	9,372	ישראל
19,008	-	19,008	7	2,411	7,060	9,530	-	-	שווקים מתעוררים
60,726	2,766	57,960	11,770	4,968	23,200	18,022	-	-	אחר
<u>965,042</u>	<u>202,426</u>	<u>762,616</u>	<u>201,730</u>	<u>27,069</u>	<u>204,088</u>	<u>315,747</u>	<u>4,610</u>	<u>9,372</u>	סך הכל

מסלול מחקה מדד S&P 500

ליום 31 בדצמבר 2023

סך הכל	נגזרים במונחי דלתא	סה"כ חשיפה מאזנית	השקעות אחרות	קרנות		אגרות חוב ממשלתיות	
				קרנות ותעודות סל	אגרות חוב		
אלפי ש"ח							
518,947	5,371	513,576	121	513,455	-	-	ארצות הברית
17,886	(89)	17,975	11,589	-	6,386	-	ישראל
<u>536,833</u>	<u>5,282</u>	<u>531,551</u>	<u>11,710</u>	<u>513,455</u>	<u>6,386</u>		סך הכל

מסלול קיימות

ליום 31 בדצמבר 2023					
מניות	קרנות ותעודות סל	השקעות אחרות	סה"כ חשיפה מאזנית	נגזרים במונחי דלתא	סך הכל
אלפי ש"ח					
-	38	-	38	-	38
958	1,144	118	2,220	-	2,220
-	-	241	241	-	241
-	230	-	230	-	230
958	1,412	359	2,729	-	2,729

יפן
ארצות הברית
ישראל
אחר
סך הכל

1. גורמי סיכון נוספים המשפיעים על פעילות הקופה

הפעלת קופת גמל דורשת עמידה בכללי פעילות ודווח שנקבעו בחוקים ובתקנות. חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), תשס"ה-2005, מעניק סמכויות שונות ואמצעי אכיפה מגוונים לממונה לרבות סעיפי עונשין במקרה של אי עמידה בכללים והנחיות.

הקופה פועלת בתחום שוק ההון והחיסכון ארוך הטווח, בהם מתבצעת פעילות השקעה לצד פעילות מול העמיתים החוסכים בקליטת הפקדות, תשלומים וזיכויים ברווחים. פעילות זו חושפת את הקופה לסיכונים תפעוליים ולסיכונים הנובעים משינויי פסיקה וחקיקה כלליים ובתחום הפעילות הספציפי של הקופה.

אי לכך פועלת הקופה בהתאם לנהלים מסודרים שגיבשה להסדרת התהליכים השונים בקופה, לרבות ביצוע בקורות ומעקב שוטף אחר הפעילות. כמו כן מלווה את פעילות הקופה יועץ משפטי ומנהלת סיכונים.

הסיכון התפעולי שלוב בכלל הפעילויות, המוצרים, המערכות ותהליכי העבודה המבוצעים בחברה. לפיכך, קיימת חשיבות למודעות ולניהול הסיכון התפעולי בכל הרמות.

האחריות על הניהול השוטף של הסיכון התפעולי וביצוע הפעילויות למזעור הסיכון חלה על מנהלים בדרגות הניהול השונות בחברה, בתמיכה מקצועית של אגף ניהול סיכונים המופקד על הכוונה מתודולוגית ויישום המדיניות בראיית על. חלק מהסיכונים התפעוליים מנוהלים על-ידי גורמי בקרה נוספים, כגון מנהל אגף SOX, אכיפה וציות, אחראי אבטחת מידע ואחראי היערכות לשעת משבר.

החברה בוחנת באופן שוטף את החשיפה לסיכונים תפעוליים ונוקטת באמצעים להפחתת רמתם. אגף ניהול סיכונים מבצע הערכה עצמאית ובלתי תלויה של סיכונים תפעוליים, תוך שימת דגש מיוחד על סיכונים מעילות והונאות, סיכונים טכנולוגיות מידע וסייבר וסיכונים המשכיות עסקית.

אופי הפעילות, המבנה הארגוני ומדרג הסמכויות המייחדים את החברה וכן היקף הכספים המנוהלים על ידה, חושפים אותה גם לאפשרות של הונאות ומעילות מצד גורמים בתוך החברה וגורמים מחוץ לחברה. החברה הגדירה מדיניות הכוללת מסגרת עבודה שיטתית למניעה, איתור, דיווח ותגובה מצמצמת נזקים לאירועי מעילות והונאות. עיקרי המדיניות באים לידי ביטוי בנהלי העבודה של החברה, בתהליכי העבודה בפועל ובקוד האתי, שמטרתו להנחות את עובדי החברה בנושאי התנהגות, משמעת ואתיקה בעבודה.

בהתייחס לסיכונים משפטיים, כולל סיכונים ציית, היועץ המשפטי של החברה אחראי לניהול הסיכון המשפטי, מסייע במידת הצורך בייעוץ משפטי חיצוני ומעניק תמיכה ומענה לכלל ההיבטים המשפטיים של פעילות החברה. במסגרת זו, ניהולו השוטף של הסיכון המשפטי מתבטא בעיקר במתן ייעוץ משפטי שוטף לאורגנים המוסמכים בחברה בנושאים השונים הכרוכים בפעילות החברה, בהכנת מסמכי התקשרות ופוליסות ביטוח, בניהול הידע המשפטי בחברה, ובכלל זה עדכון הגורמים הרלוונטים בשינוי הוראות דין ורגולציה לסוגיהם, אשר יש להם השלכה על עבודת החברה, בהתאמת מערך ההסכמים והנהלים לשינויים אלה ובעדכונים שוטפים של מערכות ההסכמים והמסמכים שבשימוש החברה, ובריכוז התביעות הייצוגיות נגד החברה והפיקוח על הגורמים המקצועיים המטפלים בהן מטעם החברה.

על מנת לקיים את אחריות החברה למלא אחר דרישות החוק פועלת בחברה ממונה על ציות ואכיפה, המסייעת לעובדי החברה לקיים את אחריותם לציית להוראות הרלוונטיות להם. בינואר 2012 החברה אימצה תכנית אכיפה, במסגרת יישום הוראות חוק הגברת האכיפה בשוק ההון, המתקן את חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981 וחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה - 2005, ומינתה את הגורמים שיהיו אחראים על יישומה ויפקחו על ביצועה.

בהתאם להוראות צו איסור הלבנת הון שנכנס לתוקפו במרס 2018 וחוזר גופים מוסדיים 2018-9-2 בנושא ניהול סיכונים הלבנת הון מפברואר 2018, החברה קבעה מדיניות ניהול סיכונים בנושא ומינתה אחראי למילוי חובות, בהתאם לדרישות הרגולציה, באופן שיבטיח קיומה של תשתית ארגונית מתאימה ואמצעים להפחתת הסיכון. כמו כן, החברה גיבשה נהלים ליישום מדיניות ניהול סיכונים הלבנת הון ומימון טרור, ועדכנה נהלים רלוונטים, כך שיתייחסו, בין היתר, להליך של זיהוי והכרת הלקוח, לסיווג של חשבון בסיכון גבוה להלבנת הון ומימון טרור, לקיום בקרה שוטפת, לניהול רישומים ולדיווח. בנוסף, החברה אימצה גישה מבוססת סיכון, על מנת לזהות, להעריך ולהתמודד באפקטיביות עם סיכונים הלבנת הון ומימון טרור, במסגרתה בוצע סקר לזיהוי והערכה של סיכונים הלבנת הון ומימון הטרור בפעילויות השונות.

מערך טכנולוגיית המידע הוא מרכיב מרכזי בתפעול ובניהול התקין של החברה. דירקטוריון החברה אישר מסמך מדיניות בנושא ניהול טכנולוגיות המידע.

בחינת סיכונים ה-IT מתבצעת באופן שוטף, הן ברמת תהליכי ה-IT המהותיים המנוהלים בחברה והן ברמת מערכות המידע והתשתיות. הטיפול בסיכונים הנובעים מתהליכי IT מהותיים מבוצע כחלק מתפישת הבקרה המיושמת בהראל המשמר מחשבים, בהתאם לחוזר גופים מוסדיים 2010-9-4 בנושא "ניהול טכנולוגיות מידע בגופים מוסדיים". אגף ניהול סיכונים בשיתוף עם הראל המשמר מחשבים מבצעים סקר תקופתי להערכת ההשפעה הפוטנציאלית של סיכונים טכנולוגיות המידע על תהליכי הליבה בחברה.

החברה חשופה בפעילותה לסיכון סייבר אשר עלול לנבוע משימוש לא מורשה בזהות, הפרעה לפעילות על ידי פגיעה בפעילות הרשת או השבתת שירותים, פגיעה במערכות, גניבה של נכסים דיגיטליים, החדרה של קודים או תוכנות זדוניות, חדירה למערכת או חשיפת מידע. תפיסת ההגנה של החברה בניהול סיכונים סייבר ואבטחת מידע בנויה על שלוש שכבות: שכבת הגנה טכנולוגית, שכבת טיפול באירועים ושכבת רגולציה, ארגון ושיטות. בנוסף להיערכות תפעולית, החברה רכשה כיסוי ביטוחי כנגד פשעי מחשב, בכללם אירועי סייבר. ביום 31 באוגוסט 2016 פורסם חוזר גופים מוסדיים 2016-9-14 בנושא "ניהול סיכונים סייבר בגופים מוסדיים". החוזר מגדיר עקרונות לניהול סיכונים סייבר בגוף מוסדי ומחייב לנהל סיכונים אלו. ההוראה מתייחסת, בין היתר, לנושאים הבאים: ממשל תאגידי- תפקידים ותחומי אחריות, הערכת סיכונים, הגנת סייבר, ניטור ובקרה, אבטחת מערכות, תקשורת ותפעול, ניהול משתמשים והרשאות, מיקור חוץ, שירותי מחשב בענן, אבטחה פיזית וסביבתית, אבטחת ערוצי קשר עם לקוחות וגורמים חיצוניים.

בהתייחס לסיכונים אבטחת מידע וסייבר, ובהתאמה לחוזר בנושא "ניהול סיכונים סייבר בגופים מוסדיים", הדירקטוריונים של הגופים המוסדיים בחברה אימצו ואישרו מדיניות בנושא ניהול סיכונים סייבר. אגף ניהול סיכונים בשיתוף עם הראל המשמר מחשבים מבצעים סקר תקופתי על חשיפות החברה לסיכונים סייבר.

בהתאם לחוזר גופים מוסדיים 2018-9-19 בנושא מיקור חוץ מיוני 2018, החברה קבעה מדיניות וגיבשה נוהלי עבודה, הכוללים בין היתר קווים מנחים וקריטריונים לקביעתה של פעילות כמהותית, עקרונות להתקשרות בהסכם למיקור חוץ ומנגנוני פיקוח, מעקב ובקרה אפקטיביים על פעילויות מהותיות שהוצאו למיקור חוץ.

היערכות הנהלת החברה להמשך פעילות בעת משבר (DRP) והמשכיות עסקית מתבצעת בשני מישורים: הערכות לנפילת מערכות המחשב והערכות לאירוע קטסטרופה במשרדים הראשיים. בנוסף, מתבצעים תרגולים במסגרת הנהלת החברה לאירוע משבית (קטסטרופל), בו מתורגלים תהליכים לוגיסטיים נבחרים ומופעלות תוכנות ומערכות מרכזיות מהאתר החלופי.

למידע נוסף, ראה דיון בגורמי סיכון בסעיף 3.11 בדוח תיאור עסקי התאגיד של החברה המנהלת וביאור 15, בדבר התחייבויות והתקשרויות תלויות בדוחות הכספיים של הקופה.

2. גורמי סיכון על פי טיבם

בטבלה להלן מוצגים גורמי הסיכון על פי טיבם - סיכונים מקרו, סיכונים ענפיים, סיכונים גיאוגרפיים ככל שישנם וסיכונים מיוחדים לקופה, אשר דורגו, בהתאם להערכות סובייקטיביות איכותיות של הנהלת החברה המנהלת של הקופה בהתחשב בהיקף ובמאפייני פעילותה נכון לתאריך הדוח, בקטגוריות על פי השפעתם, ככל שניתן לגבי כל גורם סיכון, על קופת הגמל - השפעה גדולה, בינונית וקטנה.

השפעה קטנה	השפעה בינונית	השפעה גדולה	גורמי סיכון	
		√	סיכונים שוק	סיכונים מקרו
		√	האטה כלכלית בישראל	
		√	סיכונים אשראי	
	√		סיכון מחירי נכסים אחרים	
		√	שינויים רגולטוריים	סיכונים ענפיים
		√	סיכון נזילות	

6. נושאים אליהם הפנה רואה החשבון את תשומת ליבו בחוות דעתו

רואה החשבון לא הפנה את תשומת הלב לעניינים מיוחדים בחוות דעתו.

7. בקורות ונהלים לגבי גילוי ובקרה פנימית על דיווח כספי

א. בקורות ונהלים לגבי הגילוי:

הנהלת הגוף המוסדי, בשיתוף המנכ"ל וסמנכ"ל הכספים של הגוף המוסדי, העריכו לתום התקופה המכוסה בדוח זה את האפקטיביות של הבקורות ונהלים לגבי הגילוי של הגוף המוסדי. על בסיס הערכה זו, מנכ"ל הגוף המוסדי וסמנכ"ל הכספים הסיקו כי לתום תקופה זו הבקורות ונהלים לגבי הגילוי של הגוף המוסדי הן אפקטיביות על מנת לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע שהגוף המוסדי נדרש לגלות בדוח השנתי בהתאם להוראות הדין והוראות הדיווח שקבע הממונה על שוק ההון ביטוח וחסכון ובמועד שנקבע בהוראות אלו.

ב. בקרה פנימית על דיווח כספי:

במהלך התקופה המכוסה המסתיימת ביום 31 בדצמבר 2023 לא אירע כל שינוי בבקרה הפנימית של הגוף המוסדי על דיווח כספי אשר השפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הגוף המוסדי על דיווח כספי.

דודי ליידנר
מנכ"ל

ניר כהן
יו"ר הדירקטוריון

תאריך: 27 במרס 2024

הצהרה (Certification)

אני, דודי לייזנר מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח השנתי של קרן החיסכון לצבא הקבע-קרן השתלמות (להלן: "קרן השתלמות") לשנת 2023 (להלן: "הדוח").
 2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
 3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי ואת תוצאות הפעילות של קרן השתלמות וכן את השינויים בזכויות העמיתים והתנועה בקרן ההשתלמות למועדים ולתקופות המכוסים בדוח.
 4. אני ואחרים בחברה המנהלת המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי¹ ולבקרה הפנימית על דיווח כספי של קרן השתלמות; וכן-
(א) קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לקרן השתלמות, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בחברה המנהלת, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
(ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי, או פיקחנו על קביעת בקרה פנימית על דיווח כספי, המיועדת לספק מידע סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות הממונה על שוק ההון;
(ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של קרן השתלמות והצגנו את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן-
(ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי שאירע ברבעון הרביעי שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי הנוגע לקרן השתלמות; וכן-
 5. אני ואחרים בחברה המנהלת המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי הנוגע לקרן השתלמות:
(א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתה של החברה המנהלת לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי הנוגע לקרן השתלמות; וכן-
(ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי הנוגע לקרן השתלמות.
- אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

27 במרס 2024

דודי לייזנר, מנכ"ל

¹ כהגדרתם בהוראות חוזר גופים מוסדיים לעניין בקרה פנימית על דיווח כספי- הצהרות, דוחות וגילויים.

הצהרה (Certification)

אני, רם גבל מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח השנתי של קרן החיסכון לצבא הקבע-קרן השתלמות (להלן: "קרן ההשתלמות") לשנת 2023 (להלן: "הדוח").
 2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
 3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי ואת תוצאות הפעילות של קרן ההשתלמות וכן את השינויים בזכויות העמיתים והתנועה בקרן ההשתלמות למועדים ולתקופות המכוסים בדוח.
 4. אני ואחרים בחברה המנהלת המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי¹ ולבקרה הפנימית על דיווח כספי¹ של קרן ההשתלמות; וכן-
 - (א) קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לקרן ההשתלמות, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בחברה המנהלת, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - (ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי, או פיקחנו על קביעת בקרה פנימית על דיווח כספי, המיועדת לספק מידע סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות הממונה על שוק ההון;
 - (ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של קרן ההשתלמות והצגנו את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן-
 - (ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי שאירע ברבעון הרביעי שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי הנוגע לקרן ההשתלמות; וכן-
 5. אני ואחרים בחברה המנהלת המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי הנוגע לקרן ההשתלמות:
 - (א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתה של החברה המנהלת לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי הנוגע לקרן ההשתלמות; וכן-
 - (ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי הנוגע לקרן ההשתלמות.
- אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

27 במרס 2024

רם גבל, סמנכ"ל כספים

¹ כהגדרתם בהוראות חוזר גופים מוסדיים לעניין בקרה פנימית על דיווח כספי- הצהרות, דוחות וגילויים.

דוח הדירקטוריון וההנהלה בדבר הבקרה הפנימית על דיווח כספי

ההנהלה, בפיקוח הדירקטוריון, של קרן החיסכון לצבא הקבע - קרן השתלמות (להלן: "קרן ההשתלמות") אחראית לקביעתה וקיומה של בקרה פנימית נאותה על דיווח כספי. מערכת הבקרה הפנימית של קרן ההשתלמות תוכננה כדי לספק מידה סבירה של ביטחון לדירקטוריון ולהנהלה של החברה המנהלת לגבי הכנה והצגה נאותה של דוחות כספיים המפורסמים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל והוראות הממונה על שוק ההון. ללא תלות בטיב רמת התכנון שלהן, לכל מערכות הבקרה הפנימית יש מגבלות מובנות. לפיכך גם אם נקבע כי מערכות אלו הינן אפקטיביות הן יכולות לספק מידה סבירה של בטחון בלבד בהתייחס לעריכה ולהצגה של דוח כספי.

ההנהלה בפיקוח הדירקטוריון מקיימת מערכת בקרות מקיפה המיועדת להבטיח כי עסקאות מבוצעות בהתאם להרשאות ההנהלה, הנכסים מוגנים, והרישומים החשבונאיים מהימנים. בנוסף, ההנהלה בפיקוח הדירקטוריון נוקטת צעדים כדי להבטיח שערוצי המידע והתקשורת אפקטיביים ומנטרים (monitor) ביצוע, לרבות ביצוע נהלי בקרה פנימית.

הנהלת החברה המנהלת בפיקוח הדירקטוריון העריכה את אפקטיביות הבקרה הפנימית של קרן ההשתלמות על דיווח כספי ליום 31 בדצמבר 2023, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במודל הבקרה הפנימית של Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (COSO). בהתבסס על הערכה זו, ההנהלה מאמינה (believes) כי ליום 31 בדצמבר 2023, הבקרה הפנימית של קרן ההשתלמות על דיווח כספי הינה אפקטיבית.

_____	ניר כהן	יו"ר הדירקטוריון :
_____	דודי לידנר	מנכ"ל :
_____	רם גבל	סמנכ"ל כספים :

תאריך אישור הדוח : 27 במרס 2024

קרן החיסכון לצבא הקבע-קרן השתלמות

דוחות כספיים ליום

31 בדצמבר 2023

תוכן עניינים

3	דוח רואי החשבון המבקרים.....
6	דוח על המצב הכספי.....
9	דוח הכנסות והוצאות.....
13	דוח על השינויים בזכויות העמיתים.....
17	ביאור 1 - כללי.....
18	ביאור 2 - מדיניות חשבונאית.....
20	ביאור 3 - חייבים ויתרות חובה.....
21	ביאור 4 - נכסי חוב סחירים.....
22	ביאור 5 - נכסי חוב שאינם סחירים.....
23	ביאור 6 - מניות.....
23	ביאור 7 - השקעות אחרות.....
25	ביאור 8 - נדל"ן להשקעה.....
26	ביאור 9 - זכאים ויתרות זכות.....
26	ביאור 10 - דמי ניהול.....
27	ביאור 11 - הוצאות ישירות.....
29	ביאור 12 - תשואות מסלולי השקעה.....
30	ביאור 13 - יתרות ועסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים.....
30	ביאור 14 - מסים.....
31	ביאור 15 - התחייבויות תלויות והתקשרויות.....

דוח רואי החשבון המבקרים לעמיתים של קרן החיסכון לצבא הקבע קרן השתלמות

ביקרנו את הדוחות על המצב הכספי המצורפים של קרן החיסכון לצבא הקבע קרן השתלמות (להלן - "הקופה") לימים 31 בדצמבר 2023 ו-2022 ואת דוחות ההכנסות וההוצאות ואת הדוחות על השינויים בזכויות העמיתים לכל אחת משלוש השנים בתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023. דוחות כספיים אלה הינם באחריות הדירקטוריון וההנהלה של קרן החיסכון לצבא הקבע - חברה לניהול קופות גמל בע"מ (להלן - "החברה המנהלת"). אחריותנו היא לחוות דעה על דוחות כספיים אלה בהתבסס על ביקורתנו.

ערכנו את ביקורתנו בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל, לרבות תקנים שנקבעו בתקנות רואי חשבון (דרך פעולתו של רואה חשבון), התשל"ג-1973. על פי תקנים אלה, נדרש מאיתנו לתכנן את הביקורת ולבצע במטרה להשיג מידה סבירה של ביטחון שאין בדוחות הכספיים הצגה מוטעית מהותית. ביקורת כוללת בדיקה מידגמית של ראיות התומכות בסכומים ובמידע שבדוחות הכספיים. ביקורת כוללת גם בחינה של כללי החשבונאות שישמשו ושל האומדנים המשמעותיים שנעשו על ידי הדירקטוריון וההנהלה של החברה המנהלת וכן הערכת נאותות ההצגה בדוחות הכספיים בכללותה. אנו סבורים שביקורתנו מספקת בסיס נאות לחוות דעתנו.

לדעתנו, הדוחות הכספיים הנ"ל משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי של הקופה לימים 31 בדצמבר 2023 ו-2022 ואת תוצאות פעולותיה והשינויים בזכויות העמיתים שלה לכל אחת משלוש השנים בתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023 בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל, בהתאם להוראות הדיווח והגילוי שנקבעו על ידי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון ובהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005 והתקנות שהותקנו מכוחו.

ענייני מפתח בביקורת

ענייני מפתח בביקורת המפורטים להלן הם העניינים אשר תוקשרו, או שנדרש היה לתקשרם, לדירקטוריון החברה המנהלת ואשר, לפי שיקול דעתנו המקצועי, היו משמעותיים ביותר בביקורת הדוחות הכספיים לתקופה השוטפת. עניינים אלה כוללים, בין היתר, כל עניין אשר: (1) מתייחס, או עשוי להתייחס, לסעיפים או לגילויים מהותיים בדוחות הכספיים וכן (2) שיקול דעתנו לגביהם היה מאתגר, סובייקטיבי או מורכב במיוחד. לעניינים אלה ניתן מענה במסגרת ביקורתנו וגיבוש חוות דעתנו על הדוחות הכספיים בכללותם. התקשור של עניינים אלה להלן אינו משנה את חוות דעתנו על הדוחות הכספיים בכללותם ואין אנו נותנים באמצעותנו חוות דעת נפרדת על עניינים אלה או על הסעיפים או הגילויים שאליהם הם מתייחסים.

מדידת שווי הוגן של השקעות פיננסיות לא סחירות

מדוע העניין נקבע כעניין מפתח בביקורת

כמתואר בביאורים 5, 6 ו-7 לדוחות הכספיים, יתרת נכסי חוב שאינם סחירים, מניות לא סחירות והשקעות אחרות שאינן סחירות ליום 31 בדצמבר 2023 מסתכמות ל-974,801 אלפי ש"ח, 200,037 אלפי ש"ח ו-723,393 אלפי ש"ח, בהתאמה.

השווי ההוגן של נכסי חוב שאינם סחירים הנמדדים בשווי הוגן נקבעים באמצעות היוון אומדן תזרימי המזומנים הצפויים בגינם. שיעורי הריבית ששימשו להיוון נקבעות על ידי חברת מרווח הוגן בע"מ.

השווי ההוגן של השקעות במניות שאינן סחירות מבוסס בעיקרו על הערכות שווי חיצוניות, ובקרנות השקעה וגיבור מבוסס בעיקרו על השווי ההוגן של נכסי הבסיס או הערכות שווי ונקבע בהתאם לדיווחים של הקרן. טכניקות הערכות שווי הינן סובייקטיביות באופיין ומשלבבות הנחות שונות ושימוש באומדנים המשפיעים באופן משמעותי על השווי ההוגן.

סומך חייקין
מגדל המילניום KPMG
רחוב הארבעה 17, תא דואר 609
תל אביב 6100601
03 684 8000

בחלק מההשקעות הלא סחירות כגון מניות שאינן סחירות וקרנות השקעה, אי הוודאות המובנית במדידת השווי ההוגן גבוהה, מאחר ומדידה זו כוללת נתונים אשר אינם מבוססים על נתוני שוק נצפים.

לשינויים באומדנים, בהנחות או בהערכות בהם נעשה שימוש במסגרת הערכות השווי עשויה להיות השפעה משמעותית על קביעת השווי ההוגן של הנכסים הלא סחירים.

בשל אי הוודאות המובנית ביחס לאומדנים, ההנחות וההערכות כאמור לעיל, זיהינו את הביקורת ביחס למדידת השווי ההוגן של ההשקעות הפיננסיות הלא סחירות כעניין מפתח בביקורת.

המענה שניתן לעניין המפתח בביקורת

נהלי הביקורת העיקריים שביצענו בקשר לעניין מפתח זה כללו את הנהלים הבאים:

- בחנו את העיצוב, היישום והאפקטיביות התפעולית של בקורות מפתח פנימיות בקשר עם תהליך קביעת השווי ההוגן של השקעות פיננסיות לא סחירות.
- בחנו את המתודולוגיה למדידת השווי ההוגן של השקעות פיננסיות לא סחירות.
- ערכנו בירורים מול אנשי הכספים וגורמים באגף ההשקעות לצורך השגת הבנה ביחס לעסקאות, התפתחויות, ושערוכים מהותיים לתקופה וכן לגבי שינויים מהותיים, ככל שחלו, בנתונים, בהנחות ובמודלים בהשוואה לאלו ששימשו בשנה הקודמת.
- ביצענו בחינה מדגמית של השווי בדוחות הכספיים של ההשקעות פיננסיות שאינן סחירות אל מול הערכות השווי שהקבלו ממומחים חיצוניים, אל מול ציטוטי חברת מרווח הוגן בע"מ ואל מול הדוחות הכספיים ודיווחי קרנות ההשקעה לפי העניין.
- ביצענו בחינה מדגמית של מסד הנתונים ששימש לצורך קבלת ציטוט מחברת מרווח הוגן בע"מ אל מול הסכמי הלוואות

ביקרנו גם, בהתאם לתקני ה-PCAOB בארה"ב בדבר ביקורת של בקרה פנימית על דיווח כספי, כפי שאומצו על ידי לשכת רואי חשבון בישראל, את הבקרה הפנימית על דיווח כספי של הקופה ליום 31 בדצמבר 2023, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על ידי Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (COSO) והדוח שלנו מיום 27 במרס 2024 כלל חוות דעת בלתי מסויגת על אפקטיביות הבקרה הפנימית על דיווח כספי של הקופה.

סומך חייקין
רואי חשבון

27 במרס 2024

דוח רואי החשבון המבקרים לעמיתים של קרן החיסכון לצבא הקבע קרן השתלמות בהתאם להוראות הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי

ביקרנו את הבקרה הפנימית על דיווח כספי של קרן החיסכון לצבא הקבע קרן השתלמות (להלן - "הקופה") ליום 31 בדצמבר 2023, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על ידי ה- וההנהלה של קרן החיסכון לצבא הקבע - חברה לניהול קופות גמל בע"מ (להלן "החברה המנהלת") אחראים לקיום בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי של הקופה ולהערכתם את האפקטיביות של בקרה פנימית על דיווח כספי, הנכללת בדוח הדירקטוריון וההנהלה בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי המצורף. אחריותנו היא לחוות דעה על בקרה פנימית על דיווח כספי של הקופה בהתבסס על ביקורתנו.

ערכנו את ביקורתנו בהתאם לתקני ה- Public Company Accounting Oversight Board (PCAOB) בארה"ב בדבר ביקורת של בקרה פנימית על דיווח כספי, כפי שאומצו על ידי לשכת רואי חשבון בישראל. על-פי תקנים אלה נדרש מאיתנו לתכנן את הביקורת ולבצע במטרה להשיג מידה סבירה של ביטחון אם קוימה, מכל הבחינות המהותיות, בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי של הקופה. ביקורתנו כללה השגת הבנה לגבי בקרה פנימית על דיווח כספי, הערכת הסיכון שקיימת חולשה מהותית, וכן בחינה והערכה של אפקטיביות התכנון והתפעול של בקרה פנימית בהתבסס על הסיכון שהוערך. ביקורתנו כללה גם ביצוע נהלים אחרים כאלה שחשבנו כנחוצים בהתאם לנסיבות. אנו סבורים שביקורתנו מספקת בסיס נאות לחוות דעתנו.

בקרה פנימית על דיווח כספי של קופת גמל הינה תהליך המיועד לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי המהימנות של דיווח כספי וההכנה של דוחות כספיים למטרות חיצוניות בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל, בהתאם להוראות הדיווח והגילוי שנקבעו על ידי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון ובהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) התשס"ה-2005 והתקנות שהותקנו מכוחו. בקרה פנימית על דיווח כספי של קופת גמל כוללת את אותם מדיניות ונהלים אשר: (1) מתייחסים לניהול רשומות אשר, בפירוט סביר, משקפות במדויק ובאופן נאות את העסקאות וההעברות של נכסי הקופה (לרבות הוצאתם מרשותה); (2) מספקים מידה סבירה של ביטחון שעסקאות נרשמות כנדרש כדי לאפשר הכנת דוחות כספיים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל, בהתאם להוראות הדיווח והגילוי שנקבעו על ידי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון ובהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) התשס"ה-2005 והתקנות שהותקנו מכוחו, ושקבלת כספים והוצאת כספים של הקופה נעשים רק בהתאם להרשאות הדירקטוריון וההנהלה של החברה המנהלת ובכפוף לכללים ולהוראות החלים על פי דין; ו-(3) מספקים מידה סבירה של ביטחון לגבי מניעה או גילוי במועד של רכישה, שימוש או העברה (לרבות הוצאה מרשות) בלתי מורשים של נכסי הקופה, שיכולה להיות להם השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.

בשל מגבלותיה המובנות, בקרה פנימית על דיווח כספי עשויה שלא למנוע או לגלות הצגה מוטעית. כמו כן, הסקת מסקנות לגבי העתיד על בסיס הערכת אפקטיביות נוכחית כלשהי חשופה לסיכון שבקורות תהפוכה לבלתי מתאימות בגלל שינויים בנסיבות או שמידת הקיום של המדיניות או הנהלים תשתנה לרעה.

לדעתנו, החברה המנהלת קיימה, מכל הבחינות המהותיות, בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי של הקופה ליום 31 בדצמבר 2023, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על ידי COSO.

ביקרנו גם, בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל, את הדוחות הכספיים של הקופה לימים 31 בדצמבר 2023 ו-2022 ולכל אחת משלוש השנים בתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023 והדוח שלנו, מיום 27 במרס 2024, כלל חוות דעת בלתי מסויגת על אותם דוחות כספיים.

סומך חייקין
רואי חשבון
27 במרס 2024

ליום 31 בדצמבר			
2022	2023		
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	ביאור	
594,277	533,351		רכוש שוטף
118,442	28,162	3	מזומנים ושווי מזומנים
712,719	561,513		חייבים ויתרות חובה
1,072,298	1,153,029	4	השקעות פיננסיות
1,132,895	974,801	5	נכסי חוב סחירים
1,268,071	1,298,081	6	נכסי חוב שאינם סחירים
1,514,253	2,264,405	7	מניות
4,987,517	5,690,316		השקעות אחרות
			סך כל השקעות פיננסיות
104,188	81,094	8	נדל"ן להשקעה
5,804,424	6,332,923		סך כל הנכסים
81,897	30,815	9	זכאים ויתרות זכות
5,722,527	6,302,108		זכויות העמיתים
5,804,424	6,332,923		סך כל ההתחייבויות

רם גבל
סמנכ"ל כספים

דודי ליידנר
מנכ"ל

ניר כהן
יו"ר הדירקטוריון

תאריך אישור הדוחות הכספיים : 27 במרס 2024

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

ליום 31 בדצמבר 2023

מסלול כללי	מסלול אג"ח ללא מניות	מסלול מנייתי	מסלול מחקה מדד s&p 500	מסלול קיימות	סה"כ	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
429,137	16,620	75,847	11,398	349	533,351	רכוש שוטף
15,767	4,176	7,909	307	3	28,162	מזומנים ושווי מזומנים
444,904	20,796	83,756	11,705	352	561,513	חייבים ויתרות חובה
1,020,170	112,491	13,982	6,386	-	1,153,029	השקעות פיננסיות
907,035	36,023	31,743	-	-	974,801	נכסי חוב סחירים
977,682	3,694	315,747	-	958	1,298,081	נכסי חוב שאינם סחירים
1,394,655	31,969	322,795	513,565	1,421	2,264,405	מניות
4,299,542	184,177	684,267	519,951	2,379	5,690,316	השקעות אחרות
79,233	1,861	-	-	-	81,094	סך כל השקעות פיננסיות
4,823,679	206,834	768,023	531,656	2,731	6,332,923	נדל"ן להשקעה
20,647	4,654	5,407	105	2	30,815	סך כל הנכסים
4,803,032	202,180	762,616	531,551	2,729	6,302,108	זכאים ויתרות זכות
4,823,679	206,834	768,023	531,656	2,731	6,332,923	זכויות העמיתים
						סך כל ההתחייבויות

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

ליום 31 בדצמבר 2022

מסלול כללי	מסלול אג"ח ללא מניות	מסלול מנייתי	מסלול מחקה s&p 500	סה"כ
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
521,475	14,190	58,239	373	594,277
82,768	5,023	30,033	618	118,442
604,243	19,213	88,272	991	712,719
896,172	119,140	56,986	-	1,072,298
1,056,803	48,649	27,443	-	1,132,895
980,580	2,813	284,678	-	1,268,071
1,166,286	33,356	254,360	60,251	1,514,253
4,099,841	203,958	623,467	60,251	4,987,517
102,318	1,870	-	-	104,188
4,806,402	225,041	711,739	61,242	5,804,424
59,359	6,047	16,487	4	81,897
4,747,043	218,994	695,252	61,238	5,722,527
4,806,402	225,041	711,739	61,242	5,804,424

רכוש שוטף

מזומנים ושווי מזומנים

חייבים ויתרות חובה

השקעות פיננסיות

נכסי חוב סחירים

נכסי חוב שאינם סחירים

מניות

השקעות אחרות

סך כל השקעות פיננסיות

נדל"ן להשקעה

סך כל הנכסים

זכאים ויתרות זכות

זכויות העמיתים

סך כל ההתחייבויות

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			ביאור	
2021	2022	2023		
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח		
(9,271)	18,492	30,751		הכנסות (הפסדים)
				ממזומנים ושווי מזומנים
				מהשקעות:
42,644	(45,873)	48,934		מנכסי חוב סחירים
58,326	(14,092)	52,455		מנכסי חוב שאינם סחירים
423,761	(170,994)	61,176		ממניות
317,981	(317,262)	364,884		מהשקעות אחרות
11,008	9,874	5,605		מנדל"ן להשקעה
853,720	(538,347)	533,054		סך כל ההכנסות (ההפסדים) מהשקעות
844,449	(519,855)	563,805		סך כל ההכנסות (ההפסדים)
				הוצאות
17,469	16,931	12,545	10	דמי ניהול
10,365	10,850	11,645	11	הוצאות ישירות
4,366	4,290	2,972	14	מסים
32,200	32,071	27,162		סך כל ההוצאות
812,249	(551,926)	536,643		עודף הכנסות (הפסדים) על הוצאות לשנה

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023

מסלול כללי אלפי ש"ח	מסלול אג"ח ללא מניות אלפי ש"ח	מסלול מנייתי אלפי ש"ח	מסלול מחקת מדד s&p 500 אלפי ש"ח	מסלול קיימות אלפי ש"ח	סה"כ אלפי ש"ח
26,052	714	3,485	503	(3)	30,751
41,140	6,077	1,705	12	-	48,934
48,407	2,296	1,752	-	-	52,455
47,836	(268)	13,730	-	(122)	61,176
244,441	(7,744)	72,642	55,524	21	364,884
5,490	115	-	-	-	5,605
387,314	476	89,829	55,536	(101)	533,054
413,366	1,190	93,314	56,039	(104)	563,805
10,122	390	1,466	564	3	12,545
9,496	220	1,861	60	8	11,645
2,040	-	932	-	-	2,972
21,658	610	4,259	624	11	27,162
391,708	580	89,055	55,415	(115)	536,643

הכנסות (הפסדים)

ממזומנים ושווי מזומנים

מהשקעות:

מנכסי חוב סחירים

מנכסי חוב שאינם סחירים

ממניות

מהשקעות אחרות

מנדליין להשקעה

סך כל ההכנסות (ההפסדים) מהשקעות

סך כל ההכנסות (ההפסדים)

הוצאות

דמי ניהול

הוצאות ישירות

מסים

סך כל ההוצאות

עודף הכנסות (הפסדים) על הוצאות לשנה

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022				
מסלול כללי	מסלול אג"ח ללא מניות	מסלול מנייתי	מסלול מחקה מדד s&p 500	סה"כ
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
14,453	671	3,357	11	18,492
(39,949)	(5,382)	(542)	-	(45,873)
(14,282)	(595)	785	-	(14,092)
(129,774)	448	(41,668)	-	(170,994)
(234,404)	(8,504)	(74,453)	99	(317,262)
9,626	248	-	-	9,874
(408,783)	(13,785)	(115,878)	99	(538,347)
(394,330)	(13,114)	(112,521)	110	(519,855)
14,327	645	1,904	55	16,931
8,848	169	1,824	9	10,850
3,057	-	1,233	-	4,290
26,232	814	4,961	64	32,071
(420,562)	(13,928)	(117,482)	46	(551,926)

הכנסות (הפסדים)

ממזומנים ושווי מזומנים

מהשקעות:

מנכסי חוב סחירים

מנכסי חוב שאינם סחירים

ממניות

מהשקעות אחרות

מנדליין להשקעה

סך כל ההכנסות (ההפסדים) מהשקעות

סך כל ההכנסות (ההפסדים)

הוצאות

דמי ניהול

הוצאות ישירות

מסים

סך כל ההוצאות

עודף הכנסות (הפסדים) על הוצאות לשנה

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021			
מסלול כללי	מסלול מניית	מסלול אג"ח ללא מניות	סה"כ
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
(7,799)	(1,367)	(105)	(9,271)
34,869	1,023	6,752	42,644
56,703	92	1,531	58,326
350,574	72,950	237	423,761
273,475	43,241	1,265	317,981
10,893	-	115	11,008
726,514	117,306	9,900	853,720
718,715	115,939	9,795	844,449
15,215	1,516	738	17,469
9,093	1,114	158	10,365
3,653	713	-	4,366
27,961	3,343	896	32,200
690,754	112,596	8,899	812,249

הכנסות (הפסדים)

ממזומנים ושווי מזומנים

מהשקעות:

מנכסי חוב סחירים

מנכסי חוב שאינם סחירים

ממניות

מהשקעות אחרות

מנדליין להשקעה

סך כל ההכנסות מהשקעות

סך כל ההכנסות

הוצאות

דמי ניהול

הוצאות ישירות

מסים

סך כל ההוצאות

עודף הכנסות על הוצאות לשנה

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2021	2022	2023	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
5,766,115	6,332,582	5,722,527	זכויות עמיתים ליום 1 בינואר של השנה
542,917	529,718	551,663	תקבולים מדמי גמולים
263,525	383,236	465,957	תשלומים לעמיתים
21,046	68,590	173,380	העברות צבירה לקופה
959,992	863,007	1,091,671	העברות מקופות גמל העברות בין מסלולים
45	15	13	העברות צבירה מהקופה
-	18	3	העברות לחברות ביטוח
546,175	273,168	216,132	העברות לקרנות פנסיה חדשות
959,992	863,007	1,091,671	העברות לקופות גמל העברות בין מסלולים
(525,174)	(204,611)	(42,768)	העברות צבירה, נטו
812,249	(551,926)	536,643	עודף הכנסות (הפסדים) על הוצאות לשנה מועבר מדוח הכנסות והוצאות
6,332,582	5,722,527	6,302,108	זכויות העמיתים ליום 31 בדצמבר של השנה

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023						
מסלול כללי	מסלול אג"ח ללא מניות	מסלול מנייתי	מסלול מחקה מדד s&p 500	מסלול קיימות	סה"כ	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
4,747,043	218,994	695,252	61,238	-	5,722,527	זכויות עמיתים ליום 1 בינואר של השנה
412,667	12,752	92,132	33,887	225	551,663	תקבולים מדמי גמולים
373,974	33,347	47,539	10,897	200	465,957	תשלומים לעמיתים
92,500	7,640	25,029	48,200	11	173,380	העברות צבירה לקופה
120,396	217,847	236,789	510,813	5,826	1,091,671	העברות מקופות גמל העברות בין מסלולים
13	-	-	-	-	13	העברות צבירה מהקופה
1	-	-	2	-	3	העברות לחברות ביטוח
173,403	7,660	28,504	6,450	115	216,132	העברות לקרנות פנסיה חדשות
413,891	214,626	299,598	160,653	2,903	1,091,671	העברות לקופות גמל העברות בין מסלולים
(374,412)	3,201	(66,284)	391,908	2,819	(42,768)	העברות צבירה, נטו
391,708	580	89,055	55,415	(115)	536,643	עודף הכנסות (הפסדים) על הוצאות לשנה מועבר מדוח הכנסות והוצאות
4,803,032	202,180	762,616	531,551	2,729	6,302,108	זכויות העמיתים ליום 31 בדצמבר של השנה

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022

מסלול כללי	מסלול אג"ח ללא מניות	מסלול מנייתי	מסלול מחקה מדד s&p 500	סה"כ	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
5,400,085	231,878	700,619	-	6,332,582	זכויות עמיתים ליום 1 בינואר של השנה
427,012	14,694	85,574	2,438	529,718	תקבולים מדמי גמולים
324,674	29,437	28,689	436	383,236	תשלומים לעמיתים
50,869	2,004	13,702	2,015	68,590	העברות צבירה לקופה
155,554	278,624	351,843	76,986	863,007	העברות מקופות גמל העברות בין מסלולים
15	-	-	-	15	העברות צבירה מהקופה
18	-	-	-	18	העברות לחברות ביטוח
225,068	10,005	37,775	320	273,168	העברות לקרנות פנסיה חדשות
316,140	254,836	272,540	19,491	863,007	העברות לקופות גמל העברות בין מסלולים
(334,818)	15,787	55,230	59,190	(204,611)	העברות צבירה, נטו
(420,562)	(13,928)	(117,482)	46	(551,926)	עודף הכנסות (הפסדים) על הוצאות לשנה מועבר מדוח הכנסות והוצאות
4,747,043	218,994	695,252	61,238	5,722,527	זכויות העמיתים ליום 31 בדצמבר של השנה

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021				
סה"כ	מסלול מנייתי	מסלול אג"ח ללא מניות	מסלול כללי	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
5,766,115	389,012	359,125	5,017,978	זכויות עמיתים ליום 1 בינואר של השנה
542,917	60,561	18,851	463,505	תקבולים מזמי גמולים
263,525	16,177	22,676	224,672	תשלומים לעמיתים
21,046	2,744	1,633	16,669	העברות צבירה לקופה
959,992	482,422	175,738	301,832	העברות מקופות גמל
				העברות בין מסלולים
45	-	-	45	העברות צבירה מהקופה
546,175	72,069	19,345	454,761	העברות לחברות ביטוח
959,992	258,470	290,347	411,175	העברות לקופות גמל
				העברות בין מסלולים
(525,174)	154,627	(132,321)	(547,480)	העברות צבירה, נטו
812,249	112,596	8,899	690,754	עודף הכנסות על הוצאות לשנה מועבר מדוח הכנסות והוצאות
6,332,582	700,619	231,878	5,400,085	זכויות העמיתים ליום 31 בדצמבר של השנה

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

ביאור 1 - כללי

- א. קרן החיסכון לצבא הקבע-קרן השתלמות (להלן - "הקופה" או "הקרן") הינה קרן השתלמות מסלולית המאושרת על פי חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה - 2005, אשר הוקמה בשנת 1984.
- נכון ליום 31 בדצמבר 2023, הקרן הכוללת חמישה מסלולי השקעה פעילים:
- (1) קרן החיסכון לצבא הקבע כללי (להלן - "מסלול כללי").
 - (2) קרן החיסכון לצבא הקבע מסלול אג"ח ללא מניות (להלן - "מסלול אג"ח ללא מניות").
 - (3) קרן החיסכון לצבא הקבע מניות (להלן - "מסלול מניות").
 - (4) קרן החיסכון לצבא הקבע - מחקה מדד S&P 500 (החל לפעול במאי 2022, להלן - "מסלול מחקה מדד S&P 500").
 - (5) קרן החיסכון לצבע הקבע - קיימות (החל לפעול בינואר 2023, להלן - "מסלול קיימות").
- ב. הקופה מנוהלת על ידי קרן החיסכון לצבא הקבע חברה לניהול קופות גמל בע"מ (להלן - "החברה המנהלת"), חברה בבעלות מלאה, בעקיפין, של הראל השקעות בביטוח ושירותים פיננסיים בע"מ, בהיותה מוחזקת ב-100% בידי הראל ביטוח, שהינה בבעלות מלאה של הראל השקעות.
- ג. ביום 28 ביולי 2008 הושלמה עסקה במסגרתה רכשה הראל חברה לביטוח בע"מ (להלן - "הראל ביטוח") מחבר משרתי הקבע והגמלאים בע"מ את מלוא הון המניות.
- ביום 25 באפריל 2013, נחתמה תוספת להסכם מיום 28 ביולי 2008, לפיה הוארכה, ללא תמורה, תקופת הזמן שלאחריה תהא חבר משרתי הקבע והגמלאים בע"מ (להלן - "חבר") רשאית להורות להראל ביטוח להעביר לצד ג' ללא תמורה את מלוא הון המניות המונפק של החברה מחמש שנים לעשר שנים.
- ביום 30 בינואר 2022 פנתה חבר בהזמנה לקבלת הצעות לרכישת החברה על סך נכסיה וניהולה השוטף בהתאם למפורט בהזמנה. כמענה להצעה, הציעה הראל ביטוח להמשיך ולנהל את קרן השתלמות תמורת גביית דמי ניהול שנתיים מעמיתיה חבר ובני זוגם בשיעור של 0.18% מיתרתם הצבורה בקרן. במהלך חודש מאי 2022 הודיעה חבר להראל ביטוח על זכייתה במכרז כך שתשמש כקרן ברירת מחדל בדמי הניהול האמורים החל מיום ה-1 בינואר 2023. תוקף ההסכם הינו לחמש שנים. דמי הניהול האמורים יהיו בתוקף לתקופה של חמש שנים.
- במקביל לכך, ביום 28 בספטמבר 2022 פורסם חוזר - הוראות לעניין בחירת קופת גמל - תיקון, והממונה נתן את אישורו לזכייתה של החברה בהתאם להוראות החוזר. כפועל יוצא מכך, החל מיום חתימת ההסכם עם חבר, החברה המנהלת, קרן החיסכון לצבא הקבע חברה לניהול קופות גמל בע"מ, משמשת כחברת ברירת מחדל של עמיתי חבר.
- ד. קיימת הפרדה מלאה בין החברה המנהלת ונכסיה לבין הקופה ונכסיה. נתוני החברה המנהלת מוצגים בדוחות כספיים נפרדים בהתאם להוראות רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון.
- ה. **מדיניות ההשקעה**
- השקעות הקופה מבוצעות על-פי מדיניות ההשקעות הכוללת שנקבעת על-ידי הדירקטוריון, וועדת ההשקעות בחברה המנהלת ובהתאם להוראות הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון.
- ו. **מלחמת "חרבות ברזל"**
- ביום 7 באוקטובר 2023, פתח ארגון הטרור חמאס במתקפת פתע רצחנית על מדינת ישראל שכללה ירי טילים וחדירת אלפי מחבלים מרצועת עזה לישראל. בעקבות המתקפה הנפשעת הכריזה ממשלת ישראל על מלחמת "חרבות ברזל" (להלן: "המלחמה"), בוצע גיוס מילואים נרחב והחלה מתקפה על ארגון החמאס הפועל מרצועת עזה. במקביל, התפתחה הסלמה ביטחונית משמעותית גם בגבול הצפון אל מול ארגון הטרור חיזבאללה, וכן הסלמה ביטחונית כתוצאה מפעילות החותיים בתימן וניסיונותיהם החוזרים ונשנים לפגוע בבטיחות נתיבי השיט בים האדום.
- בחודשיים הראשונים השפעת המלחמה על המשק הישראלי ועל שוק ההון הייתה ניכרת והתבטאה, בין היתר, בסגירה זמנית ו/או בקיצור שעות העבודה של עסקים רבים, הגבלות על התכנסות במקומות עבודה ואירועים, הגבלות על מערכת החינוך ועוד. צעדים אלה כמו גם גיוס המילואים הנרחב, פינוי מאות אלפי תושבים מאזור עוטף עזה והדרום ומיישובי גבול הצפון, הביאו לצמצום הפעילות במשק ולירידה בפעילות הכלכלית, וכן לתנודתיות רבה בשווקים הפיננסיים ובשער החליפין של השקל אל מול מטבעות זרים, כתוצאה מעליה ברמות הסיכון וחוסר הוודאות.
- השפעת המלחמה ניכרת גם על דירוג האשראי של מדינת ישראל. חברת הדירוג מודי'ס הודיעה בתחילת חודש פברואר 2024 על הורדת דירוג האשראי של מדינת ישראל לרמה A2 (מרמה של A1) ואף הוסיפה להורדת הדירוג "תחזית שלילית". פיצ'י העבירה את ישראל לרשימת המעקב השלילית, ואילו S&P העבירה את תחזית דירוג החוב של מדינת ישראל לשלילית.

ביאור 1 - כללי (המשך)

2. הגדרות

בדוחות כספיים אלה:

- (1) הקופה או הקרן - קרון החיסכון לצבא הקבע - קרון השתלמות.
- (2) החברה המנהלת - קרון החיסכון לצבא הקבע חברה לניהול קופות גמל בע"מ.
- (3) רשות שוק ההון- רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון.
- (4) הממונה - הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון.
- (5) חוק הפיקוח - חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005 והתקנות שהותקנו מכוחו.
- (6) צדדים קשורים ובעלי עניין - כהגדרתם בתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (כללי השקעה החלים על גופים מוסדיים), התשע"ב-2012.
- (7) מדד - מדד המחירים לצרכן שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

ביאור 2 - מדיניות חשבונאית

הדוחות הכספיים של הקופה ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP), בהתאם לחוק הפיקוח ובתאם להוראות הגילוי והדיווח שנקבעו על ידי הממונה בפרק דין וחשבון לציבור שבקודקס הרגולציה. המדיניות החשבונאית המפורטת להלן יושמה בעקביות לכל התקופות המוצגות בדוחות כספיים אלה על ידי הקופה. הדוחות הכספיים אושרו לפרסום על ידי הדירקטוריון החברה המנהלת ביום 27 במרס, 2024

א. מטבע פעילות ומטבע הצגה

הדוחות הכספיים של הקופה מוצגים בש"ח שהינו מטבע הפעילות של הקופה, ומעוגלים לאלף הקרוב, למעט אם צוין אחרת. הש"ח הינו המטבע שמייצג את הסביבה הכלכלית העיקרית בה פועלת הקופה.

ב. בסיס המדידה

הדוחות הכספיים של הקופה נערכו על בסיס העלות ההיסטורית למעט נכסים והתחייבויות הנמדדים בשווי הוגן (ראה ג' להלן).

ג. בסיס הערכת נכסים

הנכסים בדוח על המצב הכספי מוצגים ונמדדים כלהלן:

- (1) מזומנים ושווי מזומנים - סעיף זה כולל יתרות ופקדונות בבנקים ובמוסדות כספיים שהופקדו לתקופה מקורית שאינה עולה על שלושה חודשים, ואשר לא חל עליהם כל שעבוד או מגבלה אחרת. מזומנים ושווי מזומנים כוללים ריבית שנצברה למועד הדיווח.
- (2) ניירות ערך סחירים בארץ - השער הידוע שפורסם בבורסה למועד הדיווח.
- (3) ניירות ערך סחירים בחו"ל - לפי השער הידוע הקובע שנקבע לנייר הערך ביום המסחר האחרון בשנת הדיווח שנתקיים בבורסה בחו"ל או בשוק מוסדר בו הוא נסחר ולפי שערי החליפין היציגים למועד הדיווח.
- (4) השווי ההוגן של נכסי חוב שאינם סחירים וכן של נכסי חוב שאינם סחירים הנמדדים בעלות מתואמת, אשר מידע לגבי השווי ההוגן ניתן לצרכי ביאור בלבד (אגרות חוב קונצרניות בלתי סחירות, שטרי הון בלתי סחירים, פקדונות והלוואות), חלקם משוערכים לפי שווי הוגן המחושב לפי מודל המבוסס על תזרימי מזומנים, כאשר שיעורי הריבית להיוון נקבעים על ידי החברה המספקת ציטוט ריביות ביחס לדירוגי הסיכון השונים (להלן: "החברה המצטטת") וחלקם משוערכים על פי ציטוטי שערים על ידי החברה המצטטת. המודל של החברה המצטטת מתבסס על חלוקת השוק הסחיר לעשירונים בהתאם לתשואה לפדיון של נכסי החוב וקביעת המיקום של הנכס הלא סחיר באותם עשירונים וזאת בהתאם לפרמיית הסיכון הנגזרת ממחירי עסקאות/הנפקות בשוק הלא סחיר. ציטוטי המחירים ושיעורי הריבית ששימשו להיוון נקבעים על ידי חברת מרווח הוגן בע"מ, חברה המספקת ציטוטי מחירים ושערי ריבית לגופים מוסדיים לשערוך נכסי חוב לא סחירים.
- (5) השקעות בלתי סחירות בקרנות הון סיכון ובקרנות השקעה - לפי שווי הוגן של ההשקעות על בסיס הדיווח שהתקבל לאחרונה לפני מועד הדיווח, בהתאם לדיווחים של הקרן או של מוסד פיננסי מוכר, שמתקבלים אחת לשנה לפחות.
- (6) חוזים עתידיים ועסקאות החלפה לא סחירים - ההשקעה מוצגת על פי שוויה ההוגן כהפרש בין השווי המהווה של הנכס העתידי בקיזוז ההתחייבות העתידית בגין העסקה. יתרת זכות הנובעת מעודף ההתחייבויות העתידיות על הנכסים העתידיים מוצגת בסעיף זכאים ויתרות זכות. בטחונות בגין חוזים עתידיים לא סחירים מסווגים לסעיף חייבים/זכאים.
- (7) יחידות בקרן להשקעה משותפת בנאמנות - לפי השער הקובע שפורסם שנקבע לנייר הערך ביום המסחר האחרון בבורסה או בשוק מוסדר בו הוא נסחר.

ביאור 2 - מדיניות חשבונאית (המשך)

ג. בסיס הערכת נכסים (המשך)

- (8) אופציות וכתבי אופציות בלתי סחירים-לפי תחשיב כלכלי המבוסס על מודל Black&Scholes. יתרת זכות הנובעת מהתייחבויות בגין אופציות מוצגת בסעיף זכאים ויתרות זכות.
- (9) אגרות חוב להמרה ופקדונות מובנים אשר משובצים בהם נגזרים פיננסיים נוספים, ואשר התשואה בגינם תלויה בתשואת תיקי נכסים, במדדי מניות, שערי ריבית וכד' והינן בלתי סחירות מוצגות בהתאם לציטוט המתקבל מחברת מרווח הוגן בע"מ, או מגורם אחר, לפי העניין.
- (10) מניה לא סחירה - בהתאם להערכת מומחה שתתקבל אחת לשנה לפחות.
- (11) נדל"ן להשקעה - לפי שווי הוגן על בסיס הערכת שמאי נדל"ן להשקעה המבוצע לכל הפחות אחת לשנה, למעט לגבי נכסים שנרכשו בשנת הדוח המוצגים לפי מחיר העסקה.
- (12) דיבידנד לקבל - דיבידנד שהוכרז וטרם התקבל עד למועד הדיווח.
- (13) ריבית לקבל- ריבית והפרשי הצמדה של אגרות חוב סחירות לאחר יום ה-EX וטרם עבר יום התשלום עד למועד הדיווח.
- (14) פדיון לקבל- קרן החוב המיועדת לפדיון לאחר יום ה-EX וטרם עבר יום התשלום עד למועד הדיווח מוצג יחד עם הנכס.
- (15) יתרות הנקובות במטבע חוץ או הצמודות לשער מטבע חוץ - לפי השער היציג למועד הדיווח. להלן נתונים לגבי מדד המחירים לצרכן ושער החליפין של הדולר :

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2021	2022	2023
%	%	%
2.40	5.28	3.34
(3.27)	13.15	3.07

שיעור עליית (ירידת) מדדים נבחרים :

שיעור שינוי מדד המחירים לצרכן (לפי המדד הידוע ביום המאזן)
שיעור שינוי שער החליפין של הדולר של ארה"ב

ד. הכרה בהכנסות והוצאות

ההכנסות וההוצאות נכללות בדוחות הכספיים על בסיס מצטבר.

ה. זכויות העמיתים

הפקדות לקופה ומשיכות מהקופה נכללות בדוחות הכספיים על בסיס מזומן, על פי מועד התקבול/התשלום בפועל.

ו. מסים

הקופה פועלת מכוח סעיף 29(2) לפקודת מס הכנסה [נוסח חדש] (להלן - הפקודה), ולפיכך, הכנסות הקופה אשר אינן מעסק שקופת הגמל עוסקת בו או אינן מכל הכנסה ששולמה על ידי חבר בני אדם העוסק בעסק שהוא בשליטת קופת הגמל או שלקופת הגמל יש בו החזקה מהותית, פטורה ממס.

הוצאות המסים נובעות ממסים שנוכו במקור על נכסים פיננסיים בחו"ל בתקופת הדוח, וכן מהוצאות מס בהתאם להכנסה חייבת מכוח סעיף 29(2) לפקודה, כאמור לעיל.

ביאור 2 - מדיניות חשבונאית (המשך)

ז. שימוש באומדנים

בעריכת הדוחות הכספיים של הקופה, נדרשת הנהלת החברה המנהלת להשתמש בשיקול דעת, בהערכות, אומדנים והנחות אשר משפיעים על יישום המדיניות החשבונאית ועל סכומים של נכסים והתחייבויות, הכנסות והוצאות. יובהר שההוצאות בפועל עלולות להיות שונות מאומדנים אלה.

בעת גיבושם של אומדנים חשבונאיים המשמשים בהכנת הדוחות הכספיים של הקופה, נדרשה הנהלת החברה המנהלת להניח הנחות באשר לנסיבות ואירועים הכרוכים באי וודאות משמעותית. בשיקול דעתה בקביעת האומדנים, מתבססת הנהלת החברה המנהלת על ניסיון העבר, עובדות שונות, גורמים חיצוניים ועל הנחות סבירות בהתאם לנסיבות המתאימות לכל אומדן.

האומדנים וההנחות שבבסיסם נסקרים באופן שוטף. שינויים באומדנים חשבונאיים מוכרים בתקופה שבה תוקנו האומדנים ובכל תקופה עתידית מושפעת.

להלן מידע בדבר האומדנים הקריטיים אשר קיים סיכון משמעותי ששינוי מהותי בהם עשוי לשנות באופן מהותי את ערכם של נכסים והתחייבויות בדוחות הכספיים של הקופה במהלך שנת הכספים הבאה:

- אומדני שווי הוגן של נכסי חוב פיננסיים שאינם סחירים - השווי ההוגן של אגרות חוב בלתי סחירות, הלוואות ופיקדונות, מחושב לפי מודל המבוסס על היוון תזרימי המזומנים כאשר שיעורי הריבית להיוון נקבעים על ידי החברה המצטטת (ראה ביאור 2.ג).
- קביעת השווי ההוגן של נדל"ן להשקעה - נדל"ן להשקעה מוצג לפי השווי ההוגן לתאריך הדיווח כאשר שינויים בשווי ההוגן נזקפים לדוח רווח והפסד. למעט לגבי נכסים שנרכשו בשנת הדוח המוצגים לפי מחיר העסקה, השווי ההוגן נקבע על ידי מעריכי שווי חיצוניים בלתי תלויים בהתאם להערכות שווי כלכליות הכוללות הנחות לגבי אומדנים של תזרימי מזומנים עתידיים הצפויים מהנכס ואומדן שיעור היוון מתאים לתזרימי מזומנים אלה. השווי ההוגן נקבע בהתייחס לעסקאות שנעשו לאחרונה בנדל"ן בעל אופי ומיקום דומים לזה המוערך כאשר מידע זה זמין (ראה בנוסף באור 8).

ביאור 3 - חייבים ויתרות חובה

ליום 31 בדצמבר 2023						
מסלול כללי	מסלול אג"ח ללא מניות	מסלול מנייתי	מסלול מחקה מדד S&P 500	מסלול קיימות	סה"כ	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
681	50	209	-	3	943	ריבית ודיבידנד לקבל
2,579	-	518	-	-	3,097	מוסדות
1	-	-	-	-	1	סכומים לקבל בגין נדל"ן
11,587	4,115	7,025	222	-	22,949	בטחונות בגין פעילות בנגזרים
70	3	-	-	-	73	חייבים בגין משכנתאות
810	7	-	-	-	817	חייבים בגין השקעות
37	1	157	85	-	280	חייבים מסלולי השקעה
2	-	-	-	-	2	אחרים
15,767	4,176	7,909	307	3	28,162	סך הכל חייבים ויתרות חובה

ביאור 3 - חייבים ויתרות חובה (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2022					
סה"כ	מסלול מחקה מדד s&p 500	מסלול מנייתי	מסלול אג"ח ללא מניות	מסלול כללי	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
1,600	-	130	165	1,305	ריבית ודיבידנד לקבל (*)
3,160	-	487	-	2,673	מוסדות
501	-	-	-	501	סכומים לקבל בגין נדל"ן
108,811	-	28,045	4,833	75,933	בטחונות בגין פעילות בנגזרים
50	-	-	3	47	חייבים בגין משכנתאות
2,320	-	1	12	2,307	חייבים בגין השקעות (*)
1,998	618	1,370	10	-	חייבים מסלולי השקעה
2	-	-	-	2	אחרים
118,442	618	30,033	5,023	82,768	סך הכל חייבים ויתרות חובה

(*) ליתרה בגין צדדים קשורים ראה באור 13 בדבר יתרות ועסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים.

ביאור 4 - נכסי חוב סחירים

ליום 31 בדצמבר 2023					
סה"כ	מסלול מחקה מדד s&p 500	מסלול מנייתי	מסלול אג"ח ללא מניות	מסלול כללי	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
728,121	6,386	9,372	55,287	657,076	אגרות חוב ממשלתיות
423,332	-	4,078	57,204	362,050	אגרות חוב קונצרניות:
1,576	-	532	-	1,044	שאינן ניתנות להמרה
424,908	-	4,610	57,204	363,094	שניתנות להמרה
1,153,029	6,386	13,982	112,491	1,020,170	סך הכל נכסי חוב סחירים

ליום 31 בדצמבר 2022				
סה"כ	מסלול מנייתי	מסלול אג"ח ללא מניות	מסלול כללי	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
645,433	55,590	58,338	531,505	אגרות חוב ממשלתיות
425,190	900	60,802	363,488	אגרות חוב קונצרניות:
1,675	496	-	1,179	שאינן ניתנות להמרה
426,865	1,396	60,802	364,667	שניתנות להמרה
1,072,298	56,986	119,140	896,172	סך הכל נכסי חוב סחירים

ביאור 5 - נכסי חוב שאינם סחירים

ליום 31 בדצמבר 2023			
מסלול כללי	מסלול אג"ח ללא מניות	מסלול מנייתי	סה"כ
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
43,167	816	-	43,983
3,324	442	-	3,766
228,384	12,942	31,743	273,069
632,160	21,823	-	653,983
<u>907,035</u>	<u>36,023</u>	<u>31,743</u>	<u>974,801</u>

אגרות חוב קונצרניות :
 שאינן ניתנות להמרה
 פקדונות בבנקים
 הלוואות לעמיתים
 הלוואות לאחרים
סך הכל נכסי חוב שאינם סחירים (*)

(*) השווי ההוגן של נכסי חוב לא סחירים שהוצגו בעלות מתואמת :

ליום 31 בדצמבר 2023	
מסלול כללי	
ערך	שווי הוגן
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
4,030	4,030

הלוואות

ליום 31 בדצמבר 2022			
מסלול כללי	מסלול אג"ח ללא מניות	מסלול מנייתי	סה"כ
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
40,457	1,001	-	41,458
2,959	471	-	3,430
362,289	21,965	27,443	411,697
651,098	25,212	-	676,310
<u>1,056,803</u>	<u>48,649</u>	<u>27,443</u>	<u>1,132,895</u>

אגרות חוב קונצרניות :
 שאינן ניתנות להמרה
 פקדונות בבנקים
 הלוואות לעמיתים
 הלוואות לאחרים
סך הכל נכסי חוב שאינם סחירים (*)

(*) השווי ההוגן של נכסי חוב לא סחירים שהוצגו בעלות מתואמת :

ליום 31 בדצמבר 2022	
מסלול כללי	
ערך	שווי הוגן
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
4,280	4,280

הלוואות

ביאור 6 - מניות

ליום 31 בדצמבר 2023				
מסלול כללי	מסלול ללא מניות אג"ח	מסלול מנייתי	מסלול קיימות	סה"כ
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
785,049	-	312,037	958	1,098,044
192,633	3,694	3,710	-	200,037
977,682	3,694	315,747	958	1,298,081

מניות סחירות
מניות לא סחירות (*)
סך הכל מניות

ליום 31 בדצמבר 2022				
מסלול כללי	מסלול ללא מניות אג"ח	מסלול מנייתי	מסלול קיימות	סה"כ
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
785,034	-	280,802	-	1,065,836
195,546	2,813	3,876	202,235	
980,580	2,813	284,678		1,268,071

מניות סחירות
מניות לא סחירות (*)
סך הכל מניות

(*) השקעות החברה בנדל"ן מחוץ לישראל מתבצעות באמצעות חברות ושותפויות מחוץ לישראל ולפיכך השקעות אלה מסווגות בסעיף מניות לא סחירות.

ביאור 7 - השקעות אחרות

א. ההרכב:

ליום 31 בדצמבר 2023					
מסלול כללי	מסלול ללא מניות אג"ח	מסלול מנייתי	מסלול מחקת מדד s&p 500	מסלול קיימות	סה"כ
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
642,195	7,758	204,088	513,455	1,412	1,368,908
115,949	7,922	27,069	-	-	150,940
11,510	23	5,739	25	-	17,297
2,702	448	25	-	-	3,175
420	-	213	-	-	633
39	-	20	-	-	59
772,815	16,151	237,154	513,480	1,412	1,541,012
604,172	15,111	83,006	-	-	702,289
17,085	707	2,281	85	9	20,167
320	-	354	-	-	674
263	-	-	-	-	263
621,840	15,818	85,641	85	9	723,393
1,394,655	31,969	322,795	513,565	1,421	2,264,405

השקעות אחרות סחירות
קרנות ותעודות סל
קרנות נאמנות
מכשירים נגזרים
מוצרים מובנים
אופציות
אחרות

השקעות אחרות שאינן סחירות
קרנות השקעה וקרנות הון סיכון
מכשירים נגזרים
מוצרים מובנים
אחרות

סך הכל השקעות אחרות

ביאור 7 - השקעות אחרות (המשך)

א. ההרכב (המשך):

ליום 31 בדצמבר 2022

מסלול כללי אלפי ש"ח	מסלול ללא מניות אלפי ש"ח	מסלול מנייתי אלפי ש"ח	מסלול מחקה מדד s&p 500 אלפי ש"ח	מסלול סה"כ אלפי ש"ח					
533,148	5,033	157,420	60,251	755,852	השקעות אחרות סחירות				
122,261	6,167	28,195	-	156,623	קרנות ותעודות סל				
2,542	374	1	-	2,917	קרנות נאמנות				
593	-	250	-	843	מוצרים מובנים				
228	-	90	-	318	אופציות				
658,772	11,574	185,956	60,251	916,553	אחרות				
505,113	21,640	68,014	-	594,767	השקעות אחרות שאינן סחירות				
1,413	93	56	-	1,562	קרנות השקעה וקרנות הון סיכון				
962	49	334	-	1,345	מכשירים נגזרים				
26	-	-	-	26	מוצרים מובנים				
507,514	21,782	68,404	-	597,700	אחרות				
1,166,286	33,356	254,360	60,251	1,514,253	סך הכל השקעות אחרות				

ב. מכשירים נגזרים:

להלן סכום החשיפה, נטו לנכס הבסיס, המוצג במונחי דלתא של העסקאות הפיננסיות שנעשו לתאריך הדוח הכספי:

ליום 31 בדצמבר 2023

מסלול כללי אלפי ש"ח	מסלול ללא מניות אלפי ש"ח	מסלול מנייתי אלפי ש"ח	מסלול מחקה מדד s&p 500 אלפי ש"ח	מסלול קיימות אלפי ש"ח	מסלול סה"כ אלפי ש"ח					
408,551	-	206,585	5,385	-	620,521	מניות				
12,295	1,123	-	-	-	13,418	מדד				
(825,044)	(31,042)	(189,907)	8,027	(1,602)	(1,039,568)	מטבע זר				
229	(4,260)	(5)	-	-	(4,036)	ריבית				

ליום 31 בדצמבר 2022

מסלול כללי אלפי ש"ח	מסלול ללא מניות אלפי ש"ח	מסלול מנייתי אלפי ש"ח	מסלול מחקה מדד s&p 500 אלפי ש"ח	מסלול קיימות אלפי ש"ח	מסלול סה"כ אלפי ש"ח					
533,784	-	157,420	60,251	-	756,668	מניות				
12,346	1,227	-	-	-	13,573	מדד				
(854,395)	(37,666)	(189,907)	8,027	(1,602)	(1,056,858)	מטבע זר				
123	(4,370)	-	-	(8)	(4,255)	ריבית				

ביאור 8 - נדל"ן להשקעה

א. הרכב ותנועה:

ליום 31 בדצמבר 2022			ליום 31 בדצמבר 2023			
מסלול כללי	מסלול כללי	מסלול כללי	מסלול כללי	מסלול כללי	מסלול כללי	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
99,311	1,742	97,569	104,188	1,870	102,318	יתרה ליום 1 בינואר
360	3	357	8	3	5	רכישות ותוספות
-	-	-	24,728	-	24,728	מימושים
4,517	125	4,392	1,626	(12)	1,638	התאמת שווי הוגן
104,188	1,870	102,318	81,094	1,861	79,233	יתרה ליום 31 בדצמבר

ב. נדל"ן להשקעה מוצג על בסיס השווי ההוגן כפי שנקבע בהערכת שווי שבוצעה על ידי מעריכי שווי חיצוניים בלתי תלויים שהינם בעלי כישורים מקצועיים מוכרים וניסיון רב בנוגע למיקום וסוג הנדל"ן שהוערך. הערכות שווי חיצוניות מבוצעות לפחות אחת לשנה, במועדים שונים עבור נכסים שונים בתיק הנדל"ן להשקעה. בשאר תקופות הדיווח מתבצעת בחינה פנימית, במטרה לוודא שלא חל שינוי מהותי בשווי הנכס בהתאם לפרמטרים שעל בסיסם נערכה הערכת השווי.

הערכת שווי הנדל"ן מתבססת על תזרימי המזומנים השנתיים נטו, המהווים בשיעור היוון המשקף את הסיכונים הספציפיים הגלומים בהם. כאשר קיימים בפועל הסכמי שכירות, אשר התשלומים בגינם שונים מדמי שכירות ראויים, מבוצעות התאמות בכדי לשקף את תשלומי השכירות בפועל בתקופת החוזה.

הערכות השווי מתחשבות בסוג הדיירים הנמצאים בפועל בנכס המושכר או האחראיים למילוי התחייבויות השכירות או אלה העשויים להיות במושכר לאחר השכרת מושכר פנוי, לרבות הערכה כללית לגבי מהימנות האשראי שלהם; חלוקת האחריות בין הקבוצה והשוכר לגבי אחזקת וביטוח הנכס; ויתרת אורך החיים הכלכלי של הנכס, באותם מקומות שבהם פרמטרים אלו רלוונטיים.

השווי ההוגן נקבע בהתאם למספר מתודולוגיות שיערוך, לרבות, גישת ההשוואה, נכסים דומים והיוון תזרימי המזומנים העתידיים הנובעים מהנכס. שווים של מרבית הנכסים נקבע בהתאם לאמידת תזרימי המזומנים ולגביהם מובאים בחשבון הסיכון המובנה שלהם. מרבית נכסי הנדל"ן המסחרי ונדל"ן המשרדים מהווים בשיעור היוון שבין 5.25% ל-7.75% נדל"ן בישראל וזאת בהתאם לרמת הסיכון המתאימה בנכס.

הערכת השווי לנדל"ן להשקעה בהקמה מבוססת על אמידת השווי ההוגן של הנדל"ן להשקעה לאחר הקמתו, בניכוי הערך הנוכחי של אומדן עלויות ההקמה הצפויות לנבוע לצורך השלמתו ובניכוי רווח יזמי סביר כאשר רלוונטי, תוך התחשבות בשיעור ההיוון אשר מותאם בגין הסיכונים הרלוונטיים והמאפיינים של הנכס.

אומדן השווי ההוגן יגדל באם שיעור ההיוון של תזרים המזומנים יקטן, ויקטן באם שיעור התפוסה יקטן. הנדל"ן להשקעה מורכב בעיקר מבנייני משרד ונדל"ן מסחרי.

לא קיימים יחסי גומלין פנימיים בין הנתונים המשמעותיים שאינם ניתנים לצפייה.

ג. להלן פרטים בדבר זכויות במקרקעין המשמשות את הקופה כנדל"ן להשקעה:

ליום 31 בדצמבר		מועדי סיום	
2022	2023	תקופת החכירה	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	בשנים	
38,540	13,085		בבעלות
65,648	68,009	2037 ואילך	בחכירה מהוונת(*)

(*) מקרקעין ברחוב יגאל אלון תל אביב, שערכם בספרים, לרבות המבנה, ליום 31 בדצמבר 2023 וליום 31 בדצמבר 2022 הנו בסך של 39,939 אלפי ש"ח ובסך של 37,168 אלפי ש"ח בהתאמה, חכורה בחכירה מהוונת ממנהל מקרקעי ישראל ומעיריית תל-אביב עד שנת 2060 ועד שנת 2059 בהתאמה.

מקרקעין ברחוב קרית נורדאו נתניה, שערכם בספרים, לרבות המבנה, ליום 31 בדצמבר 2023 וליום 31 בדצמבר 2022 הנו בסך של 28,070 אלפי ש"ח ובסך של 28,480 אלפי ש"ח בהתאמה, חכורה בחכירה מהוונת ממנהל מקרקעי ישראל עד שנת 2064.

ד. חלק מהקרקעות בבעלות או בחכירה בישראל טרם נרשם בלשכת רישום המקרקעין לרוב בשל הסדרי רישום או בעיות טכניות.

ביאור 9 - זכאים ויתרות זכות

ליום 31 בדצמבר 2023

סה"כ	מסלול קיימות	מסלול מחקת מדד s&p 500	מסלול מנייתי	מסלול אג"ח ללא מניות	מסלול כללי	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
77	-	10	12	1	54	חברה מנהלת
278	-	11	31	16	220	מוסדות
16,496	2	84	5,255	4,498	6,657	התחייבויות בגין נגזרים
13,474	-	-	68	114	13,292	בטוחות בגין חוזים עתידיים לא סחירים
254	-	-	-	19	235	זכאים בגין משכנתאות
88	-	-	41	6	41	זכאים בגין השקעות
148	-	-	-	-	148	הכנסות מראש בגין נדל"ן
30,815	2	105	5,407	4,654	20,647	סך הכל זכאים ויתרות זכות

ליום 31 בדצמבר 2022

סה"כ	מסלול מחקת מדד s&p 500	מסלול מנייתי	מסלול אג"ח ללא מניות	מסלול כללי	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
39	3	-	3	33	חברה מנהלת
485	1	46	9	429	מוסדות
77,627	-	16,441	5,932	55,254	התחייבויות בגין נגזרים
14	-	-	-	14	שטרות לפרעון
561	-	-	46	515	בטוחות בגין חוזים עתידיים לא סחירים
627	-	-	56	571	זכאים בגין משכנתאות
6	-	-	1	5	זכאים בגין השקעות
667	-	-	-	667	הכנסות מראש בגין נדל"ן
1,871	-	-	-	1,871	זכאים מסלולי השקעה
81,897	4	16,487	6,047	59,359	סך הכל זכאים ויתרות זכות

ביאור 10 - דמי ניהול

א. פירוט דמי הניהול לפי מסלולי השקעה:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2021	2022	2023
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
15,215	14,327	10,122
738	645	390
1,516	1,904	1,466
-	55	564
-	-	3
17,469	16,931	12,545

דמי ניהול שנגבו מתוך סך הנכסים:

מסלול כללי
מסלול אג"ח ללא מניות
מסלול מנייתי
מסלול מחקת מדד s&p 500
מסלול קיימות (*)

סך הכל הוצאות דמי ניהול

ביאור 10 - דמי ניהול (המשך)

ב. שיעור דמי ניהול מעמיתים:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2021	2022	2023
%	%	%

דמי ניהול מסך נכסים:

2.00	2.00	2.00
------	------	------

שיעור דמי ניהול שהחברה המנהלת רשאית לגבות על פי הוראות הדין

שיעור דמי ניהול הממוצע שגבתה החברה המנהלת בפועל:

0.29	0.29	0.21
0.27	0.27	0.19
0.28	0.27	0.20
-	0.16	0.19
-	-	0.19

מסלול כללי

מסלול אג"ח ללא מניות

מסלול מנייתי

מסלול מחקה מדד S&P 500

מסלול קיימות (*)

(*) המסלול החל לפעול בינואר 2023.

ביאור 11 - הוצאות ישירות

כל המסלולים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2021	2022	2023	2021	2022	2023
שיעור מתוך יתרת נכסים ממוצעת			אלפי ש"ח		
0.017	0.012	0.010	1,024	744	589
0.001	0.001	0.001	77	69	31
0.004	0.006	0.008	270	355	451
0.081	0.114	0.135	4,873	6,884	8,093
0.066	0.044	0.040	3,966	2,675	2,377
*-	*-	*-	29	23	25
0.002	0.002	0.001	126	100	79
0.171	0.180	0.194	10,365	10,850	11,645

עמלות קניה ומכירה של ניירות ערך

עמלות דמי שמירה של ניירות ערך

הוצאות בגין השקעות לא סחירות

עמלות ניהול חיצוני:

בגין השקעה בקרנות השקעה

בגין השקעה בנכסים מחוץ לישראל

בגין השקעה בנכסים בישראל

באמצעות קרנות ותעודות סל

עמלות אחרות**

סך הכל הוצאות ישירות

* פחות מ-0.001%

** עמלות אחרות כוללות הוצאות בגין דמי ניהול משכנתאות והוצאות בגין ניהול תביעה.

ביאור 11 - הוצאות ישירות (המשך)

			לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			מסלול כללי
2021	2022	2023	2021	2022	2023	
שיעור מתוך יתרת נכסים ממוצעת			אלפי ש"ח			
0.017	0.011	0.009	877	569	410	עמלות קניה ומכירה של ניירות ערך
0.001	0.001	*-	64	56	24	עמלות דמי שמירה של ניירות ערך
0.005	0.007	0.009	260	342	442	הוצאות בגין השקעות לא סחירות עמלות ניהול חיצוני :
0.085	0.111	0.141	4,418	5,657	6,720	בגין השקעה בקרנות השקעה
0.064	0.042	0.038	3,331	2,116	1,817	בגין השקעה בנכסים מחוץ לישראל
*-	*-	*-	23	13	9	בגין השקעה בנכסים בישראל באמצעות קרנות ותעודות סל
0.002	0.002	0.002	120	95	74	עמלות אחרות**
0.175	0.174	0.199	<u>9,093</u>	<u>8,848</u>	<u>9,496</u>	סך הכל הוצאות ישירות

			לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			מסלול אג"ח ללא מניות
2021	2022	2023	2021	2022	2023	
שיעור מתוך יתרת נכסים ממוצעת			אלפי ש"ח			
0.007	0.005	0.005	21	12	10	עמלות קניה ומכירה של ניירות ערך
0.001	*-	*-	2	1	1	עמלות דמי שמירה של ניירות ערך
0.002	0.003	0.004	5	6	8	הוצאות בגין השקעות לא סחירות עמלות ניהול חיצוני :
0.022	0.047	0.074	66	105	156	בגין השקעה בקרנות השקעה
0.020	0.018	0.019	58	40	40	בגין השקעה בנכסים מחוץ לישראל
0.002	0.002	0.003	6	5	5	עמלות אחרות**
0.053	0.075	0.105	<u>158</u>	<u>169</u>	<u>220</u>	סך הכל הוצאות ישירות

			לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			מסלול מניות
2021	2022	2023	2021	2022	2023	
שיעור מתוך יתרת נכסים ממוצעת			אלפי ש"ח			
0.023	0.023	0.016	126	159	115	עמלות קניה ומכירה של ניירות ערך
0.002	0.002	0.001	11	12	6	עמלות דמי שמירה של ניירות ערך
0.001	0.001	*-	5	7	1	הוצאות בגין השקעות לא סחירות עמלות ניהול חיצוני :
0.071	0.161	0.167	389	1,122	1,217	בגין השקעה בקרנות השקעה
0.106	0.074	0.071	577	519	518	בגין השקעה בנכסים מחוץ לישראל
0.001	0.001	0.001	6	5	4	בגין השקעה בנכסים בישראל באמצעות קרנות ותעודות סל
*-	-	-	*-	-	-	עמלות אחרות**
0.204	0.261	0.255	<u>1,114</u>	<u>1,824</u>	<u>1,861</u>	סך הכל הוצאות ישירות

* פחות מ-1 אלפי ש"ח ו/או מ-0.001%.

** עמלות אחרות כוללות הוצאות בגין דמי ניהול משכנתאות והוצאות בגין ניהול תביעה.

ביאור 11 - הוצאות ישירות (המשך)

מסלול מחקה מדד S&P 500

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		אלפי ש"ח	
2022	2023	2022	2023
שיעור מתוך יתרת נכסים ממוצעת			
0.011	0.016	4	48
0.013	0.004	5	12
0.023	0.020	9	60

עמלות קניה ומכירה של ניירות ערך
עמלות ניהול חיצוני:

בגין השקעה בנכסים בישראל באמצעות קרנות ותעודות סל

סך הכל הוצאות ישירות

מסלול קיימות

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		אלפי ש"ח	
2023	2023	2023	2023
שיעור מתוך יתרת נכסים ממוצעת			
0.237	6		
0.001	*-		
0.080	2		
0.009	*-		
0.327	8		

עמלות קניה ומכירה של ניירות ערך
עמלות דמי שמירה של ניירות ערך
עמלות ניהול חיצוני:

בגין השקעה בנכסים מחוץ לישראל
בגין השקעה בנכסים בישראל באמצעות קרנות ותעודות סל

סך הכל הוצאות ישירות

* פחות מ-1 אלפי ש"ח ו/או מ-0.001%.

** עמלות אחרות כוללות הוצאות בגין דמי ניהול משכנתאות והוצאות בגין ניהול תביעה.

ביאור 12 - תשואות מסלולי השקעה

תשואה ממוצעת נומינלית ברוטו ל-5 שנים	תשואה שנתית נומינלית ברוטו				
	2019	2020	2021	2022	2023
	באחוזים				
5.86	11.45	3.87	14.50	(7.64)	8.60
1.40	5.69	3.30	3.78	(5.67)	0.28
8.74	21.08	5.25	24.23	(15.09)	13.09
-	-	-	-	(1.74)	29.97
-	-	-	-	-	0.29

מסלול כללי
מסלול אג"ח ללא מניות
מסלול מנייתי
מסלול מחקה מדד S&P 500
מסלול קיימות (*)

(*) המסלול החל לפעול בינואר 2023.

ביאור 13 - יתרות ועסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים

א. יתרות עם בעלי עניין וצדדים קשורים

31 בדצמבר		
2022	2023	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
(39)	(77)	החברה המנהלת
488	-	צדדים קשורים אחרים:
62	-	סכומים לקבל בגין נדל"ן
214,441	210,466	ריבית ודיבידנד לקבל מניות
8,364	6,885	אגרות חוב סחירות
10,897	11,984	הלוואות
78,936	65,689	קרנות השקעה
(362)	-	זכאים ויתרות זכות
<u>312,787</u>	<u>294,947</u>	

יתרת נכסי חוב וחובות שוטפים הגבוהה ביותר במשך השנה של בעל עניין או צד קשור עמדה על 22,469 אלפי ש"ח.

ב. עסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2021	2022	2023	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
<u>17,469</u>	<u>16,931</u>	<u>12,545</u>	דמי ניהול לחברה המנהלת

ביאור 14 - מסים

להלן פרוט תשלומי המסים שנגבו מהקופה בשנת הדוח:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023			
סה"כ	מסלול מנייתי	מסלול כללי	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
<u>2,972</u>	<u>932</u>	<u>2,040</u>	בגין השקעות בניירות ערך זרים

ביאור 15 - התחייבויות תלויות והתקשרויות

א. חובות מעבידים

חוק הגנת השכר, התשי"ח - 1958 והתקנות שהותקנו על פיו, מטילים התחייבות על הקופה, בנסיבות שפורטו בחוק, בגין חובות של מעבידים לעובדיהם אשר לא סולקו במועדם על ידי העברת כספים לקופה. קיימת אי וודאות בכל הקשור לגובה הסכומים שבפיגור, כמו גם לעצם מחוייבות המעבידים בנושא, וזאת בין היתר, בשל סיבות שונות לאי העברת כספים לקופה האופייניים לסקטור קופות הגמל (כגון הפסקת יחסי עובד-מעביד, העברת כספים לקופה אחרת וכיוצ"ב). להערכת הנהלת הקופה הסכומים הינם בהיקפים שאינם מהותיים.

על מנת לגבות את החובות, כאמור, שולחת הנהלת הקופה מכתבי התראה למעבידים ולעמיתים ובמידת הצורך מגישה תביעות כנגד המעבידים החייבים.

ב. התקשרויות

לתאריך המאזן התקשרה הקופה בהסכמים להשקעה בקרנות השקעה ובקרנות הון סיכון (להלן: הקרנות) כשותפה מוגבלת. סכומי ההשקעה מועברים בחלקים, בהתאם לדרישותיהן של הקרנות ולהסכמי ההתקשרויות.

להלן סכום ההתחייבות להשקעה כוללת וסכום ההשקעה שטרם נדרש לתאריך המאזן:

31 בדצמבר 2023	
סה"כ התחייבות	סה"כ יתרת התחייבות
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
1,079,983	277,262

התחייבות קרנות השקעה

ג. התחייבויות תלויות

הקרון אינה ישות משפטית ועל כן ככל שמוגשות תביעות הרי שהן מוגשות נגד החברה המנהלת. לגילוי בדבר תביעות משפטיות שהוגשו נגד החברה המנהלת ראה ביאור 18. א בדוח הכספי של החברה המנהלת.

ד. שעבודים

קיימים שעבודים על חלק מנכסיה הסחירים של הקופה, לצורך פעילותה השוטפת בנגזרים בסך של כ-92.5 מיליון ש"ח.